

Torsdagen 11:e september 2025

Aslan Akbas (S)

Då vill jag börja med att hälsa er alla välkomna. Jag vill passa på att särskilt hälsa en klass som vi har besök i idag, fysiskt på plats, som kommer följa en del av vår debatt under eftermiddag och kväll. Särskilt välkommen. Samtidigt vill jag även hälsa. Det är bra att ni reagerar. Är det bättre nu då? Bra. Jag kan nämna att vi har ju fått högtalarna fastinstallerade som ni märker. Så det kommer bli bra. För de var ju provisoriska innan sommaren. Men det är bra att ni reagerar. Jag vet, jag känner det också. Jag kommer att göra mitt bästa för att det ska höras och inte vara så mycket rundgång, men det är tekniken som styr, inte jag. Men vi fortsätter, så det är bra att ni reagerar när det inte är bra med ljud. Jag vill hälsa alla som följer oss via webb-tv och närradio välkomna att följa oss, dagens fullmäktige. Jag hoppas att ni alla har haft en skön och avkopplande bra semester. Och med det sagt så förklarar jag dagens fullmäktigemöte 2025.09.11 öppnat.

1. Bestämmande av tid för justering

Aslan Akbas (S)

Då går vi till ärende nummer ett, bestämmande av tid för justering. Justering av protokollet från dagens sammanträde sker torsdagen den 25 september 2025 klockan 15.00 på Stadshuset, Gustav Adolfs torg 1. Kan justeringstiden fastställas?

2. Frågestund

Aslan Akbas (S)

Ärende nummer två. Och det är frågestund. Till dagens frågestund har det inkommit sju frågor. Dessa återfinns i appen. Fråga nummer sex från Elisabet Lann till kommunalrådet Karin Pleijel utgår. Då Elisabet är inte närvarande vid dagens sammanträde. Enligt fullmäktiges arbetsordning beslutar fullmäktige om en fråga får ställas utan föregående debatt. När en fråga behandlas får båda frågeställarna och svarande kommunalråd delta i överläggningen. Får frågorna framställas? Då lämnar jag ordet till Agneta Kjaerbeck (SD), på första frågan till kommunstyrelsens ordförande Jonas Attenius (S). Varsågod, Agneta!

Agneta Kjaerbeck (SD)

Tack för det, herr ordförande! Göteborgs Stad har enligt uppgifter betalat ut närmare 600 000 kr i avgångsvederlag och gett ett positivt arbetsbetyg till en tjänsteman som tidigare varit föremål för ett avskedsbeslut på grund av misstänkt inblandning i kriminella nätverk. Beslutet att återkalla avskedandet och i stället gå till förlikning. Det ska ha grundats på ekonomiska och juridiska överväganden. Men det här ärendet har hanterats bakom stängda dörrar utan att berört presidium i nämnden har informerats. Så Göteborgs Stad, mitt i ett läge där gängkriminaliteten skär rakt in i våra verksamheter, väljer att betala ut stora summor och ge goda referenser till en tjänsteman med misstänkta kopplingar till organiserad brottslighet utan någon politisk insyn finner vi häpnadsväckande. Det är en fråga om tillit, säkerhet och ansvar. Invånarna som bor här förväntar sig att deras kommun försvarar dem mot kriminella nätverk, inte gör upp i det tysta. Min fråga till dig, Jonas Attenius (S). Är kommer du som KSO, kommunstyrelsens ordförande, fortsatt tillåta att människor med koppling till organiserad brottslighet får stora avgångsvederlag? Tack för ordet!

Aslan Akbas (S)

Tack Agneta! Då lämnar jag ordet till Jonas Attenius (S), kommunstyrelsens ordförande. Varsågod Jonas!

Jonas Attenius (S)

Tack för det ordförande och tack för frågan Agneta! Först och främst. Det är viktigt att säga att vi diskuterar och debatterar inte enskilda personalärenden vare sig här eller offentligt på annat sätt. Men absolut, på din principfråga Agneta så är svaret nej. Absolut nej. Jag tycker inte folk överhuvudtaget med konstaterad koppling

Yttrandeprotokoll 2025

till organiserad brottslighet ska få någon form av avgångsvederlag. Finns det arbetsrättslig grund för att en person ska sägas upp? Ja då ska den personen bort så att säga. Det tycker jag. Men det är viktigt. Det ska ske i enlighet med gällande arbetsrättsliga avtal och regler enligt den svenska arbetsmarknadsmodellen.
Tack.

Aslan Akbas (S)

Tack Jonas. Vänta, du får begära replik. Förlåt, då gör jag det. Varsågod.

Agneta Kjaerbeck (SD)

Och då antar jag också att du inte tycker att det är rimligt att kommunalanställda som missköter sina jobb å det grövsta ska få goda betyg där de slutar jobba? Goda vitsord. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack, Agneta. Varsågod, Jonas.

Jonas Attenius (S)

Jag kan svara på den frågan också på ett generellt plan. Jag tycker att det lät märkligt, ja, på den frågan. Men återigen, det är komplext. Ibland kan en arbetsgivare även i det privata, både privat och offentligt, behöva hitta vägar fram för att avskilja en anställd som har begått av något skäl att man inte kommer fram. Då kan ju sådana här uppgörelser ske. Jag såg precis innan jag åkte hit, jag tror det var Securitas, att man inte ska gå in på namn på ett vaktbolag som hade problem. Det sker både privat och offentligt. Men jag tror jag har varit tydlig i mitt svar på frågan.

Aslan Akbas (S)

Då tackar vi Agneta Kjaerbeck (SD) och Jonas Attenius (S) och går över till fråga nummer 2, som är ställd av Ann Catrine Fogelgren, L, kommunalrådet, Viktoria Tryggvadottir Rolka.
Du Ann Catrine, du får begära ordet. Jaså, jaha, så. Så, varsågod.

Ann Catrine Fogelgren (L)

Tack så mycket. Ja, av skollagen så framgår det att elever ska ha tillgång till skolbibliotek. Tyvärr så har det varit otydligt i lagstiftningen och det innebär i praktiken också att det ser väldigt olika ut i landet. Därför beslutade regeringen om att stärka elevers rätt till bemannade skolbibliotek. Riksdagen röstade i november 2004 ja till regeringens förslag och lagändringen började nu 1 juli 2025. Det innebär som huvudregel att eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna enheten. Dessutom är det krav på att enheterna ska vara bemannade, vilket innebär att biblioteken ska arbeta aktivt och regelbundet med utbudet och miljön på skolbiblioteket och också vara en pedagogisk resurs. Precis före skolstarten i höst kom uppgiften från grundskoleförvaltningen att sju av tio grundskolor i Göteborg saknar bemannat skolbibliotek, vilket fick mig att reagera, både med förvåning och bestörtning faktiskt. För att lagändringarna i skollagen och bibliotekslagen fattades 24 november och kommunen har haft åtta månader på sig att införa det här.

Det fanns alltså en stor eftersläpning i Göteborg på att uppfylla lagen och det var inte gjort då när skolorna öppnade i augusti. För ett välutrustat och bemannat skolbibliotek har tillsammans med lärarna en viktig roll för att utveckla elevers läsförmåga och lärande i alla skolans ämnen. Vi vet också att läsförståelsen har gått ner och därför är det särskilt viktigt att skolan möter upp med ett bemannat skolbibliotek. Så min fråga är vilka åtgärder har vidtagits för att uppfylla lagkraven? Kraven inför skolstarten och när räknar du med att samtliga stadens skolbibliotek är bemannade i enlighet med lagändringarna?"

Aslan Akbas (S)

Tack Ann Catrine!

Då väntar jag på Viktoria Tryggvadottir Rolka. Hon kommer fram och får ordet av mig. Varsågod!

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack så mycket ordförande och tack så mycket Ann-Catrine! för en väldigt angelägen och viktig fråga. Skolbiblioteken är inget bihang till skolan, det är hjärtat av en skola. Vi är i allra högsta grad överens om att i tider av desinformation, underskott i demokratin och läskris behöver vi ha riktigt bra bemannade skolbibliotek med inspirerande bibliotekariéer som också är utbildade. Men ibland undrar jag om vi lever på samma skola. planet, det liberala partiet och vi som styr skolan här i Göteborg. Jag vet inte om det har gått er förbi att vi just nu kämpar och sliter med att behålla utbildade lärare i klassrummet. Jag vet inte om det har gått er förbi att vi under nästa år tappar ungefär en halv miljard i finansiering på grund av befolkningsförändringar och andra förändringar. Jag vet inte heller om det har gått er förbi, för jag tror att under tiden som Om vi arbetade fram den här skolenhetsutredningen som faktiskt bygger på större enheter där vi skulle ha råd och möjlighet att ge fler barn ett bemannat skolbibliotek så hade det kanske sett lite annorlunda ut. Vi jobbar som sjutton. Vi har en speciell skolstruktur som många vet. Vi är den kommun i landet som har flest små skolor. Därför försöker man samlokalisera. de skolor som finns nära, så att så många som möjligt ska få möjlighet att ta del av biblioteken. Men jag ber, det kommer inte vara så här att vi svingar en klubba i riksdagen och säger att nu är detta lag, och så åtföljs det inte av några resurser. Då kommer det bli väldigt svårt att få genomslag för sin politik. Förändring kommer med kostnader, och de lämnar ni alltid därhän. Tack.

Aslan Akbas (S)

Tack.
Viktoria, då lämnar jag ordet till Ann Catrine för en replik.

Ann Catrine Fogelgren (L)

Tack så mycket Viktoria för svaret, även om jag tyckte att det inte besvarade de frågor jag hade ställt. Jag kan då nämna att i Malmö, som också är en kommun styrd av Socialdemokraterna, så hade man vid skolstarten 90 % av grundskoleeleverna tillgång till kvalificerad bemanning på skolbiblioteket. I Malmö har man länge haft en hög bemanning på sina skolbibliotek, men i och med att lagen höjdes så höjde man också. Man har bland annat under våren ökat antalet annonseringar efter bibliotekariéer och därmed ett lyckat resultat. Det är frågan hur många annonser som Göteborg har. Vad som framgår så är det inte så många som man har haft. De små enheterna i Malmö har faktiskt också flera heltidstjänster och det är tack vare att man jobbat hårt med vad skolbiblioteken har för betyg. Man har haft en väldigt bra budget. Det är väldigt tydligt. Det är väldigt tydligt. betydelse för barnens lärande. Du vet mycket väl att regeringen tillskjuter pengar för det här. Det är 216 miljarder 2025 och 433 miljarder för 2026.

Aslan Akbas (S)

Tack, Ann Catrine! Då lämnar jag ordet till Viktoria. Varsågod!

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S)

Jag kan börja med att säga att Malmö stänger sin sista lilla skola i sommar, så de har inte den skolstrukturen vi har. Det är det första. De har inte heller problem med ungefär 200 miljoner i tomma platser. pågick under hela tiden som ni styrde kommunen, som vi nu får jobba väldigt aktivt så att vi behåller de pengarna till undervisningen och till barnen i klassrummet. Men självklart, vi kommer göra allt för att möta lagens krav. Vi har redan nu börjat stärka skolbiblioteks nätverket. Vi ser till att vareda ny skola som byggs, byggs med ett centralt placerat skolbibliotek. Och självklart kommer man se över de här effekterna för att kunna klustra skolor så att vi har råd att bemanna på ett klokt och vettigt sätt. Men som sagt, två tredjedelar av Sveriges kommuner står just nu inför omfattande skolnedläggningar. Vi pratar i det närmaste 16 000 lärare som behöver gå. Allt detta kostar och allt detta kommer kräva att vi samarbetar.

Aslan Akbas (S)

Tack Viktoria. Ann Catrine, vill du ha en andra och sista replik?

Ann Catrine Fogelgren (L)

Ja, alltså hade jag tryckt på votering så hade jag kanske lite fel. Men det kanske är viktigt. Jag tycker fortfarande att du inte svarar på dina frågor. Du kunde till exempel fråga när. Har du någon aning om när Göteborg kommer

Yttrandeprotokoll 2025

att uppfylla lagen? Regeringen skjuter med pengar just för att möjliggöra för kommunerna att ge dem det här. Biblioteken är ju också en del av undervisningen, ska det ju bli nu. Det är ju precis som du själv inledde med, inte en fristående enhet utan det är ju en del av undervisningen. Samverkan mellan skolbiblioteket och lärarna. Ser ni att strukturen förändras? Ja, den gör det ju. Men det är också så att två små enheter kan dela på en skolbibliotekarie. Så det kan ju inte vara skälet för att det inte är uppfyllt. Jag ser inte riktigt de svaren. Men min förhoppning är att dagens elever inom kort ska få tillgång till ett skolbibliotek med en bibliotekarie som jag en gång långt bak i tiden hade tillgång till. Som var spännande att besöka, som kittlade läsning, och som formade den biblioteksnörd som jag är i dag. Tack Viktoria, för debatten!

Aslan Akbas (S)

Tack. Då lämnar jag ordet till Viktoria för sista replik. Varsågod.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S)

Jag vill ha sista ordet. Nej, tack så mycket Ann Catrine. Jag tror att vi verkligen är överens om att fler barn ska ha rätt till bemannade skolbibliotek. Men jag ska vara helt ärlig. Tempot kommer att vara något förhålat. Det kommer att vara tufft för att vi står inför så pass många problem. Vi har haft så många enorma utmaningar, investeringar i välfärden som har uteblivit. Vi har en underfinansierad välfärd. Jag tror att vi båda skulle kunna ställa upp på det. Med den nuvarande högerpolitiken kommer arbetet att gå långsammare och det kommer att bli tyngre. Men vi ska kämpa på.

Aslan Akbas (S)

Då tackar vi Ann Catrine Fogelgren och Viktoria Tryggvadottir Rolka och går över till fråga nummer 3, som är ställd av Kalle Bäck. KD till kommunalrådet Karin Pleijel, MP. Kalle, det är din fråga och du får begära ordet. Varsågod.

Kalle Bäck (KD)

Tack så mycket för det ordförande, fullmäktige, göteborgare! Min fråga går till kommunalrådet Karin Pleijel. I september 2023 biföll en majoritet av kommunfullmäktige mitt initiativ om att ta fram en förstudie som utreder möjligheten att rusta upp och tillgängliggöra ruinen av Gamla Älvsborg. För ett år sedan ställde jag frågan om arbetet är påbörjat och mot bakgrund av detta ställer jag frågan till ansvarigt kommunalråd igen. Jag formulerar den så här. Har arbetet med att utreda möjligheten att rusta upp och tillgängliggöra ruinerna av Gamla Älvsborg fortskridit under det senaste året på ett sätt som kan anses tillfredsställande?

Aslan Akbas (S)

Tack så mycket, Kalle! Då lämnar jag ordet till Karin Pleijel (MP). Varsågod Karin!

Karin Pleijel (MP)

Tack så mycket Kalle för din fråga och ditt intresse för att vi ska bevara stadens kulturhistoria. När det gäller ansvaret för Gamla Älvsborgs ruin så har den utretts med stöd av en samverkansgrupp för den befästa staden. Där är stadsmiljö, stadsbyggnad, exploatering, stadsfastighet, kulturförvaltning, Higab, Statens fastighetsverk och Göteborg kompani representerade. I den detaljplanen som vi har nu så är detta allmän plats för fornlämning. Nu har man kommit fram till att kommunen blir ägare och ansvarig för forn området och kommer svara för framtida skötsel av detta. Den förstudien som du nämnde har genomförts och den är nu klar på förvaltningsnivå men den är på väg till stadsmiljönämnden för att vi ska handla. Man har också fört dialog med fastighetsägare och verksamheter som är berörda inklusive kommunpolisen. Egentligen var det tänkt att detta skulle varit klart till sommaren 2025 men det har behövt skjutas upp. På grund av försenad leverans av kulturmiljöunderlaget och att man behövde göra fler vitalitetsbedömningar av träd.

Eftersom en del av dem hade almsjuka och skadegörelse i form av av giftspikar. Under arbetet med den här förstudien som påbörjades hösten 24 så har vi även höjt skötselnivåerna uppe vid ruinen, bland annat med löpande klottersanering. Sen är det också tillfällig skyltning som finns på plats.

Aslan Akbas (S)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack Karin! Då lämnar jag ordet till Kalle för en replik.

Kalle Bäck (KD)

Jag tackar för det svaret. Jag kan notera att miljön på platsen, visst, det har satts upp några skyltar och så, men miljön är fortfarande väldigt skräpig och det är mycket klotter och så. Även om man kanske har intensifierat det arbetet så märks det kanske inte riktigt på ett sätt som man kan önska. Men oavsett det så händer det saker och det är väldigt glädjande. Min fråga blir då. Hur ser tidsplanen ut framöver? När kan vi vänta oss någon form av resultat som blir märkbart för medborgarna?

Aslan Akbas (S)

Jag lämnar ordet till Karin Pleijel. Varsågod!

Karin Pleijel (MP)

Vi kommer alltså att få förorda ett alternativ för hur det ska skötas framåt när det kommer till nämnden nu i höst. Sedan önskar jag naturligtvis att det blir verklighet av alla det som står i det förslaget så snabbt som möjligt, men det kan i alla fall påbörjas först då. Jag kan också säga att det har varit akuta åtgärder i sommar här för att hantera rasmassor. Man behöver hitta en permanent lösning som man behöver utreda. Det arbetar man också med. Sedan är det så att alla åtgärder som vi gör där, de gör man i samråd med arkeologer som har tagit fram den här kulturmiljöutredningen. Den som förstudien utgår ifrån.

Aslan Akbas (S)

Tack! Då lämnar jag ordet till Kalle för andra anförande.

Kalle Bäck (KD)

Jag tackar även för det svaret. Det händer mycket i det här området. Det är en kaj längre ner mot älven som repareras, så hela området vid Klippan har en stor potential att förvaltas på ett ännu bättre sätt och tillgängliggöras för fler göteborgare. Jag tackar så länge och hoppas att vi får anledning att återkomma när det faktiskt har uppnåtts något reellt resultat av arbetet. Tack så länge, tills vidare!

Aslan Akbas (S)

Och går över till fråga nummer 4 som är ställd av Axel Darvik (L) till kommunstyrelsens ordförande Jonas Attenius (S). Varsågod Axel!

Axel Darvik (L)

Tack så mycket ordförande! Min fråga går till Jonas Attenius (S). Det är med anledning av att det rödgröna styret i Göteborg meddelade i Göteborgs-Posten den 2 september i år att man vädjar till regeringen om ökade statsbidrag och inte utesluter skattehöjning i Göteborg. Samtidigt visar jämförelser, bland annat från det så kallade Karl-Ada och. och förvaltningens egna undersökningar en betydande kostnadsavvikelse i stadens verksamheter. Funktionsstödsnämnden har kostnader på 6,7 % över förväntad kostnad för befolkningen. Äldre samt Vård och omsorgsnämnden har nettokostnader på 5,9 % över förväntade kostnader. Vuxenutbildningsnämnden har tagit beslut om att överföra utbildningen i egen regi, vilket medför kostnader på 44–87 miljoner kronor utan påvisad kvalitetsförbättring. Staden har en bolagskoncern som är Sveriges största kommunala koncern, som endast lämnar en avkastning på ynka 1 % på det värde som göteborgarna har. Min fråga är om du är beredd att omedelbart lägga fram en tydlig tidsplan för att stoppa det kommunala slöseriet? minska kostnadsavvikelserna och öka avkastningen i bolagskoncernen så att göteborgarna slipper skattehöjningar.

Aslan Akbas (S)

Tack Axel! Då lämnar jag ordet till Jonas Attenius (S).

Jonas Attenius (S)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack för det ordförande och tack för frågan Axel. Det kanske inte är så överraskande att de borgerliga partierna är mer lojala med sina regeringskollegor. i Stockholm än göteborgarna man jobbar för här på hemmaplan som också betalar deras arvoden. Men jag måste säga att jag blir besviken när jag läser den här frågan. Först ska jag svara på frågan. Det är nej. Från styrelsen kommer vi om ungefär en månad presentera en budget för 2026 som visar på våra prioriteringar och hur vi avser att styra den här staden för kommande år. Det blir några svar på den frågan tänker jag. Men utifrån det. Resonemanget du har då, nu tittar jag i din egen fråga här, som du själv säger bygger på Colada-jämförelser, så föreslår du nedskärningar. Om vi nu tar exempelvis äldreomsorgen så är ju det motsvarande en halv miljard kronor, nästan en halv miljard kronor. Ska vi tolka det så här det kommer se ut i er budget? Är det ni just nu sitter och förhandlar om? Om man skulle tänka sig något överslag här, att ni sitter och förhandlar om nedskärningar i välfärden motsvarande kring en miljard kronor eller något sådant där? Är det så det kommer se ut? Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Jonas! Då lämnar jag ordet till Axel för en replik. Varsågod!

Axel Darvik (L)

Tack ordförande! Att vara lojal med göteborgarna är att förvalta deras pengar klokt. Det är det som jag tycker att en kommunstyrelseordförande ska göra. Man ska inte behöva stå med mössan i hand hos Ulf Kristersson och skrapa med foten för att få mer pengar till den verksamhet som man själv är ansvarig att sköta. Särskilt inte när det finns många brister. Visste ni att en göteborgare under sin livstid, med det skattetryck vi har, betalar 700 000 kronor mer i skatt än stockholmare? Har göteborgarna en betydligt bättre välfärd än stockholmarna har, Jonas Attenius (S)? Eller kan du inte erkänna att det finns ett slöseri i kommunen som vi skulle behöva åtgärda? Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack! Då lämnar jag ordet till Jonas. Varsågod!

Jonas Attenius (S)

Tack, för det ordförande! Självklart ska vi förvalta göteborgarnas skattepengar på bästa sätt. Det som jag uttryckte för en stund sedan kommer vi att återkomma med här om ungefär en månad, hur vi ser på den frågan. Men vi kan väl konstatera att det inte är jättelänge sedan du, Axel Darvik, hade makten i den här staden. Det var en period där det var rekordstora satsningar från statens sida. Det var förvisso pandemi. De hamnade mest på hög. Vad ni gjorde vid den tiden var inte ens att räkna upp för den pris och kostnadsutveckling som vi hade. Ni hade ungefär hälften som ni räknade upp. Ni skar ju ner redan där och då. Men egentligen är min fråga varför ni inte skar ner mycket, mycket mer? Det här är mycket, mycket mer i din fråga. Du hade chansen. Du hade makten. Men vi hörde inte de tongångarna för inte mer än tre år sedan, Axel.

Aslan Akbas (S)

Tack Jonas! Då lämnar jag ordet till Axel Darvik (L), sista replik. Varsågod!

Axel Darvik (L)

Tack ordförande! Vi bör göra betydligt mer. Vi kan göra betydligt mer. Jag vet att det går att göra betydligt mer för att förbättra kvaliteten i välfärden med de resurser som vi tar in. Om vi tar in mest i skatt av alla storstäder, borde vi inte då också ha den bästa välfärden, Jonas Attenius (S)? Men så fungerar det ju inte i Göteborg. utan vi har ett omfattande slöseri. Några exempel är de som jag nämnde här med kostnadsavvikelser. Skolan är ett område som jag kan allra bäst. Där har vi idag 24 % fler skolplatser än vad vi har elever. Vi bemannar upp med lärare som står och undervisar för tomma bänkar. Det kan vara bra ibland att ha mindre klasser, men någonstans går gränsen där detta bara blir ett slöseri och där man faktiskt tvingas på skolorna att sparka stödpersonal för att man inte har en korrekt dimensionering. Vi har förbyggt oss när det gäller nya skollokaler, något som vi har försökt att stoppa om och om igen.

Aslan Akbas (S)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack Axel. Då lämnar jag ordet till Jonas som är i sista replik. Varsågod.

Jonas Attenius (S)

Jag tycker det blir ganska tydligt i den här frågeställningen vad som väntar med ett borgerligt styre för Göteborg 2026. Jag tycker det skiner igenom. Axel Darvik står här och säger att det är slöseri. En halv miljard kronors slöseri, och det är bara äldreomsorgen här i Göteborg. Undersökningarna har det hur bra som helst där. De kan säkert springa lite fortare, enligt Axel Darvik. Men det är ju det som det handlar om. Vi har vidtagit åtgärder när det gäller administration och byråkrati. Det gjorde ni ingenting på er tid. Men det som du lägger fram som exempel nu skulle slå sönder välfärden i Göteborg fullständigt. Vi får återkomma till den debatten. Debatten om en månad, eller lite drygt, vi är väl två snart, men när vi också debatterar den, för det är mer en budgetdebatt. Vi kan ju konstatera att med ett borgerligt styre för Göteborg, ja då väntar en välfärdsslakt. Det är ganska uppenbart i den här frågan.

Aslan Akbas (S)

Då tackar vi Axel Darvik och Jonas Attenius. Därmed går vi över till fråga nummer fem som är ställd av Pär Gustafsson (L), kommunalrådet Marina Johansson. Varsågod Pär!

Pär Gustafsson (L)

Tack så mycket ordförande, fullmäktige! På Göteborgs Stads hemsida står det att den som har ett trygghetslarm kan kalla på hjälp vid behov. Vid en knapptryckning får du kontakt med trygghetsjouren dygnet runt. I våras tryckte en omsorgstagare på sitt trygghetslarm mitt i natten. När ingen kontakt kunde fås klassades det som ett så kallat tyst larm, det vill säga ett larm där personen inte svarar. Ett sådant alarm ska enligt stadens rutiner ha högsta prioritet. Då ska patrullen genast åka ut eftersom det kan handla om en akut livssituation. Men i det här fallet dröjde det en och en halv timme innan patrullen åkte ut och när den väl kom fram så var personen avliden. Utredningen visar på allvarliga brister. Personal som inte kände till rutinerna, som valde att vila i massagestol i stället för att agera och som dessutom undanhöll information om det missade larmet. Personalen skyllde på varandra. Det är i mina ögon grova tjänstefel. Ingen kan säga om ett snabbare ingripande hade räddat livet på den här personen, men den personen hade inte behövt dö ensam. Det här är inte bara en tragisk händelse. Det är ett svek mot en människa som var helt beroende av att trygghetssystemet skulle funka. Och med tanke på att trygghetslarm är en livsviktig funktion för några av de mest sårbara Invånare i den här staden så vill jag ställa följande fråga till Marina Johansson. Kan omsorgstagare med trygghetslarm lita på att någon kommer när man larmar?

Aslan Akbas (S)

Tack Pär!

Då kommer jag att lämna ordet till Marina Johansson. Varsågod Marina!

Marina Johansson (S)

Tack så mycket Pär för en väldigt angelägen fråga. Jag vill börja med att säga att det är fruktansvärt. Det som har hänt. Det ska inte hända. I det här fallet så är det väldigt tydligt att det är två medarbetare som har brustit något, och det grövsta. Det är också väldigt tydligt att vi behöver göra ännu mer för att förebygga att det här inte händer. Alla medarbetare ska känna till dels, för det första, varför man är på jobbet, de rutiner som finns och att man också har skyldighet att följa de rutinerna. Det ska inte fungera så här inom nattlarm. Larm som inkommer ska åtgärdas skyndsamt. Så är det. Personalen ska vara redo att hantera de situationer som uppstår. Man ska också kommunicera med varandra. Man ska hjälpa varandra mellan grupperna. Vilket inte heller tyvärr skedde i det här fallet. Nu är frågan också anmäld till IVO. Vi får se vad IVO kommer fram till. Men under tiden har vi tagit fram en hel del åtgärder för att förebygga att det här upprepas. Man ska som anställd känna till vilket ansvar man har.

Man ska känna till rutiner och man ska arbeta enligt rutinerna. Ingen ska behöva dö ensam som du säger. Det är verkligheten. Men för att svara på din fråga så vill jag säga så här, ställt i förhållande till omfattningen larm vi har per år, vi har nära en halv miljon larm per år. En bråkdel är så kallade tysta larm. Så ställt till att det är ungefär en halv miljon larm så kan man känna sig trygg. Men detta är ett fall för mycket.

Aslan Akbas (S)

7

Tack Marina, vill du ha en replik där? Varsågod Pär!

Pär Gustafsson (L)

Tack så mycket ordförande! Jag tackar Marina för svaret. Men jag undrar fortfarande, hur kan det vara möjligt att personal inte ens vet vad ett tyst larm innebär? En av de mest grundläggande funktionerna i den här trygghetskedjan. Under den här aktuella natten så skulle den här patrullen egentligen ha gjort fem schemalagda besök hos olika områden, omsorgstagare, bland annat besök 02.53 hos den person som senare hittades avliden. I stället valde de här anställda att ta en lite längre rast, för det var praktiskt. När systemet så att säga sviker på den här punkten, hur kan vi då försäkra de äldre och deras anhöriga om att larmen faktiskt verkligen fungerar när det gäller?

Aslan Akbas (S)

Varsågod, Marina!

Marina Johansson (S)

Tack så mycket! Som sagt, med tanke på hur många larm det är per år så är det väldigt, väldigt sällan det går så här illa. Med det menar jag inte att det här kan ses med blida ögon. Det här är väldigt, väldigt grov misskötsel. Det är också personer som borde ha vetat, känt till rutinerna. Men som av olika anläggare inte följde rutinerna. Det vi har att göra nu är att jobba så tydligt med rutinerna. Dels förtydliga dem, göra dem kända. Ingen anställd ska kunna säga att man inte känner till rutinerna. Det handlar också om att man måste förstå varför man faktiskt är på jobbet. Man ska hjälpa varandra mellan grupperna. Vi har också inrättat ett kvalitetsråd i varje stadsområde i staden, i äldreförvaltningen. De kommer också jobba med sådana här frågor utöver den handlingsplan som redan är framtagen.

Aslan Akbas (S)

Tack. Vill du, Pär, ha en andra sista replik? Får du begära replik? Får du inte det? Du kan ställa din andra replik så tar jag tiden här.

Pär Gustafsson (L)

Tack så mycket. Och tack Marina för svaret och för att du tar den här frågan på största allvar. Jag tror att vi alla gör det. Det är bra att åtgärder nu utlovas. Men för den människan som avled och för dess anhöriga så kommer det här tyvärr alldeles för sent. I den här utredningen som är gjord och det verkar som att det här verkligen är taget på allvar så konstateras det att medarbetaren uppger att hen nu kommer arbeta lite mer utifrån de tider som står på. Schemat arbeta lite mer. Den här personen fick en varning, stängdes av ett tag men är tillbaka i tjänst nu. Det är ju, tänker jag, helt grundläggande att se till att vår personal följer det schemat som finns. Avslutningsvis vill jag ändå vara tydlig med att alla i Göteborg som idag bär trygghetslarm verkligen ska kunna lita på att systemet faktiskt funkar när man trycker på den här knappen. Och i det här fallet handlar det verkligen om att vi måste ha personal som både bryr sig och betar sig på jobbet.

Aslan Akbas (S)

Tack Pär! Då lämnar jag ordet till Marina för andra och sista replik.

Marina Johansson (S)

Tack så mycket. Tack Pär! Det är självklart att vi ska ha personal som bryr sig. Jag vill säga det till alla som lyssnar att vi har en fantastisk personal i äldreomsorgen. Detta är tyvärr väldigt, väldigt, väldigt sällan förekommande. Eller det är tur att det inte är sällan förekommande. Detta är inte det vanliga. Vi behöver verkligen betona det. Vi behöver förutom att säkerställa att rutiner är tydliga och att de följs också ge mycket bättre förutsättningar för personalen i äldreomsorgen och deras chefer. Det tror jag är minst lika viktigt som att jobba med stickprover och kontroller, vilket vi också gör i verksamheten nu, för att se så att man verkligen följer rutiner. Vi måste också jobba förebyggande, skapa bättre förutsättningar och se till att vi har fler chefer som är

Yttrandeprotokoll 2025

närvarande, som kan faktiskt uppmärksamma saker också i tid när saker kanske inte står rätt till. Men också att coacha och se till att vår personal trivs och faktiskt stannar och gör ett bra jobb.

Aslan Akbas (S)

Då tackar vi Pär Gustafsson och Marina Johansson och går över till sista frågan för det här fullmäktigemötet. Den är ställd av Emmyly Bönfors (C). Och så får du begära ordet, Emmyly. Varsågod!

Emmyly Bönfors (C)

Tack ordförande, ledamöter och övriga åhörare! Jag skulle vilja ställa en fråga till kommunalrådet Karin Pleijel. Det handlar om miljö och klimat. I den senaste uppföljningen av Göteborgs miljö och klimatmål, som kom nu i augusti, så står det att alla de övergripande målen som vi har kräver en systemomställning för att vi ska kunna nå dem till år 2030. Det betyder alltså att de varken bedöms kunna klaras av, eller är på rätt väg enligt Miljöförvaltningen. Samma sak gäller två delmål. Minskad klimatpåverkan från transporter och minskad påverkan på biologisk mångfald från stadens inköp. Min fråga till kommunalrådet Karin Pleijel är, tycker du att Göteborgs Stad gör tillräckligt inom de områden som vi faktiskt har rådighet över för att kunna nå våra miljö och klimatmål till 2030?

Aslan Akbas (S)

Tack Emmyly! Då lämnar jag ordet till Karin Pleijel. Varsågod!

Karin Pleijel (MP)

Tack Emmyly Bönfors för din fråga och ditt intresse för att vi ska klara miljö och klimatutmaningen. Vi behöver vara många som delar det intresset. Våra övergripande mål är ju ingen greenwashing för att vi ska känna oss nöjda, utan det är tyvärr den mörka verklighet som vi lever i. För de övergripande påverkas väldigt mycket av omgivningen. Vi ser ju här att klimatfrågan är akut. Vi har sett i somras bränderna som var svårsläckta, fortfarande kanske i Spanien. Isarna smälter snabbare än någonsin och i Västernorrland så varnar man nu för att regnet ytterligare kan spola bort vägar och järnvägar. Men det korta svaret är egentligen nej, vi gör inte tillräckligt ännu. Men du nämner trafiken och flera av de åtgärder som är viktiga för att kunna lyckas och nå med de här transportmålen. De är faktiskt i rullning. Hastigheterna håller på att sänkas. Vi får fler skolor, gator och torg som ska få bilfria zoner. Kollektivtrafiken och gång och cykelvägar ska få mer plats, liksom människor i stadsrummet.

Men det räcker inte, utan Miljöförvaltningens bedömning i uppföljningen är ju att vi behöver en systemomställning. Då är det ju lite intressant att se om någon har lyckats med det. Det har man faktiskt. faktiskt gjort på en hel del håll i Europa, bland annat i staden Gent där man genom cirkulationsplaner har lyckats göra en lokal omställning, systemomställning i stadstrafiken. Glädjande nog så är det en bred politisk delegation från Göteborg som åker dit i nästa vecka. Jag hoppas att vi tar med oss både lärdomar och inspiration så att vi kan göra ett framgångsrikt arbete med cirkulationsplaner även i Göteborg. Sedan är det ju så att även om vi har en viss rådighet.

Aslan Akbas (S)

Tack Karin! Då lämnar jag ordet till Emmyly. Varsågod!

Emmyly Bönfors (C)

Tack för det svaret! Jag skulle vilja återkomma till det vi faktiskt har rådighet över och det är det. Som rapporten pratar om handlar det om att just minskad vägtrafik är det mest effektiva för att få ner luftföroreningar, buller och minskad klimatpåverkan. Karin Pleijel nämner nu att vi ska sänka bashastigheterna. Det är ett förslag som har diskuterats i den här församlingen väldigt länge. Bedömningen just nu är att det kommer ta uppemot 10 år att få sänkta bashastigheter på plats. Vi är närmast unika med att ha så höga hastigheter. fastigheter i en så central del av staden. I Amsterdam har man gjort det här över en natt i princip. Så varför ska det behöva ta tio år för oss att göra det? Du nämner också säkra cykelvägar. Här har styret lyckats säkra en av 140 grundskolor. Så min fråga är varför tar det här så lång tid?

Aslan Akbas (S)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack Emmyly. Varsågod Karin.

Karin Pleijel (MP)

Man kan ju önska att det fanns Alexanderhugg att ta till. Lite grann är det de faktiskt har gjort i Gent. Det ska bli intressant att se om vi kan göra något liknande där, kanske i vår organisation till och med. Sedan är det faktiskt så att EU:s utsläppshandel kommer innefatta vägtrafik från 2027. Det kommer innebära ökade drivmedelspriser och att inblandning av biobränsle blir högre. I förlängningen kan det påverka både bilinnehav och körmönster. Men vi håller på att lägga grunderna för att vi faktiskt ska lyckas nå de här målen. Det är ju nästa mandatperiod. Sedan vi tog över styret har vi stärkt miljö och klimatnämndens arbete så att det har gått från ett passivt insamlande till en pådrivande och stärkande roll. Vi har stärkt strategiarbetet med metoden för att få ett ansvar i hela organisationen. Inköp och upphandling har för första gången gjort en miljöspendanalys så att man kan använda alla nämnder och bolag för att göra rätt och effektiva åtgärder.

Emmyly Bönfors (C)

Tack Karin för de svaren. Det är intressant att lyssna på ditt engagemang i de här frågorna. Men det blir ofta också omvärldsspaningar och rapportläsningar. Du säger att det kanske vore önskvärt med ett Alexanderhugg. Men man kan ju faktiskt göra vissa saker här och nu. Jag tror att vi skulle behöva komma ner till mer konkret handling i de här frågorna. Ett sådant exempel är att Centerpartiet har drivit på inom stadsbyggnadsnämnden för att ändra trafikplaneringen precis enligt den metod som Gent har använt. Jag tror att även ni i Miljöpartiet skulle behöva komma med lite fler konkreta förslag. För då skulle det vara ganska enkelt att samla majoritet för att få till det. Ett annat exempel är att vi skulle kunna införa miljözon 3 i centrum. Det är ju något som ni också har haft möjlighet att göra under er tid vid styret. Men det har ju inte heller hänt. Något som även transportnärings efterfrågar nu. Så är du beredd att införa miljözon 3 till exempel? Det är ju en konkret åtgärd. Tack!

Aslan Akbas (S)

Då lämnar jag ordet till Karin.

Karin Pleijel (MP)

Ja, mycket konkret görs. Men det är inte jag och mina kompisar som ska springa runt och göra det. Vi behöver ha en organisation som jobbar väldigt medvetet och ansvarsfullt för att vi ska lyckas med det här. 15-minutersstaden som stadsbyggnad har som mål är en väldigt bra del i det. Organisationen på miljöförvaltningen har blivit en drivande organisation. Organisation där man tydligt pekar ut vars och ens ansvar och man är uppsökande för att vi faktiskt ska lyckas med det här. Så mycket är på gång, men mycket återstår också att skörda frukterna av. Systemomställning tar tid. Vi har också tillsatt en politisk styrgrupp där jag är glad att Centerpartiet är med, liksom S, V och L. Vad vi håller på med är det som man kanske skulle kunna kalla soft power. så behövs det någon liten ingrediens för att få det att hända, en katalysator. Vi har haft ett politiskt tryck för att faktiskt alla nämnder och styrelser nu har ett miljöledningssystem värt namnet. Ett handslag för biologisk mångfald mötte lite gnissel som kunde lösas och en rad andra exempel på soft power.

Aslan Akbas (S)

Då tackar vi Emmyly Bönfors och Karin Pleijel och därmed så var det sista frågan för den här gången. Då tackar vi. alla som har ställt frågor och svarat på det. För er kännedom på läktaren är det elever från huvudskolan, årskurs 6A, som är här och besöker oss i dag.

3. Valberedningens förslag till vid sammanträde förekommande val

Aslan Akbas (S)

Då går vi över till ärende nummer 3. Det är valberedningens förslag till vid sammanträde förekommande val. Under punkterna 1–9 har vissa personer av sagt sig uppdrag. Valberedningens förslag är att alla ska delta i sammanträdet förekommande val. Under punkterna 10–27 lägger valberedningen fram förslag till val av

Yttrandeprotokoll 2025

ledamot i 18 kommunala bolag. Kan valberedningens förslag bifallas? Under punkt 28 lägger valberedningen fram förslag till val med anledning av att en person flyttat. Kan valberedningens förslag bifallas? Under punkt 29 lägger valberedningen fram förslag till val av ersättare med anledning av att en person avlidit. Kan valberedningens förslag bifallas?

Ja.

Under punkten 30–32 lägger valberedningen fram förslag till godkännande av avsägelse med anledning av att en person utsetts till statsråd. Kan protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat?

4. Avsägelse av Pernilla Hagman, KD, från uppdrag som ersättare i kommunfullmäktige

Aslan Akbas (S)

Och då är vi på ärende nummer 4. Avsägelse av Pernilla Hagman, KD, från uppdrag som ersättare i kommunfullmäktige. Pernilla Hagman har meddelat att hon återtar sin avsägelse, varför ärendet utgår.

5. Antagande av detaljplan för verksamheter vid Söderhetsvägen inom stadsdelen Björlanda

Aslan Akbas (S)

Och då är vi på ärende nummer 5, antagande av detaljplan för verksamheter vid Söderhetsvägen inom stadsdelen Björlanda. Kommunstyrelsen föreslår att detaljplan för verksamheter vid Söderhetsvägen inom stadsdelen Björlanda antas. Ordet är fritt och jag tomt på talarlistan. Kan kommunstyrelsens förslag bifallas? Ja.

6. Valdistriktsindelning inför de allmänna valen

Aslan Akbas (S)

Ärende nummer 6. Valdistriktsindelning inför de allmänna valen. Kommunstyrelsen föreslår att föreslagen revidering av valdistriktet inför de allmänna valen 2026 godkänns. Besluten över sänds till Länsstyrelsen i Västra Götalands län för fastställande. Ordet är fritt och jag tomt på talarlistan. Bifalles kommunstyrelsens förslag? Kan protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat? and then I'm Då är vi på ärende nummer sju och det är lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Göteborgs Stad. Kommunstyrelsen föreslår att lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Göteborgs Stad fastställs och träder i kraft den 1 januari 2026 samt att torghandelsstadgan för Göteborgs kommun upphör att gälla när lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Göteborgs Stad träder i kraft. Här har vi en talarlista. Vi börjar med Toni Orsulic. Därefter Karin Pleijel. Varsågod Toni!

Toni Orsulic (M)

Ordförande! Jag vill börja med att tacka för ordet. Jag ska börja med att bifalla tjänsteutlåtandet. Dessa nya lokala föreskrifter har både för och nackdelar i sig. Fördelarna är att staden faktiskt får en samordning om vem det är som hyr ut torgplatser och vad det är för regler som gäller för dessa. Det blir mer enlighet och Det är lättare att veta vad det är som gäller. Nackdelen är dock att en hel del av torghandlarna kommer få markant högre kostnader. Det slår undan fötterna tyvärr för en del av torghandeln och det är en väldigt stor nackdel. Dock så är det så att detta kommer behandlas på ett separat tillfälle när vi diskuterar prisnivåer och sådant av torghandel och i de frågorna ber jag att få återkomma när vi har tittat över vad det är som kostnaderna ska vara. Så bifall till tjänsteutlåtandet. Det är tråkigt att kostnaderna ökar för en hel del och vi får se vad vi kan göra åt detta i framtiden. Men det är bra att det blir enhetligt. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Toni och då lämnar jag ordet till Karin Pleijel. Varsågod Karin!

Yttrandeprotokoll 2025

Karin Pleijel (MP)

Tack herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag håller med Toni. Jag tycker det är bra att det blir ordning så att det är tydligt för de som ska bedriva torghandel att man vet vad som gäller för det har varit lite oklart innan det här beslutet tas. Torghandel det är ju något härligt och väldigt uppskattat av göteborgarna och av näringsidkarna också som kan komma näringslivet. nära sina kunder. Det främjar stadsliv, service och ett småskaligt näringsliv. Vi har yrkat tillsammans med Centerpartiet, vi rödgröna, i stadsmiljöförvaltning att vi ska fortsätta dialogen med näringsidkarna på specifikt Kapellplatsen, där vi hoppas att de kan få vara kvar. Vi har också gett förvaltningen i uppdrag att titta på ytterligare torg som kan vara lämpliga för torghandel, till exempel Grönsakstorget som ju har blivit skulle kunna vara ett intressant ställe för kanske grönsaks eller annan torghandel. Vi har ju också haft direkt dialog med en del torghandlare. Vi pratar om Olskroken där som skulle drabbas av kraftigt ökade kostnader.

Det beror också på hur stor man anser att en torgruta är. I det fallet, till det beslutet vi kommer till senare, har vi lyckats få en. en lösning på det så att tolkningen blir så att det faktiskt gynnar den här torghandlaren så att han kan vara kvar.

Aslan Akbas (S)

Tack Karin! Och på detta har Toni Orsulic begärt en replik.

Toni Orsulic (M)

Ordförande! Det är glädjande att höra att man förhandlar specifikt med torghandlare. Men det är också lite det som blir det konstiga i det hela då att man ska ha enhetliga beslut men sedan ska man diskutera på varje torg vad det är som ska gälla där. Syftet med detta är ju att vi ska ha enhetligt, priserna över lag i Göteborg. Det är ju det handlar om sedan, vilken nivå de ska ligga på. Vi vill ju alla ha levande torg. Karin säger här bland annat att de vill ha fler torg. Man har bett förvaltningen titta på det. Vi har sagt att man behöver inte ens titta på det. Finns det någon torghandlare som vill stå på ett torg? Vad är problemet? Det är bara att säga ja direkt. Vi har brist på torghandlare på grund av att förutsättningarna för torghandlarna inte är de bästa i Göteborg, för att uttrycka det mer. Det är däri problemet ligger. Det handlar inte om att torgen inte är tillgängliga för dem. Problemet är att förutsättningarna är dåliga. Tack för ordet!

Aslan Akbas (S)

Och på detta har Karin Pleijel begärt en kontrareplik. Varsågod Karin!

Karin Pleijel (MP)

Antingen missförstod du mig eller så misstolkade du vad jag sa. Vi såg att det här första förslaget på hur en torgruta skulle bekostas, vad det skulle kosta, att det slog väldigt galet mot en del. Verkligheten är inte alltid förutsägbar utan man upptäcker den när man ser effekten av den. Jag tycker det är viktigt att man är lyhörd för att det här slog väldigt fel, men det är ju inte så att det är någon special. lösning för handlaren i Olskroken, utan det är enhetligt för alla, likvärdigt för alla. Det är en jätte viktig princip. Men när vi såg att det kunde slå så här, så såg vi att det fanns också möjligheter att göra en justering i de regler som gäller, lika för alla.

Aslan Akbas (S)

Tack Karin! Då är vi tillbaka i talarlistan. Jag har ju bara Agneta Kjaerbeck (SD)

Agneta Kjaerbeck (SD)

Tack för ordet, herr ordförande! Jag håller med om att det är viktigt att få enhetliga beslut. Men när man går in på de specifika torgen där det är befintlig torghandel och man ser hur situationen är – om vi tar till exempel Ostkroken, som är ett extremt utsatt område som har väldigt mycket knarkhandel – så vore det väldigt olyckligt om befintliga torghandlare måste försvinna. Jag är jätteglad att höra att du verkligen förstår vikten av det, Karin. Vi har också varit i kontakt med specifikt honom, och det skulle ju fullständigt slå undan benen. Det är inte bara han, utan det är fler torghandlare runt om i staden. Vi behöver verkligen liv och rörelse för att trygga upp Göteborg. Tack för ordet!

Yttrandeprotokoll 2025

Aslan Akbas (S)

Tack, Agneta! Det är tomt på talarlistan och jag anser att ärendet är färdigdebatterat. Det finns bara ett förslag och det är kommunstyrelsens förslag. Kan fullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens förslag?

8. Göteborgs Stads riktlinjer för hantering av ägarstyrda investeringar

Aslan Akbas (S)

Då är vi på ärende nummer 8 och det är Göteborgs Stads riktlinjer för hantering av ägarstyrda investeringar. Kommunstyrelsen föreslår att Göteborgs Stads riktlinjer för hantering av ägarstyrda investeringar antas. Vidare föreslås att Göteborgs Stads riktlinjer för beslutsnivåer vid investering i och inhyrning samt inriktning för att äga eller hyra kommunala verksamhetslokaler revideras i enlighet med vad som framgår av handlingen. Här har vi en talarlista och vi börjar med Axel Josefson. Därefter Jonas Attenius (S). Varsågod Axel!

Axel Josefson (M)

Tack för det, ordförande, fullmäktige, göteborgare! Lite ringrostig här efter sommaren, men jag skulle ändå vilja yrka bifall till yrkandet från M, D, L och KD i kommunstyrelsen. Det här är precis som ordföranden sa, det handlar om ägarstyrning av våra investeringar och hur vi ska hantera den processen. Det här är en mycket viktig fråga för oss. Vi står framför oss med väldigt stora investeringar. Det är miljarder vi lägger på olika typer av projekt varje år. Vi har nu haft en låneskuld som har accelererat kraftfullt under vänsterstyrets ledning. Vi saknar en plan för hur de ska komma till rätta med den här accelererande skulden. Men det är kanske inte riktigt det här ärendet handlar om, utan det handlar om hur vi ska få kontroll på de investeringar som ligger i pipen och då är vår mening att det är väldigt olyckligt att man nu väljer att förenkla detta, att man vill effektivisera det här. Det vill säga, man ska inte låta fullmäktige få full insyn i de här investeringarna och hur det här kommer att gå till. Nu ska det vara ett genomförandebeslut i början av en investering och sedan är det bara att tuta och köra för nämnden. Och sen höjer man även beloppsgränserna så att man kan investera ännu mer om man nu skulle tjäna för det. Jag tycker det är väldigt olyckligt. Dels minskar det insynen för fullmäktige, dels, framför allt utifrån den bristande styrning som det är på investeringarna nu, tar det också bort fullmäktiges möjlighet att säga nej till investeringar inför ett genomförande. Så med det yrkar jag avslag på. Kommunstyrelsens förslag och bifall till vårt yrkande som vi lade.

Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Axel! Då lämnar jag ordet till Jonas Attenius (S). Därefter Patrik Höstmad. Varsågod Jonas!

Jonas Attenius (S)

Tack för det ordförande och fullmäktigeledamöter! Att vi nu får en tydlig struktur när det gäller våra ägarstyrda investeringar det är ett stort steg framåt. Här har det funnits otydligheter innan. Det som S, V, MP och C nu har gjort, Det är rimliga justeringar, anser vi, för det handlar, precis som Axel var inne på, om att fullmäktige beslutar om de tidiga inriktningsfrågorna, medan nämnden och styrelsen tar ansvar för genomförandet. Vad är fördelen med det? Det gör processen snabbare. Det är få minskade ledtider, större förutsägbarhet men också en mindre administrativ del i detta. Samtidigt är det här viktigt att säga, för det har funnits kritik att vi inte får inflytande och det inte finns transparens. Jo, men absolut. Vi behåller ju vår demokratiska insyn och kontroll via våra nämnder och via våra styrelser generellt. Vi välkomnar också riktlinjerna som innebär att nämnder och styrelser får lyfta investeringar där kostnadsutvecklingen avviker. Det är inte, som Axel sade, bara att tuta och köra. Har vi avvikelser ska det upp. vidare lyftas till fullmäktige igen om det avviker väsentligt från skatteunderlag eller den generella prisutvecklingen. Sammantaget tycker vi att det här är en bra ordning och yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Aslan Akbas (S)

Tack Jonas och på detta har Axel Josefson begärt en replik. Varsågod Axel!

Yttrandeprotokoll 2025

Axel Josefson (M)

Tack för det fullmäktige, eller tack ordförande fullmäktige. Ja men det stämmer ju inte det du säger där Jonas att det här på något sätt ökar det demokratiska inflytandet. Tyvärr så är det ju tvärtom. Ni sitter ju med en falsk majoritet i många av de här bolagen och styrelserna. Vilket gör att en minoritet här i fullmäktige har full kontroll på stora investeringar som ligger göteborgarna framför oss. Jag är väldigt förvånad att Centerpartiet överhuvudtaget gått med på detta att ge er ett carte blanche ute i nämnder och bolag för hur vi ska hantera investeringarna. Så det här är en bristande insyn, bristande kontroll från det demokratiskt valda fullmäktige som vi nu ger till de falska majoriteterna som finns i våra nämnder och bolag.

Aslan Akbas (S)

Tack Axel! Jonas Attenius (S) har begärt en kontrareplik på detta. Varsågod Jonas!

Jonas Attenius (S)

Tack för det ordförande och fullmäktige! fullmäktigemöter? Vi har väl olika syn på detta då, Axel. Vi har politiskt förtroendevalda som har ett mandat i våra nämnder att kunna jobba med frågan där ute. Det här handlar om de beslut vi har haft en gång under ett antal år där vi först fattar ett inriktningsbeslut. Det är ingen större förändring. Sedan kommer vi till genomförandebeslut. Då är det samma beslut som fattas i den här församlingen. Vid de tillfällena finns det en stor fördel att få upp leddiderna och en snabbare process. Det är inte att gömma undan någonting. Det är inte att vi inte ska. Utan vi har ju våra ledamöter som tar det ansvaret. Är det avvikelser? Det var ju det jag sa tidigare. Ja, då ska det tillbaka upp till fullmäktige kopplat till om det avviker väsentligt från exempelvis skatteunderlag eller den generella prisutvecklingen. Så att vi tycker att det är en god ordning. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Aslan Akbas (S)

Tack Jonas! Jag lämnar ordet till Axel för andra och sista replik. Varsågod!

Axel Josefson (M)

Tack för det ordförande! Jag hade hoppats att jag hade kunnat tro dig lite Jonas, men vi har ju sett med konkreta exempel hur ni i minoritetsstyret har hanterat olika affärer. Vi kan bara nämna Karlstadsaffären där man använde sig av en falsk majoritet för att driva igenom ett beslut som var högst anmärkningsvärt. Det är det som Centerpartiet nu ger fritt spel utav. utrymme för er eller för en framtida falsk majoritet att driva igenom. Mycket olyckligt!

Aslan Akbas (S)

Tack Axel! Då går vi tillbaka till talarlistan och vi börjar med Patrik Höstmad. Därefter Daniel Bernmar (V). Varsågod Patrik!

Patrik Höstmad (D)

Tack för det ordförande, kommunfullmäktige och åhörare!

Det här är ju också en fråga mellan effektivitet å ena sidan och att faktiskt ha lite styr. på saker och ting och få upp det transparent. Det är särskilt viktigt på bolagssidan där det är svårare att överklaga besluten för medborgarna. Får vi upp det till kommunfullmäktige får vi ett beslut som faktiskt kan överklagas. Så det här blir ju en sämre styrning helt klart. Vi vet ju också hur mycket som förändras i förutsättningar mellan inriktningsbeslut och genomförandebeslut. Vi har väl knappt haft ett projekt som håller budget, inriktning och tid. Det blir förändringar och då är det viktigt för kommunfullmäktige att kunna säga, tycker vi fortfarande att det här är en bra idé? Vi har ju haft problemen med flera av bolagen. Rya, Biö och Pannan där drogs i gång utan att skicka upp det till KF. Det tyckte Stadsrevisionen att vi borde ha gjort. Vi hade Göteborgs Hamns beslut om att engagera sig i en vindkraftspark. Det skulle tas upp till KF, det gjorde det inte. Och så förstås har vi Karlstadsaffären där det heller inte går att få ut. allt material som visar på vad den här affären innebär för medborgarna, utan den är gömd bakom sekretess nere i ett bolag. Så vår inriktning är upp med det, de stora investeringarna till kommunfullmäktige på alla sätt och vis, så vi får öppenhet, transparens,

Yttrandeprotokoll 2025

möjlighet för medborgarna att se vad det är som ni hittar på. Det ger faktiskt stärkt demokrati och det är väldigt viktigt. Så bifall till yrkandet från M D, L och KD. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Patrik! Då lämnar jag ordet till Daniel Bernmar (V) efter Hans Arby. Varsågod Daniel!

Daniel Bernmar (V)

Tack ordförande, fullmäktige, göteborgare! Jag hade kunnat hålla med Patrik Höstmad i allt han sa. För det är ju det som nu ligger på bordet. Nämligen att säkerställa att fullmäktige får ta ställning i alla stora investeringsärenden på ett ordnat sätt och att det sedan ska gå att genomföra det på ett strukturerat och effektivt sätt. Jag tror att det är första, det måste vara enda gången jag har hört. Axel Josefson säga i den här talarstolen att han faktiskt inte vill ha effektiviseringar, att han faktiskt inte vill ha förenklingar. För det vi gör med det här beslutet är att tydliggöra vilka roller och när man ska gå upp med ett beslut och var. Dessutom gör det enklare och effektivare, inte lika många beslutsgångar upp och ner och skapar en tydlighet kring det. Varför då? Jo, därför att ett ärende som ska upp till fullmäktige kan ta. Att hyra in sig på en förskola, att hyra in en förskola eller bygga en förskola för bara några hundra miljoner, är ett väldigt vanligt beslut i Göteborgs stad. Därför att i Göteborgs stad är en förvaltning lika stor som en hel kommun i en annan del av Sverige. Det här är vanliga beslut som händer hela tiden därför att vi har 600 000 invånare. Chokar vi systemet med hur många sådana här ärenden som helst, då får inte medborgarna den service de vill ha och det blir väldigt mycket dyrare. Så därför vill vi skapa en mer effektiv, mer tydlig och mer förenklad process. Det gör vi med det här beslutet. Därför vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Aslan Akbas (S)

Tack Daniel! På detta har begärt en replik. Varsågod Axel!

Axel Josefson (M)

Tack för det ordförande, fullmäktige, göteborgare! Jag vill bara rätta Daniel där att tittar man på de svar som SLK har givit runt omkring de här förslagen så ser de inte att detta skulle generera särskilt mycket mer extra tid. Det här är en del i den verksamhet som redan finns idag. Det är säkert helt andra skäl som ligger bakom den här typen av upplägg som ni nu har drivit igenom som egentligen går emot det förslag som stadsledningskontoret lade fram från början.

Aslan Akbas (S)

Tack Axel! Då är vi tillbaka i talarlistan. Vi börjar med Hans Arby. Därefter Jörgen Fogelklou. Varsågod Hans!

Hans Arby (C)

Tack ordförande, ledamöter och åhörare! Jag har en kamrat som brukar säga att förtroende är bra, kontroll är bättre. Visst ligger det något i det, men det tycker jag vi faktiskt har i förslaget som ligger från kommunstyrelsen. Man kan se ett inriktningsbeslut som inkluderar kostnader som ett budgetbeslut. håller sig inom de beslutade ramarna, innehåll och pengar, då ska man inte sen behöva ta om det beslutet att verkligen göra det man har sagt att man ska göra, att ta upp det till KF igen. Sen ligger ju ansvaret för genomförandet på nämnder och styrelser och är det större avvikelser, ja då ska man lyfta det till kommunfullmäktige. Och det här vad som ska lyftas, det har ju inte bara med beloppsgränser att göra. Det finns även mindre investeringar eller avtal som man ingår, som är av principiell natur. En del av de här exemplen som nämns i yrkandet från MD, L och KD hade inte hanterats bättre med ett krav på genomförandebeslut för investeringar. Det var faktiskt inte en falk majoritet som drev igenom Karlstadsaffären. Det var alla era utsedda ledamöter som inte förstod att ärendet var av principiell natur. En budget och innehållsbestämd investering ska inte behöva godkännas. två gånger här om det uppstår avvikelser. Det ser jag inte att det minskar transparensen eller kontrollen på något sätt. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Aslan Akbas (S)

Tack Hans! Du har lämnat ordet till Jörgen Fogelklou. Därefter Axel Darvik. Varsågod Jörgen!

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet herr ordförande, fullmäktige, åhörare, Sverigevänner! Jag ska börja med att yrka bifall till yrkandet från M, D, L och KD i kommunstyrelsen. Allt av principiell karaktär eller av större ekonomisk vikt ska tas och lyftas till fullmäktige. Det står i kommunallagen. Sedan blir det naturligtvis så här, vad är av ekonomisk vikt? Det är ju det som är det stora problemet. Vi har 44 miljarder här. Vi har nämnder som har flera miljarder, grundskolenämnden. Vad är av större ekonomisk vikt? Det är ju lätt. Jag kan stå här och säga att 100 miljoner är inte mycket pengar, men det är oerhört mycket pengar för våra skattebetalare. Ett starkt bifall till yrkandet från M, D, L och KD i kommunstyrelsen.

Aslan Akbas (S)

Tack! Då lämnar jag ordet till Axel Darvik som är sist i talarlistan just nu. Varsågod Axel!

Axel Darvik (L)

Tack ordförande! Jag yrkar också bifall till yrkandena från M, D, L och KD i kommunstyrelsen eftersom vi har behov av en transparens, inte minst när det gäller investeringsprojekten. Det tycker jag det finns goda skäl till när man tittar tillbaka under den här mandatperioden och flera av de beslut som har tagits som inte har varit ekonomiskt hållbara och kloka. Men det är också så att den. Den här frågan är faktiskt också större än det som tidigare har diskuterats, därför att kontrollen över de här investeringarna är bristfällig i Göteborg. Det system vi har med ansvarsfördelning mellan nämnder och inte minst Stadsfastighetsnämnden är djupt problematisk. Många gånger saknar välfärdsnämnderna den kompetens som behövs för att kunna avgöra hur man på bästa sätt ska utforma de lokalerna. som man beställer. Det har också funnits dåliga underlag för hur de här ska drivas. Jag tycker att det tyvärr också många gånger finns ett mått av att de som är fastighetsägande delar av kommunen inte tar sitt fastighetsägaransvar och ser till att man inte bygger någonting som är alldeles för dyrt för vad verksamheten egentligen klarar av att bära.

Ett sådant exempel. Senast är Gårdstensskolan där kostnaden per elev utifall att den blir helt full kommer vara 45 000 kronor per elev när vi har en elevpeng på dryga 100 000 kronor. Det säger sig självt att det inte är vettigt att lägga hälften av skolbudgeten på hyran. Det gör ingen annan, ingen fristående aktör. Det innebär att Gårdstensskolan kommer att subventioneras kraftigt av andra. delar av kommunen. Då borde man naturligtvis se över den investeringen innan man fattar det beslutet. Tack.

Aslan Akbas (S)

Tack Axel! Det är tomt på talarlistan. Jag anser att ärendet är färdigdebatterat. Under överläggningen yrkar Axel Josefson, Patrik Höstmad, Jörgen Fogelklou och Axel Darvik att fullmäktige beslutar bifalla förslaget från M, D, L och KD i kommunstyrelsen. Jonas Attenius (S), Daniel Bernmar, Hans Arby att fullmäktige beslutar bifalla kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslaget från Axel Josefson med flera? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Votering är begärd och ska verkställas. Vi kallar in ledamöter som inte finns här inne. Då tror jag att alla är inne i sessionssalen och det har begärts en votering och den ska verkställas. I proposition är det ja till kommunstyrelsens förslag och nej till förslaget från Axel Josefson med flera korrekt uppfattat? Ja. Då startar omröstningen. Varsågod och rösta. Då stoppar jag omröstningen. Med 43 röster mot 37 bifalles kommunstyrelsens förslag och en är frånvarande.

9. Hemställan från Göteborgs Hamn AB avseende omdisponering av medel inom ramen för tidigare beslut om farledsdjupning vid containerterminalen i Göteborgs Hamn.

Aslan Akbas (S)

Då går vi över till ärende nummer nio och det är hemställan från Göteborgs Hamn AB avseende omdisponering av medel inom ramen för tidigare beslut om farledsdjupning vid containerterminalen i Göteborgs Hamn. Kommunstyrelsen föreslår att hemställan från Göteborgs Hamn AB med beaktande av SLK bedömning avseende omdisponering av medel inom den av kommunfullmäktige beviljade ramen på 1 500 000 kronor. 1955 MNKR i 2017 års prisnivå för kajätgärder till att omfatta även åtgärder i farleden muddring inom den

Yttrandeprotokoll 2025

kommunala hamnområdesgränsen godkänns. Här har vi en talarlista. Vi börjar med Cecilia Magnusson. Därefter Jonas Attenius (S). Varsågod Cecilia!

Cecilia Magnusson (M)

Tack herr ordförande, fullmäktigekollegor och göteborgare! Det var intressant att lyssna på den tidigare debatten där inläggen präglades av att det var investeringar som inte höll budget och att man måste ha mer styrning. Här har vi ett projekt som verkligen håller måttet. Det förtjänar tryckas. Det är ganska meningsfullt, tycker jag, av Göteborgs Hamn AB att genom ett effektivt projektgenomförande ha möjliggjort, inom ramen för det som kommunfullmäktige tidigare beslutat i budgeten, att kunna omdisponera medel för att den pågående farledsfördjupningen ska kunna nå ett större djupgående och därigenom, om framtidssäkra bolagets långsiktiga konkurrenskraft. Som framgår av bolagets hemställan ökar de potentiella vinsterna. Och för varje decimeter som djupet ökar med. Det är därför viktigt att Göteborgs Hamn AB får möjlighet i kommande överenskommelser med staten maximera nyttorna i relation till investeringskostnaderna för projektet Skandiaporten, utan att det begränsas av något annat än tidigare beviljad budget. Det kommer gynna göteborgarna på lång sikt. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut i ärendet. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Cecilia! Då lämnar jag ordet till Jonas Attenius (S), därefter Roshan Yigit (S) Varsågod Jonas!

Jonas Attenius (S)

Tack för det ordförande och fullmäktigeledamöter! Den farledsfördjupning som Cecilia också beskrev här är en avgörande del i moderniseringen av den samhällskritiska, samhällsviktiga men också ytterst samhällsberedande verksamhet och infrastruktur som är Göteborgs hamn. Genom hamnen försörjs inte bara Göteborg med sina stora företag här på hemmaplan. plan och arbetstillfällen, utan här försörjs också Sverige, både på olika sätt, både med krisberedskap, med tillväxt och ytterst hela vår folkförsörjning. Den här investeringen är klart att den blir särskilt viktig just nu när landet lider av krympande BNP och lågkonjunktur. Dagens beslut som kommer att fattas i stor enighet i den här kammaren innebär att vi möjliggör nu en muddring ner till 17,5 meter. Vad jag förstår, när jag tittar lite bort på Cecilia, ska inte mer behövas under överskådlig tid för att klara de nya fartygen, att de ska komma in fullastade och lasta och lossa i vår hamn. Man kan tycka att den här meterdjupa förändringen kan låta lite minimal, nästan trivial kanske, men det handlar faktiskt om tiotusentals ton last per fartyg. Ytterst handlar det här om ökade godsvolymer. Det handlar om tillväxt. Det handlar om, om sysselsättning, och det handlar om att behålla vår roll som Nordens industriella nav. Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Aslan Akbas (S)

Tack, Jonas! Jag är tom på talarlistan. Det finns bara ett förslag, och det är kommunstyrelsens förslag. Kan kommunfullmäktige bifalla förslaget?

Ja

10. Hemställan från nämnden för funktionsstöd om att överta ansvaret för villkoren avseende rehabiliteringsersättning

Aslan Akbas (S)

Då går vi över till ärende nummer 10 och det är hemställan från nämnden för funktionsstöd om att överta ansvaret för villkoren avseende rehabiliteringsersättning. Kommunstyrelsen föreslår att nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att utvärdera ersättningsmodellen för LOV, daglig verksamhet, och föreslå en ny modell för utbetalning av rehabiliteringsersättning. Vidare föreslås att hemställan från nämnden för funktionsstöd om att överta ansvaret för Villkoren avseende rehabiliteringsersättning anses besvarat. Jag har tomt på talarlistan. Kan fullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens förslag?

Ja

Yttrandeprotokoll 2025

11. Hemställan från exploateringsnämnden gällande möjligheter att förvärva fastigheter som kommunala bolag ska avyttra**Aslan Akbas (S)**

Då är vi på ärende 11 och det är hemställan från exploateringsnämnden gällande möjligheter att förvärva fastigheter som kommunala bolag ska avyttra. Kommunstyrelsen föreslår att hemställan från exploateringsnämnden gällande möjligheter att förvärva fastigheter som kommunala bolag ska avyttra avslås. Här har vi en talarlista. Vi börjar med Daniel Bernmar (V), därefter Patrik Höstmad (D). Varsågod Daniel!

Daniel Bernmar (V)

Tack ordförande, fullmäktige! Fullmäktige, göteborgare! Då var vi här igen. Vi hamnade i en fråga om där det rödgröna styret vill effektivisera och förenkla. Och högeroppositionen vill i stället obstruera, försvåra och fördröja. Det är vad det här ärendet handlar om. I grund och botten vill den samlade högern på ett ganska förtjänstfullt sätt göra att det tar längre tid att få nya hyresrätter byggda i den här staden med hjälp av de allmännyttiga bostadsbolagen. Göteborgs stad har ju den fantastiska förmånen att vi äger en stor allmännytta. Gott om resurser och en stor organisation och kan bygga nya lägenheter snabbt om vi ger dem snabba och enkla vägar till det. Men det vill inte högeroppositionen. De vill att det ska vara krångligt, byråkratiskt och ta långa beslutsvägar. Det är den situationen vi nu har, att högeroppositionen försöker stoppa styret från att göra det möjligt att bygga snabbare. Det är trist. Jag hoppas att. De förstår allvaret och hur viktigt det är att komma till rätta med den bostadskris som vi har i Göteborg. Vad som än händer i dag kan jag lova er att Vänsterpartiet och förhoppningsvis hela det rödgröna styret kommer att fortsätta kampen för att se till att alla har en bostad de har behov av och att det blir fler hyresrätter i Göteborg. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Daniel! Då lämnar jag ordet till Patrik Höstmad. Därefter Hans Arby. Varsågod Patrik! Tack för det!

Patrik Höstmad (D)

Ja, det här handlar ju om att få en bättre ordning på saker och ting och att rätt bedömningar görs av rätt instans. Vi har en ordning där när de kommunala bolagen vill avyttra fastigheter så ska exploateringsnämnden få yttra sig och få förköpsrätt, om så önskas. Anledningen är att exploateringsnämnden är djupt inblandad i den långsiktiga planeringen av stadens mark och att vi får in, nu har vi de nya stadsbyggnadsorganisationerna som sitter på det mandatet och hanterar stadens mark och hur vi ska utveckla den. Då är det olyckligt om kommunala bolag hittar på någonting helt annat. Vi kanske har planerat för kommunal service och så säljer man till någon annan som vill bygga någonting, annat där, då blir det väldigt problematiskt. Så därför ska exploateringsnämnden få göra avgörandet. Det är ju ni med på också. Det vi säger är att även när det sker affärer inom bolagssfären så ska exploateringsnämnden få komma in med det perspektivet och ha en förköpsrätt, kunna reservera kommunal service, kunna ställa om det till någonting annat.

I det här fallet kanske det framför allt är framtiden som kan tänkas vara en köpare om det gäller bostäder. Vi hade ett sådant fall. I Kviberg där vi i exploateringsnämnden då fick upp det och vi sa nej till den affären av den anledningen att det finns många hyresrätter i närheten. Framtiden har sina stora kolosser där ute med Beväringsgatan och vi vill finna en mångfald av aktörer just där. Och förvaltningen var tydliga med att de tyckte att det här var en dålig idé. Men eftersom det fanns ett budgetuppdrag så tyckte de ändå att vi kanske kunde gå fram med det. Men då sa vi att nej, men den grundläggande bedömningen är ju att det här är en dålig idé att ge till framtiden, så budgetuppdraget får hanteras på annan plats. Därför bifall till yrkandena från D, M, L och KD som ger exploateringsnämnden möjlighet att ha en synpunkt när det sker affärer.

Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Patrik! Då är det Hans Arby (C). Därefter Zagros Hama (M). Varsågod Hans!

Hans Arby (C)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack ordförande, ledamöter och åhörare! Så här var det. I den rödgröna kompletteringsbudgeten för ett och ett halvt år sedan smögs det in ett uppdrag om att Göteborgs Hamn AB och Älvstranden Utveckling AB skulle sälja mark och fastigheter som var lämpliga för bostäder till framtiden. Helt vid sidan av den nya organisationen för en sammanhållen stadsutveckling. I Älvstrandens fall faktiskt i konflikt med det nya ägardirektivet. OBS! Det här gällde även outvecklad mark. Om nu frihamnen är lämplig för bostäder eller inte, det kan man fundera på. Men egentligen så skulle framtiden kunna kräva att köpa loss hela frihamnsområdet. Det kanske Daniel Bernmar (V) ser som en effektivisering. Men det var så det stod i uppdraget. Det här reagerar vi på. Jag ställde flera frågor då hur ni egentligen hade tänkt med det här uppdraget. Inte en enda gång gick någon upp och förklarade hur ni hade tänkt. Det tror jag också beror på att ingen hade läst eller förstått vad det var ni föreslog. Patrik har nämnt vad exploateringsnämndens uppgift är. Vi har ansvar för det. Det behöver gå igenom. I den organisation som vi nu har valt för att få det här samlat behöver det gå den vägen. Det här var alltså ett och ett halvt år sedan. Rödgröna har medvetet utnyttjat sin falska majoritet i det här fallet i KS för att fördröja ärendet. Även i framtiden tog det en hel graviditet att få fram ett remissvar. Oavsett vad man tycker i sakfrågan så är inte det snyggt hanterat. Det enda positiva med den här långa rundan var att man upptäckte en brist i de gamla riktlinjerna och den löser vi nu genom våra yrkanden. Jag yrkar bifall till yrkandet från Centerpartiet som har likalydande lydelse som yrkandet från M, D, L och KD.

Aslan Akbas (S)

Tack! Tack! Då lämnar jag ordet till Zagros Hama (M). Därefter Kalle Bäck, KD. Varsågod Zagros!

Zagros Hama (M)

Tack för det herr ordförande, ledamöter, göteborgare! Vi måste säkerställa att staden har kontroll över sin egen markpolitik och stadsutveckling. Vad var syftet med de nya NOS-förvaltningarna? Att skapa en hållbar gemensam stadsutveckling. Det är någonstans målet även med det här yrkandet. Om kommunala fastigheter säljs direkt på marknaden eller inom stadshuskoncernen utan att exploateringsnämnden får gå in och tycka till eller har möjlighet till en förköpsrätt, då blir det där exploateringsnämnden som har ansvar, precis som Patrik sade, för det övergripande planeringsarbetet för att säkerställa vad som behövs och när. Det är genom det som vi föreslår i vårt yrkande som vi också kan säkerställa den fortsatta samordnade och sammanhållna stadsutvecklingen. Bifall till yrkandet från M, D, L och KD.

Tack.

Aslan Akbas (S)

Tack Zagros. Då är det Kalle Bäck, därefter Robert Hammarstrand (S). Varsågod Kalle!

Kalle Bäck (KD)

Tack för det! Ordförande, fullmäktige, göteborgare! Att sätta sig till doms över andra tiders sätt att tänka är vanskligt. Men Göteborg har länge lidit av ett problem, kan man säga, när det gäller stadsplanering som skulle kunna sammanfattas med att helheten inte riktigt hänger ihop. Enskilda bra planer och så gör inte alltid att staden byggs på ett optimalt sätt. Här måste vi lära av historien. Vi har de senaste åren försökt effektivisera processerna genom NOS-nämnderna som infördes 2023 och detta måste då få sätta sig. Men en viktig del i detta är att stadens bolag inte agerar på ett sätt som strider mot de övergripande intentionerna om en sammanhållen och effektiv process och en stad som både förtätas där det behövs men där man också bygger småhus där det behövs. Så därför behövs den här möjligheten för exploateringsnämnden att förvärva fastigheter som kommunala bolag ska avyttra innan de annonseras ut, på marknaden. Vi pratar här inte om några långa ledtider, särskilt inte med tanke på hur långt det är från idé till färdiga hus i staden generellt.

Vi samarbetspartier föreslår därför att exploateringsförvaltningen ska lämna ett skriftligt besked till bolaget i fråga inom två månader från att frågan har inkommit. Sedan kan ju aktuellt bolag sälja tomterna om inget intresse finns. Men vi ska inte göra om historiska misstag, utan vi ska bygga en stad som faktiskt efterföljs. Bifall till yrkandet från D, M, L och KD i kommunstyrelsen. Tack för ordet.

Aslan Akbas (S)

Tack Kalle! Då är det Robert Hammarstrand, därefter Ann Catrine Fogelgren (L). Varsågod Robert!

Robert Hammarstrand (S)

19

Yttrandeprotokoll 2025

Tack ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag tycker det är olyckligt att det här förslaget kommer att vinna bifall idag för det kommer att försvåra för allmännyttan. Allmännyttans roll i den svenska bostadspolitiken och i den svenska modellen är ju en hörnsten, skulle jag vilja säga. Allmännyttan är en hörnsten för att säkerställa bostadsförsörjningen. Och det här förslaget kommer ju sällsynt dåligt tajmat skulle jag vilja säga nu när vi behöver effektivisera processerna så att vi får fart på byggandet. För vi vet ju alla att byggkonjunkturen är nere i källaren och att byggandet är i botten. Och att då fördröja processerna ytterligare är djupt olyckligt. Så bifall till kommunstyrelsens förslag!

Aslan Akbas (S)

Tack Robert! På detta har vi Hans Arby och Robert Hammarstrand. Vi börjar med Hans Arby först. Varsågod! Tack!

Hans Arby (C)

Men alltså, det här med att få fart på bostadsbyggandet, handlar det bara om att piska på framtiden som knappt har råd att bygga? Är det bara så vi ska göra? Är det så vi gör en sammanhållen stadsutveckling med olika aktörer, olika upplåtelseformer? Det står i budgeten också, blandade upplåtelseformer och sådant i alla områden. Och er enda lösning, det är att piska på allmännyttan och ge dem vi har den största allmännyttan i stan som vi har. Vi behöver mer blandning av allting. Det hanteras i en sammanhållande stadsutveckling i NOS-nämnderna. Då behöver vi få chans att ta ett helhetsgrepp också. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Hans! På detta har Robert Hammarstrand begärt en kontrareplik. Varsågod, Robert

Robert Hammarstrand (S)

Det vet ju själv Hans, det är inte bara allmännyttan som ska bygga. Men har vi en allmännytta som har stora muskler och stor kapacitet att agera i en sådan här krissituation vi befinner oss i nu, så ska vi inte försvåra för den naturligtvis.

Aslan Akbas (S)

Då lämnar jag ordet till Patrik Höstmad för en replik. Varsågod Patrik!

Patrik Höstmad (D)

Tack för det! Då kanske inte allmännyttan ska användas till att köpa byggrätter i Karlastaden som man sedan inte klarar av att starta och bygga. Det finns ju bra projekt och det finns dåliga projekt. Vi har precis gjort en affär mellan exploateringsnämnden och allmännyttan på Säterigatan. Det har skett affärer nere i Tynnered. Det är inte så att vi säger att allmännyttan inte ska bygga någonting. Det vi säger är att exploateringsnämnden och nosnämnden, statsbyggande nämnden, perspektiv måste in i den här processen. Vi har ju plantider på åtminstone 3–4 år. Vi har kanske 5 år till byggande och klart. Vi har 10 år. Och så ska vi ta 2 månader på oss och titta. Det är inte så att vi håller på och ger bort mark som staden skulle behöva för att bygga en skola eller en förskola. Vi kanske vill ha in småhus här i stället för några storskaliga hyreshus. Det är ju det handlar om. Tack.

Aslan Akbas (S)

Då är vi tillbaka i talarlistan. Vi börjar med Ann Catrine Fogelgren. Därefter Jörgen Fogelklou. Varsågod Ann-Catrine!

Ann Catrine Fogelgren (L)

Tack ordförande, ledamöter och åhörare! Jag har hört tidigare både Hans och Patrik så förtjänstfullt redogjort för det här ärendet så jag ska inte ta det igen. Men jag vill endast tillägga några saker. För det första kan man se den långa tid som det här beslutet har tagit. Ett relativt enkelt beslut har tagit över ett år och så arbetar inte en effektiv kommun om vi nu ska få i gång byggandet. Och det andra, är ju att stadens olika instanser faktiskt inte

Yttrandeprotokoll 2025

kan komma riktigt överens. Det kan väl inte vara helt svårt att hitta en samstämmighet i den här frågan? Dock är det ju så att framtiden står det att man menar att en förköpsrätt för exploateringsnämnden skulle försvåra för uppdraget gällande bostadsförsörjningen som bolaget har och det skulle innebära fördyringar. Dock utvecklas inte detta speciellt mycket i TU på vilket sätt och i vilket sätt exploateringsnämnden då genom att ha uppdraget. uppdraget skulle kunna hjälpa framtiden på att kanske lösa det internt, alltså i kommunen. Jag tycker det är olyckligt att en nämnd, ett bolag på det här viset hamnar i den här sitsen. Men vi anser att i det här läget behöver vi värna den nya stadsutvecklingsorganisationen, som faktiskt inte är ny längre, ska vara. Men det finns flera delar i den som ger upphov till en del frågor och vi behöver stärka den. och ge exploateringsnämnden de verktyg som behövs för att kunna driva den markpolitik som var avsikten med omorganisationen. Jag yrkar därför bifall till yrkandet från D, M, L och KD.

Aslan Akbas (S)

Tack, Ann Catrine! Då är det Jörgen Fogelklou. Därefter Petra Elf. Varsågod Jörgen!

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet, herr ordförande! Jag ska inte förlänga den här debatten utan jag ska säga att vi yrkar bifall till, vi kikar på Sverigedemokraternas yrkande i kommunstyrelsen som är att den överenskommelse som var 2018 ska fortgå. Men skulle det falla här så röstar vi naturligtvis ja till det breda yrkandet från M, L, K och D.

Aslan Akbas (S)

Tack Jörgen! Då är det Petra Elf MP, därefter Martin Wannholt. Varsågod Petra!

Petra Elf (MP)

Tack ordförande! Jag ska bara instämma med mina rödgröna kollegor att det känns som att vi alla har en viss fördel med det här. som ett försök att hindra framtiden från att jobba effektivt, vilket vi har sett väldigt mycket det senaste året, framför allt från den borgerliga sidan. Det är ju så att man gärna pratar sig varm om att man ska bidra till en blandning av bostäder och upplåtelseformer, men man glömmer att framtiden behöver också en bredd av projekt för att kunna bidra till just den blandningen och att man inte bara kan låta Egnahemsbolaget göra affärer som kanske inte går med vinst, utan man måste också ha affärer som går med plus för att finansiera det, för att kunna skapa en blandning även i mindre där man tjänar mindre pengar på sina försäljningar i de delarna av staden. Så tack för det, så yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Aslan Akbas (S)

Tack Petra, på detta har jag Hans Arby. Vi begärde en replik, varsågod.

Hans Arby (C)

Tack, men jag kanske ska förtydliga. Det är ju inte så att vi hindrar framtiden. Men vi har med dem i den stora ekvationen. Framtiden är jätteviktig att gå fram som ankarbyggare här i vissa områden. Våga ta vissa andra risker och ta större ansvar. Det är ju inte så att vi säger att nu ska vi stoppa framtiden från att få bygga. Men vi vill stoppa den här konstiga parallellprocessen där man ger mark och fastigheter möjlighet vid sidan av den sammanhållna stadsytan. utvecklingen. Älvstranden, vad det slutade med, det blev inte hela Frihamnen om vi var rädda för det. Men det blev en byggrätt för bostadsrätter på Masthuggskajen som vi lika gärna kunde såljt till vem som helst. Det blir ju inte fler bostäder för den grejen. Men de fick en förköpsrätt för att köpa den byggrätten till bostadsrätter på Masthugget. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack, Hans. Då är det Jörgen som har begärt en. Nej, Petra har begärt en kontrareplik. Som kommer först, därefter är Jörgen Fogelklou, för en replik. Varsågod Petra!

Petra Elf (MP)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack ordförande! Ja men Hans, det är precis sådana projekt som Egnahemsbolaget också måste kunna göra. Och inte bara bygga radhus i utsatta och särskilt utsatta områden. Men det är ju det som jag tycker att ni missar. Att Egnahemsbolagets kalkyl också måste få en chans att gå ihop.

Aslan Akbas (S)

Andra replik begärd av Hans Arby, varsågod.

Hans Arby (C)

Bara ett förtydligande till. De köper till marknadsvärde precis som vilken annan som helst. Just ett sådant läge, när du går in. Det här var en sista tomt som inte var såld än. Tar man större grepp och större detaljplaner då resonerar man och försöker hitta en mer blandning mellan dem. Men det här att man skulle kunna kliva in och säga att nu vill vi ha förköpts på allting som passar. Det blir väldigt konstigt.

Aslan Akbas (S)

Tack Hans. Då lämnar jag ordet till Jörgen Fogelklou för en replik. Varsågod Jörgen.

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet herr ordförande. Jag har under en del gruppledamöter sagt till andra grupper att ni inte ska ta åt er vad andra människor säger för då förlänger man debatten. Men Peter Elf, jag vet inte. Jag betackar mig i varje fall för att bli kallad borgerligt parti men du kanske inte tänkte på mig när du sa det. Det vill jag inte bli kallad.

Aslan Akbas (S)

talarlistan och vi börjar med Martin Wannholt (D) därefter Daniel Bernmar (V). Varsågod Martin!

Martin Wannholt (D)

Tack herr ordförande! Nej, jag ska inte förlänga debatten, men jag vill ändå ta lite exempel. Vi börjar med senaste. Miljöpartiet, Petra, går upp här. Jag vet inte om du har varit och tittat på listorna från Egnahemsbolaget. De har bara förlustprojekt i princip ända fram till 2032. Ni har lagt dödens hand på småhus. De skulle naturligtvis behöva bygga småhus i typ Björlanda, i attraktiva områden, samtidigt som de kan bygga småhus där vi inte får det att gå runt i där vi verkligen behöver förblandningen och lyfta områden. Men det gör det inte. Alla deras projekt går ju negativt. Och igår på Framtidens styrelse kom en sådan här affär upp. Med jättestora risker, där framtiden går in och ska ge till egnahemsbolaget. Men med de riskerna och med den jättehöga prislappen som man har kommit överens om mellan två bolag, så riskerar även i ett A-läge det att bli en förlustaffär. Det är helt. Jag förstår inte hur man kan misshandla kommunens ekonomi på det sättet. Och som flera här på den här sidan har sagt, det är ju inte att någon vill stoppa det ena eller det andra. Vi vill att det här ska gå rätt till. Och vi har en organisation och så vill ni kortsluta den. Idag har vi 27 miljarder i skulder som ska öka med 20 miljarder till. Bara räntorna på 685 miljoner är 9 % på hyrorna som hade kunnat sänkas rakt av om vi inte hade varit som Bygg-Göta och en del andra byggbolag. Att vi hade haft en normal byggtakt och inte gått och lånat. Det är många här som har sagt att de är så starka att de kan låna. Titta på soliditeten. Det är inte soliditeten man ska titta på. Det är räntekostnader i förhållande till hyror. Och sen också till sist då till Robert. Ja, vi har en byggkonjunktur som tyvärr, och vi riskerar att tappa snickare och så vidare. Och vi som var med på 90-talet när det var riktigt illa, vi vet hur svårt det är. De kommer ju inte tillbaka. Men det som hade gått att bygga i Göteborg, som efterfrågas mest och det finns köpkraft för, det är inte dyra hyresrätter. Det är ju småhus. Och du, tillsammans med andra här, ni stoppar ju uppfinningen. Tack.

Robert Hammarstrand (S)

Ja Martin, det stämmer ju inte. Vi stoppar ju inte all småhusbebyggelse i den här staden. Men vi prioriterar ju småhusbebyggelse som ligger i anslutning till kollektivtrafik, infrastruktur. Det kan vara vägar, det kan vara ved. Det kan vara el och så vidare. För skulle vi bygga villamattor långt ute på vischan, då skulle man ju inte få kalkylerna att gå ihop. Det skulle bli snordyr att bygga där. Och det är svårt att hitta mark i lägen där allting redan är utbyggt, naturligtvis. Men det är någonting vi kämpar med. Men att bygga långt ute, långt ifrån all infrastruktur, det är ingen som har råd med det. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Robert! För detta har Martin begärt en kontrareplik. Varsågod Martin!

Martin Wannholt (D)

Det är klart Robert att man ska titta om det finns byggbar mark där vi har infrastruktur. Det är det allra bästa. Vi har det i många områden men det är svag ekonomi i de områdena. Så man får bygga väldigt sakta och väldigt få hus och kanske till och med den modellen som vi har med egnahemsbolaget. När det gäller att bygga på vischan, så stor är inte vår stad. När man börjar med ett nytt område så reserverar man framtida trafikfält och så har man en pendelparkering vid närmsta busshållplats så löser man det. Så det där håller inte. Och alternativet, Robert, det vet du. Och det är så konstigt att ni aldrig vill ta åt er det. Tusen barnfamiljer ut från Göteborg som köper villor i kranskommunerna, 80 % bil tillbaka ännu längre. Så hela er argumentation håller inte. Ni är bara bittra och vill bara bygga hyresrätter. Det är så sjukt att ni aldrig lyssnar på göteborgarna.

Aslan Akbas (S)

Då lämnar jag ordet till Daniel Bernmar (V) som är sist i talarlistan just nu. Varsågod Daniel!

Daniel Bernmar (V)

Tack ordförande! Jag tror varken jag eller Robert är bittra personer utan vi företräder våra väljare och deras behov. Det kommer vi fortsätta göra oavsett vad Martin Wannholt ger oss för epitet. Epitet som jag tycker vi ska undvika i den här talarstolen. Om vi återgår till själva ärendet. Då får man nog ändå säga att den enda uttolkning av den här debatten som jag kan göra är att det bara finns en magisk uttolkare av Göteborgs stads budget, och det är exploateringsnämnden. Det är inte möjligt, enligt högern i den här församlingen, för andra att uttolka den här budgeten. Då undrar man ju hur resten av staden går ihop över huvud taget. Borde inte allting gå via exploateringsnämnden om vi ska resonera på det sättet? Vi har förtroende för att era ledamöter, våra ledamöter, i framtidens styrelse också kan uttolka budgeten och därigenom även de göra det som krävs av staden? Det är precis så som flera av er var uppe och sade när ni sade att man inte ska ha några parallellprocesser. Jag menar tvärtom. Det är väl jättebra om vi har parallellprocesser, om det blir effektivare, tydligare och snabbare. Vi har en bostadskris i den här staden.

Om inte ni tar tag i den och ser till att alla blir bostadslösa, så är det bra. till att fler göteborgare har det hem de förtjänar och behöver, så kommer vi svika dem. Det kommer inte jag vara med på.

Aslan Akbas (S)

Tack Daniel! Här har vi en lista på begäran om repliker. Vi börjar med Martin Wannholt först. Varsågod Martin!

Martin Wannholt (D)

Jag skulle önska att om man inte har varit med i NOS-processen och blandar in budgeten och inte vet hur vår stadsbyggnadsprocess fungerar, så kanske man inte ska gå upp en sådan fråga. Det var samma sak, för att ta ett exempel, man fick inte säga bittra. På kommunstyrelsens presskonferens igår stod Daniel Bernmar (V) och sade att vi har den värsta ekonomiska krisen sedan 30-talet. Nu är det så att finanskrisen 2009 var värre och 90-talskrisen, som du säkert är väl medveten om, var mycket värre. Så att ens ta detta som argumentation, då är man ju rätt bitter.

Aslan Akbas (S)

Daniel Bernmar har begärt en kontrareplik. Berätta! Då får du ordet. Varsågod Daniel!

Daniel Bernmar (V)

Tack ordförande! Nu använde Martin Wannholt härskartekniken förlöjligande när han skulle beskriva mig. Det vill säga att eftersom jag minsann inte har suttit i den här nämnden eller i någon annan nämnd i statsbyggnadsfrågorna så förstår inte jag detta lilla jag. Jag betackar mig hans förlöjligande och vänder mig i

Yttrandeprotokoll 2025

stället till hans andra fråga där han uppenbarligen inte har koll på ens vad Elisabeth Svantesson säger. För Elisabeth Svantesson har visat en stor Powerpoint i samband med en av sina budgetsläpp där hon tydligt pekar ut att den krisen vi går igenom just nu är den värsta krisen sedan 30-talet. Så det är jag, Elisabeth Svantesson och regeringsdepartementets ekonomer. Men Martin Wannholt han vet bäst.
Tack!

Aslan Akbas (S)

Då har Martin begärt sin andra replik. Varsågod!

Martin Wannholt (D)

Jag sade inte att du inte sitter i någon nämnd. Jag sade att du visade mycket tydligt i ditt inlägg när du kopplade det till budgeten i stället för stadsbyggnadsprocessen. Du tar in en debatt som inte hade i det ärendet att göra. Det var det du gjorde fel. Sen om du kan det eller inte – jag har aldrig sagt att du är liten.

Aslan Akbas (S)

Vi fortsätter med replikskiftet och då är det Hans Arby. Varsågod!

Hans Arby (C)

Tack! Jag tänkte återgå till ämnet om det är okej. Så här, vi har valt att ha en ny stadsutvecklingsorganisation för att hålla ihop för vi har haft det väldigt spretigt. Här står Daniel Bergman och säger nej, vi har stadsbyggnad, exploatering, stadsmiljö. De kör ett spår. Sen har vi ett bostadsbolag. De får köra ett annat. annat spår och så kör vi bara på och ser vad som händer. Det var faktiskt det du sa.

Aslan Akbas (S)

Då lämnar jag ordet till Daniel Bernmar (V). Varsågod!

Daniel Bernmar (V)

Tack ordförande! Det var inte alls det jag sa. Det jag sa var att den delen som det här handlar om, det vill säga själva fastigheternas ägande i förhållande till exploateringsnämnden kontra AB Framtiden. I den delen tycker jag att det är helt acceptabelt med parallella processer. Stadsbyggnadsnämnden har vi inte ens pratat om, så jag förstår inte hur det kommer in i det här.
Tack!

Aslan Akbas (S)

Och då har ju Hans Arby begärt andra replik. Varsågod!

Hans Arby (C)

Speciellt om du tittar på budgetuppdraget. Då stod det mark som var lämplig och fastigheter som var lämpliga för bostäder. Skulle framtiden kunna köpa direkt från Älvstranden till exempel. Då är det en parallell process där man går in och börjar stadsutveckla själv. Då har vi två stadsutvecklande organisationer och det tror jag inte att resten av de rödgröna egentligen tänker att vi ska ha. Det gör mig lite förvånad när du vill ha det. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Hans! Då har vi Patrik Höstmad som är sist i talarlistan och sist som har begärt en replik. Varsågod Patrik!

Patrik Höstmad (D)

Jag tänkte bara göra det tydligt att det inte är budgeten som ska uttolkas när man avgör det här utan det är översiktsplanen, om det finns fördjupade översiktsplaner pågående eller snart antagna. Det är om det finns programplaner som pågår. Det finns de bedömningar som gjorts. över kommunala behov och utbyggnad av

Yttrandeprotokoll 2025

idrott till exempel. Det är den typen av bedömningar vi ska göra. Vad ni skriver i er budget är inte det man ska göra bedömningen utifrån när man tittar på hur marken ska användas, för budgeten är på ett övergripande plan. Det är specifikt hur man ska lösa stadsbyggnadsuppgiften som det här handlar om.
Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Patrik och Zagros Hama, M begärt ordet. Varsågod Zagros!

Zagros Hama (M)

Jag tänkte bara avsluta med att säga att för en stund sedan sades det på den här sidan att vi företräder våra väljare och deras behov. Det är där skillnaden går. Vi företräder alla göteborgare och deras behov.

Aslan Akbas (S)

Då har jag tomt på talarlistan och jag anser att ärendet har färdig debatterats. Under överläggningen yrkar Daniel Bernmar (V), Robert Hammarstrand (S), Petra Elf (MP) bifall till kommunstyrelsens förslag. Patrik Höstmad (D), Hans Arby (C), Kalle Bäck (KD), Ann Catrine Fogelgren (L) att fullmäktige beslutar bifalla slutsatserna i yrkandena från D, M, L och KD i kommunstyrelsen samt yrkande från C den 5 september 2025. Jörgen Fogelklou (SD) att fullmäktige i första hand beslutar bifalla förslaget från SD i kommunstyrelsen och i andra hand bifall till slutsatserna i yrkandena från D, M, L och KD i kommunstyrelsen samt yrkande från C den 5 september 2025. Jag ställer proposition på dessa yrkanden. Godkänns denna propositionsordning? Bifalles kommunstyrelsens förslag?

Ja.

Bifalles förslaget från Patrik Höstmad med flera?

Ja.

Bifalles förslaget från Jörgen Fogelklou?

Ja.

Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Votering är begärd och ska verkställas. Då väntar vi lite grann tills alla har kommit.

Votering har begärts. Kommunstyrelsens förslag är ja. Proposition i huvudvoteringen. För att anta motförslag ställer jag proposition på de två återstående yrkandena. Antas förslaget från Patrik Höstmad med flera som motförslag? Antas förslaget från Jörgen Fogelklou som motförslag? Jag finner att förslaget från Patrik Höstmad med flera antagits som motförslag. Då återstår huvudvoteringen och ja är för kommunstyrelsens förslag och nej för förslaget från Patrik Höstmad. Så varsågod och rösta.

Då ser jag att alla har röstat så jag stoppar omröstningen. Med 41 röster mot 40 bifalles förslaget från Patrik Höstmad med flera.

12. Hemställan från exploateringsnämnden om bemyndigande att sälja fastigheten Härryda–Hindås 1156 och Härryda–Hindås 125 i Härryda kommun

Aslan Akbas (S)

Då går vi över till ärende nummer 12. Det är hemställan från exploateringsnämnden om bemyndigande att sälja fastigheten Härryda–Hindås 1156 och Härryda–Hindås 125 i Härryda kommun. Kommunstyrelsen föreslår att exploateringsnämnden bemyndigas att sälja fastigheten Härryda–Hindås 156 och Härryda–Hindås 125 i Härryda kommun. Kan fullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens förslag?

Ja

13. Redovisning av uppdrag att utreda skydd och stöd för våldsutsatta hbtqi-personer och vid behov ta fram förslag för kompletterande åtgärder

Aslan Akbas (S)

25

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

Yttrandeprotokoll 2025

Ärende nummer 13 och det är redovisning av uppdrag att utreda skydd och stöd för våldsutsatta hbtqi-personer och vid behov ta fram förslag för kompletterande åtgärder. Kommunstyrelsen föreslår att redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen att utreda skydd och stöd för våldsutsatta hbtqi-personer och vid behov ta fram förslag på åtgärder antecknas och förklaras fullgjort. Vidare föreslås att socialnämndens centrum får i uppdrag att i samverkan med Nämnden för demokrati och medborgarservice inrätta ett samtalsstöd för våldsutsatta hbtqi-personer, samt göra en översyn av informationen om statens övergripande insatser för våldsutsatta på goteborg.se, och i annat skriftligt informationsmaterial så att tilltal och innehåll inkluderar hbtqi-personer. Socialnämnden Centrum föreslås även få ett utökat uppdrag att arbeta med kompetensutveckling gällande hbtqi-personers utsatthet för våld i nära relationer. Slutligen föreslås att socialnämnden Sydväst får i uppdrag att inom kategoriseringsstyrningen för vuxenområde omhänderta behovet av skyddat boende för flera målgrupper inom hbtqi-gruppen.

Här har vi en talarlista. Vi börjar med Emma Altenhammar (SD), därefter Bosse Parbring (MP). Varsågod Emma!

Emma Altenhammar (SD)

Tack för ordet! Jag vill börja med att yrka på Sverigedemokraternas återremiss i kommunstyrelsen. Vi i Sverigedemokraterna vill att alla våldsutsatta göteborgare får hjälp, oavsett kön eller sexuell läggning. Men det förslaget som vi har idag på bordet bygger på ganska bristfälligt underlag. I tjänsteutlåtanden lyfts det att utsatta hbtqi-personer tvekar ofta om att larma om våld i nära relationer eftersom kretsen och lojaliteten till gruppen, till det egna communityt, kan göra det lite svårare att berätta. Man vill inte spä på en dålig bild eller man är rädd att man möter sina våldsvärkare senare i den mindre cirkel som man umgås. Samtidigt föreslås att samtalsstödet förläggs på Regnbågshuset, vilket är tänkt att vara en öppen mötesplats för just detta community, vilket gör att det blir något av en ironisk lösning, speciellt när man inte ens klargör varken ansvar, rättssäkerhet eller sekretess. Stadsledningskontoret konstaterar också att det handlar om ett fåtal personer inom den här gruppen varje år som faktiskt söker stöd samtidigt som det finns skyddande boende och samtalsmottagningar. Man har alltså inte analyserat varför de inte används. Man föreslår. Nya heltidstjänster utan att redovisa varken mål, förväntade resultat eller uppföljning. Det här är inte seriöst. Göteborg behöver likvärdigt stöd till alla våldsutsatta och mer kompetenser i den befintliga socialtjänsten. Inte nya särlösningar bygga på osäkra grunder. Utan de här svaren riskerar vi att fatta ett dyrt och ineffektivt beslut. Därmed bifall till SD:s återremiss.

Aslan Akbas (S)

Tack! Emma, då är det Bosse Parbring, därefter Kristina Bergman Alme. som har begärt ordet. Varsågod Bosse!

Bosse Parbring (MP)

Tack ordförande, fullmäktige! Först vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Äntligen är vi här kan jag säga. Det här ärendet har pågått ända sedan kommunfullmäktige beslutade om den första hbtqi-planen 2017. Jag konstaterade i april 2024, när vi gav det uppdrag som har lett till det ärende vi har idag, att det hade varit uppe fem gånger i kommunfullmäktige. Det är därför vi har hanterat det här som ett särskilt ärende och vill inte vänta på att det ska komma i nästa hbtqi-plan. Nu måste vi verkligen gå till handling. Nu har vi konkreta förslag som kommer att stärka stödet till våldsutsatta hbtqi-personer. som vi vet är ett stort problem. Jag tycker att underlaget från Stadsledningskontoret väldigt tydligt visar det. Sommarundersökningen visar till exempel att det finns en väldigt hög utsatthet bland hbtqi-personer. Vi vet också att det finns ett mörkertal. Många hbtqi-personer har ett bristande förtroende för offentliga institutioner som ju bygger på erfarenheter av diskriminering. Därför behöver staden vara tydlig med sina insatser. Vi har både kompetenta personer, men också personer som är utsatta för diskriminering. och det riktade stödet till hbtqi-personer. Därför inrättar vi bland annat ett samtalsstöd för våldsutsatta till en verksamhet där det finns låga trösklar och redan ett stort förtroende, nämligen Regnbågshuset. Vi ökar kompetensen generellt sett och stärker informationen till målgruppen om att stödet finns. Jag är glad att det finns en majoritet bakom de här förslagen. Samtidigt är jag lika besviken på Moderaterna som ställer sig helt. nekande till detta och tycker att de är nöjda med det stöd som redan finns. Vi ser att vi behöver göra mer och det gör vi nu genom detta ärende. Tack för ordet!

Aslan Akbas (S)

Tack Bosse! Då är det Kristina Bergman Alme (L) därefter Blerta Hoti Singh. Varsågod Kristina!

Yttrandeprotokoll 2025

Kristina Bergman Alme (L)

Tack herr ordförande! Ja, det är precis som föregående talare påtalade en lång väg innan vi har kommit där vi befinner oss idag. Jag satt på den tiden under den mandatperioden i social resursnämnd. Då gjordes bedömningen att nej, men det kan nog gå bra. Vi kan nog lösa det här inom de befintliga. Nej, det gick inte. Det finns anledning att göra en särlösning. Det handlar otroligt mycket om att bli förnedrad eller slagen. Det är i sig någonting som den som blir utsatt för skäms över. Helt felaktigt! Det är ju den som slår, den som förnedrar, som där skulden och skammen ska ligga. Lägg där till ett raster av HBTQI. Det gör inte saker lättare. Det blir mycket mer komplicerat. Vi har en otroligt stark heteronorm. Vi har också en bild av att det är män som slår kvinnor. Om man då som man behöver säga att . Är det min kille som slog mig? Då är det två fel i det. Det är både det att man som man blir slagen, att man inte har stått upp för sig själv. Som man inte vill stå upp för sig själv. Det andra att det inte är heteronormen. Likadant att en person som är trans kanske behöver börja med att rätta hur man blir könad. Och kanske då får ett litet. Om man har lite ögonbryn att jaha, okej, då är det en ganska stor uppförsbacke att ta sig fram och säga ja, det är faktiskt jag som har blivit slagen. Från Liberalernas sida ser vi att det kan behövas enskilda spår ibland. Det här är det fallet där vi verkligen ser att det behövs. Så från Liberalernas sida, bifall till kommunstyrelsen.

Aslan Akbas (S)

Tack, Kristina. Då är det Blerta Hoti Singh (S), därefter Daniel Bernmar (V), Varsågod, Blerta.

Blerta Hoti Singh (S)

Tack ordförande, kommunfullmäktige, göteborgare! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag måste säga att jag är besviken, men tyvärr inte överraskad, över att Moderaterna i kommunstyrelsen valde att avslå konkreta, efterföljande och välgrundade åtgärder för att stärka skyddet och stödet till våldsutsatta hbtqi-personer i vår stad. Det handlar om riktat samtalsstöd, kompetens, licensutveckling för personal, förbättrad information och vägledning och säkra tillgång till just skyddade boenden som är anpassade för hela hbtqi-gruppen. De här åtgärderna på förslag är inga luftiga idéer. SLK:s bedömningar bygger på kartläggningar, statistik, expertis och på återkommande rapporter om bristande tillit och otillräckligt stöd och exkludering från det skyddsnet som andra grupper tar. Att då höra Moderaterna säga att man vill avslå förslagen, inte för att det är fel och inte för att de är för dyra, men med motiveringen att pågående arbete måste landa eller att det redan finns stöd och boenden. Det tycker jag är oroväckande kortsiktigt och ett allvarligt underkännande av en samlad bedömning av fakta och forskning över behoven av fler åtgärder för våldsutsatta hbtqi-personer att få hjälp. Och vad är det Moderaterna säger här? Att experterna och forskningen har fel? Att de utsatta personerna som vittnar om svårigheter att få hjälp, att de överdriver? Nej, det här är ett typexempel på hur tom retorik ersätter verkligt ansvar. Och ja, därför är det så viktigt att vi röstar för att bifalla Kommunstyrelsens förslag och säkerställa att de här förslagen på åtgärder faktiskt har effekt. Tack! Tack!

Aslan Akbas (S)

Då är det Daniel Bernmar (V), därefter Nina Miskovsky. Varsågod Daniel!

Daniel Bernmar (V)

Tack! Ordförande, fullmäktige, göteborgare! Jag tror att man kan konstatera att det finns en förklaring till varför det gick så oerhört långsamt med den gamla hbtq-planen under förra mandatperioden med det lilla högerstyret. När man har ett. Moderat samlingsparti som så uppenbart inte vill arbeta med de viktiga frågorna om våldsutsatta ur ett mänskliga rättigheters perspektiv. Då blir det så. Då går det långsamt. Vi i det rödgröna styret har nu inte bara preciserat, förtydligat de här uppgifterna, utan vi har dessutom finansierat de här uppgifterna. Så vi ser med framförsikt och tillit att det här nu kommer. förbättra arbetet för alla människors lika värde och få den rätten till hjälp som man förtjänar. Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Aslan Akbas (S)

Tack Daniel! Då är det Nina Miskovsky, därefter AnnaSara Perslow. Varsågod Nina!

Nina Miskovsky (M)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack ordförande, ledamöter och göteborgare! Alla våldsutsatta ska få hjälp i staden när så behövs. När det gäller hbtqi-personer så finns det en mångfald av insatser på plats. Vi vill att det ska finnas stöd och vi har kommunala verksamheter som stödcentrum för brottsutsatta, kriscentrum för kvinnor och män med Ica-mottagningen och Barnahus. Alla med hbtqi-kompetens. Vi har RF. Vi har FSL, stödmottagning som ger specialiserade samtal och stöd, och vi har ideella organisationer som Fem Powerment, Fryshuset och flera jourer som erbjuder både samtalsgrupper och skyddat boende. Det finns dessutom fem separata lägenheter i skyddat boende med skalskydd som våldsutsatta och hbtqi har tillgång till via Kriscentrum. Det finns en bristande tillit, men vi anser att det viktigaste är att nå ut med de insatser som finns. Och skapa ett förtroende för dem. Jag skulle vilja se fler insatser från styrets sida om man tar homofobi och liknande och förtryck och diskriminering på allvar av den här gruppen i våra ytterområden. Men där råder radiotystnad tyvärr. De här insatserna som vi har är inte bara ett lapptäcke med punktinsatser. De bildar tillsammans ett brett stödsystem. Vår uppgift är inte att bygga nya strukturer för sakens skull utan att fortsätta stärka och synliggöra de insatser som redan finns. Och därmed vill jag yrka bifall till yrkandet från Moderaterna.

Aslan Akbas (S)

Tack Nina och på detta har Bosse Parbring begärt en replik. Varsågod Bosse!

Bosse Parbring (MP)

Tack ordförande! Ja jag tycker att du skulle lyssna på Kristina Bergman Alme, Liberalerna. Jag tycker att det är starkt att se vad man har lärt sig av processen och se att behovet av särskilda insatser för hbtqi-personer. De generella insatserna, absolut, de är viktiga, men det behövs också särskilda insatser för att verkligen nå fram och bygga det förtroende och tillit som behövs för att våldsutsatta hbtqi-personer ska få det stöd de har rätt till. Jag kan inte förstå varför Moderaterna säger nej till de här insatserna som vi har på bordet och som är väl förankrade hos både förvaltningar och HBTQI-samhället genom HBTQI-rådet.

Aslan Akbas (S)

Tack Bosse! På detta har vi Nina Miskovsky. Jag ber om en kontrareplik. Varsågod Nina!

Nina Miskovsky (M)

Tack ordförande! Ja, särskilda insatser behövs och finns. Det finns HBTQI-certifiering. Man har gjort insatser för att kompetens höja personalen inom de här verksamheterna för att kunna möta den här gruppen på ett bättre sätt. Mellan 2018 och 2022 förstärktes arbetet för våldsutsatta hbtqi-personer på flera sätt, till exempel hbtqi-diplomeringar, vilket som sagt har höjt kompetensen och gjort mottagandet tryggare just för att öka tilliten hos målgruppen. Kriscentrum för män och kvinnor breddade sitt uppdrag och blev mer inkluderande för personer med könsöverskridande identitet. RFSL stödmottagning fick ökade resurser och blev en aktör i samarbetet med kommunen. Ideella krafter som Förpowerment och Fryshuset utvecklade särskilda samtalsgrupper och skyddade boenden för hbtqi-personer.

Aslan Akbas (S)

Tack Nina! På detta har Bosse Parbring MP, begärt sin andra och sista replik. Varsågod!

Bosse Parbring (MP)

Tack ordförande! Du hänvisar till ideella krafter och de gör ett väldigt viktigt arbete. Men nu pratar vi om kommunala insatser som vi tycker behöver förstärkas ytterligare. Du hänvisar också till hbtqi-diplomering. Men den diplomeringen gjordes av Västra Götalandsregionen. I kommunen under ert styre har ni rustat ner det normmedvetna arbetssättet som vi förde fram när vi styrde innan ni styrde. Nu håller vi på att återupprätta det genomgående. I Moderaternas hbtqi-Göteborg verkar det vara som att ni lutar er tillbaka, vi är nöjda med det vi har. Men vi hör från hbtqi-samhället att det inte räcker, vi måste göra mer. Idag tar vi beslut där vi lever upp till de förväntningarna.

Aslan Akbas (S)

Tack Bosse och Nina för sin andra kontakt. Replik. Varsågod.

Yttrandeprotokoll 2025

Nina Miskovsky (M)

Tack ordförande. Arbetet är inte färdigt. Fortfarande så finns det ju en informationsbrist därute och att arbetet behöver bli mer känt. Och det lyfter vi också i vårt yrkande. Så att vi vill just fortsätta med de strukturer som finns idag. Där det finns ett brett mottagande och möjligheter till samtal på olika sätt.

Aslan Akbas (S)

Tack Nina. Då är det Anna Sara Perslow som är sist i talarlistan just nu. Varsågod Anna Sara!

Anna Sara Perslow (C)

Tack herr ordförande, göteborgare! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och vill även tacka dig Kristina för ditt ypperliga anförande. Det här är ju viktiga åtgärder, givetvis, för att stärka skydd och stöd till dessa våldsutsatta hbtqi-personer. Vi får inte glömma bort vad det här handlar om. Det är faktiskt människor. Det är inga byråkratiska att-satser. Det är människor det handlar om. Människor som lever i rädsla och som definitivt inte borde hamna ute i ett system som alldeles för sällan hör dem. Det är också för de här människorna som vi behöver stappa upp, göra skillnad och det behöver vi göra nu. Vi kan inte vänta så mycket längre på det här. Centerpartiet tror på varje människas rätt till trygghet, frihet och möjlighet att forma sitt eget liv. Det här är värderingar som också gäller de allra tuffaste tiderna i livet. Därför vill vi särskilt se att beslutet om skyddat boende för män blir verklighet och att samtalsstödet faktiskt kommer på plats. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Tack.

Aslan Akbas (S)

Tack, Anna Sara. Det är talarlistan och jag anser att ärendet är färdigdebatterat. I utredningen yrkar Nina Miskovsky att fullmäktige bifaller förslaget från M i kommunstyrelsen. Bosse Parbring (MP), Kristina Bergman Alme (L), Blerta Hoti Singh (S), Daniel Bernmar (V) och AnnaSara Perslow (C) bifall till kommunstyrelsens förslag. Emma Altenhammar (SD) återremiss till kommunstyrelsen enligt yrkande från SD i kommunstyrelsen. Jag ställer först proposition på dels återremiss, dels avgörande i dag. Om den senare bifalles ställer jag proposition på kommunstyrelsens förslag och på och förslaget från de övriga. Enligt kommunallagen kan ett ärende återremitteras om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna, det vill säga 27 ledamöter, om detta inte har gjorts tidigare. Godkänns denna propositionsordning? Beslutar fullmäktige att återremittera ärendet?

Ja.

Att ärendet avgörs idag?

Ja.

Jag finner att fullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag.

Och då finns det bara kommunstyrelsens förslag. Bifalles Nina Miskovskys förslag? Bifalles förslaget från Bosse Parbring m.fl.? Jag finner att Bosse Parbrings förslag, som också är kommunstyrelsens förslag, bifalles. Antecknat?

14. Redovisning av uppdrag att följa upp implementeringen av Göteborgs Stads riktlinjer för inköp och upphandling samt säkerställa aktivt deltagande i kategoriseringsarbetet

Aslan Akbas (S)

Då går vi på ärende nummer 14 som är sista beslutsärende i första delen. Jag tycker vi jobbar på bra. Det är redovisning av uppdrag att följa upp implementeringen av Göteborgs Stads riktlinjer för inköp och upphandling samt säkerställa aktivt deltagande i kategoriseringsarbetet. Kommunstyrelsen föreslår att redovisningen av kommunfullmäktiges uppdrag till inköps och upphandlingsnämnden att i samverkan med kommunstyrelsen fördelas. följa upp implementeringen av Göteborgs Stads riktlinjer för inköp och upphandling i nämnder och bolagsstyrelser, antecknas och förklaras fullgjort. Vidare föreslås att redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag till inköps och upphandlingsnämnden att, i samverkan med kommunstyrelsen, ta fram förslag på hur Göteborgs Stad kan säkerställa att nämnder och bolagsstyrelser aktivt deltar i kategoriseringsarbetet, antecknas

29

Yttrandeprotokoll 2025

och förklaras fullgjort. Slutligen föreslås att inköps och upphandlingsnämnden får i uppdrag att initiera en översyn av styrning kring inköp och upphandling i staden, i enlighet med tjänsteutlåtande från inköps och upphandlingsnämnden.

Här har vi en talarlista. Vi börjar med Sarah Ullmark (M), därefter Emma Altenhammar (SD). Varsågod Sarah!

Sarah Ullmark (M)

Tack för ordet ordförande, fullmäktige, göteborgare! Jag ska inte dra detta.

Aslan Akbas (S)

Tack Sarah! Då är det Emma Altenhammar (SD), därefter Eva Ternegren (MP)
Varsågod, Emma.

Emma Altenhammar (SD)

Tack för ordet! Jag kommer också hålla mig ganska kort. Jag vill börja med att yrka bifall till stadsledningskontorets förslag till beslut samt SD:s tillägg i första hand och i andra hand tillägget från MD, L och KD. Det här handlar ju om att Göteborgs Stad ska bara köpa in kött som är producerat enligt svenska djurhållningsregler och det inte ska vara ritualslachtat. Varför är detta så viktigt? Jo, för det första hand handlar det om djurskydd. Sverige har en av världens starkaste djurhållningsregler. regelverk när det kommer till djurvälstånd. Djuren ska behandlas med respekt och ska ske på ett sätt som minimerar lidande. Ritualslakt kan ske, bedövning som uteblir eller att det sker på ett inte tillräckligt sätt. Det innebär såklart onödigt lidande för djuren eller att pengar går till tveksamma certifieringsorgan för att få den här märkningen på köttet. Det är oacceptabelt att Göteborgs skattepengar ska användas till att köpa kött. som har producerats under sådana förhållanden.

Aslan Akbas (S)

Tack Emma! Då är det Eva Ternegren, därefter Emmyly Bönfors. Varsågod Eva!

Eva Ternegren (MP)

Tack ordförande, ledamöter och övriga åhörare. Jag har det här i underlaget till det här ärendet som handlar om befintliga riktlinjer, hur de efterlevs. Man kan konstatera att de efterlevs i varierande grad. Det finns en god vilja till efterlevnad men bland annat på grund av detaljeringsgraden i riktlinjerna så upplevs de som svåra att tillämpa och som ineffektiva. 40 % av nämnderna anser sig inte ha en beslutad och dokumenterad ansvarsfördelning för inköpsprocessen, vilket ju är en avvikelse förstas. Att delta i det här kategoriseringsarbetet som vi har beslutat i staden är inte heller självklart trots att man erbjuder det. Det är tråkigt då ett sådant arbete får effekt i att göra inköpen för hela staden mer prisvärda och medvetna. Många andra organisationer använder det med framgång. Så det finns därför ett behov av att igen göra en översyn av styrningen kring inköp och upphandling i staden och det vill vi rödgröna ge nämnden, inköps och upphandlingsnämnden i uppdrag. Så vill jag kommentera oppositionens olika tilläggsyrkanden om att nämnden ska använda sig av svenska djurskyddsregler vid inköp av alla animalier.

Ett sådant krav ställdes redan för flera år sedan och det tillämpas fullt ut även nu. Det borde. åtminstone nämndledamöterna i nämnda nämnd känna till. Så det behöver ni inte lägga yrkanden om. Nämnden har också ett aktivt och systematiskt arbete med beredskap och säkerhet. Vi har till och med en anställd som har det som huvudsakligt uppdrag. Det inkluderar självklart också livsmedelsaspekten. Det pågår en dialog med näringslivet om hur man ska ha tillgång till livsmedel. Medel i krissituationer kring ansvarsfördelning. Jag yrkar alltså bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag på övriga yrkanden.

Aslan Akbas (S)

Tack Eva! Då lämnar jag ordet till Emmyly Bönfors. Därefter Jonas Stenberg. Varsågod Emmyly!

Emmyly Bönfors (C)

Tack ordförande, ledamöter och övriga åhörare! Göteborg köper in mycket mat till skolor, äldreboenden och andra verksamheter och en ny rapport. Vi visar att andelen svenskt kött har minskat från 90 % till 79 %. I andra

Yttrandeprotokoll 2025

kommuner som Vårgårda och Färgelanda används bara svenskt kött. Ungefär hälften av landets kommuner ligger på över 90 %. Vi får enligt lag inte kräva svenskt kött i upphandlingarna. Däremot kan vi ställa krav på miljö och djurhållning och sådant som svenska producenter redan uppfyller. Vi kan också. Vi vill också dela upp upphandlingar för att ge de mindre lokala producenterna en chans att köpa mer färska livsmedel för att minska transporterna. Det här är viktigt både för klimatet och för naturen, men också för Sveriges säkerhet och beredskap. Om vi kan använda mer kött stärker vi landets beredskap, om den kommer från Sverige. Därför vill vi att Göteborg ser till att allt kött som köps in följer svenska regler och att små producenter, att vi kan delta i upphandlingarna och att vi tar hänsyn till beredskap när vi handlar mat.

Jag hörde här också att Miljöpartiet verkar tycka det är en viktig fråga och undrar därför om ni också kommer ställa er bakom tilläggsyrkandet från Centerpartiet som är likalydande med M D L KD.

Aslan Akbas (S)

Tack Emmyly! Då lämnar jag ordet till Jonas Stenberg. Därefter Roshan Yigit (S). Varsågod Jonas!

Jonas Stenberg (D)

Tack för det ordförande, kommunfullmäktige och göteborgare! Det var kul att höra Eva igen prata om inköps och upphandlingsärenden. Vi är saknade. Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling anger att inköp ska bidra till hållbar utveckling både lokalt och globalt. Trots detta framgår det av den aktuella uppföljningsrapporten att inköp och upphandlingsförvaltningen att riktningen inte fullt ut efterlevs inom stadens organisation, vilket påverkar styrningens genomslag och de avsedda hållbarhetseffekterna. Det är särskilt viktigt att barn och unga inom stadens verksamheter erbjuds en näringsrik och varierad kost med kött och andra animalier av god kvalitet. Det är även viktigt att upphandlingarna inte utformas så att den exkluderar mindre äldre eller lokala producenter. Vi yrkar bifall till SLK:s förslag samt tilläggsyrkande från M, D, L KD.

Aslan Akbas (S)

Tack Jonas! Då lämnar jag ordet till Roshan Yigit, därefter Eva Ternegren. Varsågod Roshan!

Roshan Yigit (S)

Yes, tack så mycket ordförande! Ja, Eva Ternegren har redan på ett bra sätt redogjort för ärendet så jag ska hålla mig kort. Inköps och upphandlingsnämnden har nu hemställt till kommunfullmäktige att initiera en översyn av vårt inköps och upphandlingsarbete i syfte att öka effektivitet och måluppfyllelse, inte minst när det gäller den ekologiska hållbarheten. Det här bedöms kunna leda till positiva effekter när det gäller alla tre hållbarhetseffekterna, också de sociala. Vi ställer oss bakom det initiativet. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Aslan Akbas (S)

Tack Roshan! Då är det Eva Ternegren, därefter Emmyly Bönfors. Varsågod Eva!

Eva Ternegren (MP)

Ja, jag ville kommentera några av inläggen som har varit. Som jag precis sa, så lever vi redan efter de svenska djurskyddsreglerna, så det finns ju ingen anledning att yrka på det igen. Man kan ju inte komma med mer än 100 procent. Det här med lokala producenter, det är ju ett vällovligt syfte naturligtvis och dit vill vi komma. Men vad jag vet så. Jag vet att det står i riktlinjerna att vi ska eftersträva det med små producenter. Så det behöver man inte ge ytterligare uppdrag om. Sen är det ju särskilt svårt på just livsmedelsområdet där Göteborg köper så stora kvantiteter. Att få det levererat av små leverantörer. Det förekommer ju även där att det finns. Att små kommuner. kan nästan uteslutande servera svenskt kött, beror väl på att de inte har så stora volymer. Dessutom, precis som Emmyly Bönfors sa, så får vi inte ställa krav på svenskt kött vid inköpen. Däremot kan vi, när köken beställer, se vilket kött som är svenskt och beställa på det. Då får man alltså påverka grundskolenämnden och förskolenämnden och så vidare att köpa svenskt kött.

Det är så man kan komma åt det för att det ska öka andelen då. Så att ja, det var några kommentarer till det som har sagts.

Aslan Akbas (S)

Tack Eva! Då är det Emmyly Bönfors, därefter Jörgen Fogelklou. Varsågod Emmyly!

Emmyly Bönfors (C)

Tack ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till tjänsteutlåtandet i Kommunstyrelsen. Styrelsen och Centerpartiets tillägg i det här ärendet. Det Miljöpartistiska styret kommer aldrig att få hjortincidenten på samernas nationaldag ogjort. Att hävda att detta redan görs känns lite tillgjort. Men låt oss få detta ärende avgjort. Rösta för vårt tilläggsyrkande om att få Göteborgs köttinköp omgjort. Det kanske inte blir någon svensk kronhjort, men likväl svenskt nötkärl och ett bambakök där allting är både här lagat och välgjort.

Aslan Akbas (S)

Tack Emmyly! Då lämnar jag ordet till Jörgen Fogelklou som är sist i talarlistan just nu. Varsågod Jörgen!

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet herr ordförande, fullmäktige, åhörare och alla Sverigevänner här! En av de första debatterna jag kommer ihåg här när jag kom in i fullmäktige var just Jag tror att det var grisar det handlade om då, att vi skulle köpa in mer när och härodat till våra skolor i Göteborg. Vi har ju det här yrket som Emma så förtjänstfullt läste upp, och det är väl inga konstigheter att 100 % av animalierna som köps in har svenskt ursprung samt ej är ritualsaktare. För ritualsakt, det är inte bara djurplågeri, utan också oetiskt att det är ett sekulärt land. ge våra elever, som har många olika livsåskådningar, helt ovetandes mat som är ritualsaktad i någon annans namn? Självklart ska vi inte hålla på med det i Göteborg. Ett starkt bifall till tilläggsyrkandet från Sverigedemokraterna, men även tilläggsyrkandet från M, L, KD. Det har jag för mig att ni var allihop.

Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Jörgen! Det är tomt på talarlistan och jag anser att ärendet har färdig debatterats. Under överläggningarna yrkar Eva Tenggren, Roshan Yigit bifall till kommunstyrelsens förslag. Sarah Ullmark, Jonas Stenberg, Emmyly Bönfors att fullmäktige bifaller Stadsledningskontorets förslag och beslutssatserna i tilläggsyrkan från M, D, L och KD i kommunstyrelsen och tilläggsyrkan från C den 9 september 2025. Emma Altenhammar (SD), att fullmäktige bifaller stadsledningskontorets förslag samt i första hand tilläggsyrkandet från SD samt i andra hand beslutssatserna i tilläggsyrkandet från M, D, L och KD i kommunstyrelsen och tilläggsyrkandet från C den 9 september 2025. Jag kommer först att ställa proposition på kommunstyrelsens förslag och yrkande från Sarah Ullmark med flera om att bifalla stadsledningskontorets förslag. Jag kommer därefter att ställa proposition på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandena. Beslutssatserna i tilläggsyrkandena från M, D, L och KD i kommunstyrelsen och tilläggsyrkandena från C är likalydiga och kommer att behandlas som ett tilläggsyrkande. Godkänns denna propositionsordning? Bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslaget från Sarah Ullmark med flera? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Hörde jag votering?

Ja.

Det är bra. Då ska vi verkställa voteringen, och vi väntar tills alla har kommit.

Så där, då har det begärts en votering. Och det är ja till kommunstyrelsens förslag och nej till förslaget från Sarah Ullmark med flera Varsågod och rösta.

Då har ju alla röstat. Jag stoppar omröstningen. Och med 41 röster mot 40 bifalles Sarah Ullmarks och med fleras förslag. Då har vi beslutssatserna i tilläggsyrkandena från M, D, L, KD och C. Bifalles beslutssatserna? Ja. Avslås de?

Ja.

Jag anser att de har avslagits. Votering begärd och ska verkställas. Då är det ja för avslag och nej för bifall. Varsågod och rösta.

Eva, vi kan göra så här. Jag ställde frågan till dig, hur hade du tänkt rösta? Ja, okej, det gick. Då stoppar jag omröstningen. Och med 41 röster mot 40 så bifalles tilläggsyrkandena från M D, L, KD och C.

Då återstår tilläggsyrkandet från SD. Bifalles tilläggsyrkandet? Ja. Avslås den?

Ja.

Jag anser att tilläggsyrkandet har avslagits. Votering är begärd och ska verkställas. Då är det ja för avslag och nej för bifall till tilläggsyrkandet från SD. Varsågod och rösta.

Yttrandeprotokoll 2025

Och jag ser att alla har röstat. Jag stoppar omröstningen. Med 72 röster mot 9 avslås tilläggsyrkan från SD. Antecknat? Därmed så är vi färdiga med första delen av beslutsärenden och vi går över till motionsbehandlingen och byter ordförande.

15. Motion av Axel Josefson, Nina Miskovsky, Anneli Rhedin och Edwin Friedlaender om samordnad utbetalningsenhet för bidrag till organisationer

Håkan Eriksson (V)

Då är det ärende 15. Det är en motion av Axel Josefson, Nina Miskovsky, Anneli Rhedin (M) och Edwin Friedlaender (M) om samordnad utbetalningsenhet för bidrag till organisationer, där kommunstyrelsen föreslår att den av Axel Josefson, Nina Miskovsky, Anneli Rhedin och Edwin Friedlaender (M) väckta motionen avslås. Här gör jag ordet först till motionären Edwin Friedlaender. Jag ger ordet till motionären Nina Miskovsky. Du får ordet nu då, varsågod.

Nina Miskovsky (M)

Där det finns pengar finns det risk för kriminalitet. Tyvärr har vi de senaste månaderna sett exempel efter exempel i Göteborg på när föreningsrepresentanter har använt bidrag på ett felaktigt sätt i mångmiljonklassen. Det handlar om tilliten i vårt samhälle och till våra föreningar. Därför måste detta stoppas. De som känner mig vet. Jag är mycket engagerad i föreningslivet och just därför vill jag att göteborgarnas skattepengar ska gå till rätt saker, till föreningar som bygger gemenskap, demokrati och trygghet, inte till kriminella eller extremister som utnyttjar systemen. Vi vill ha en samlad utbetalningsenhet som skapar bättre kontroll, ger överblick och minskar risken för felutbetalningar. Den kan också erbjuda stöd till föreningar och bidra till mer rättvisa och transparens. De invändningarna om att det redan finns rutiner, att det kan bli för mycket byråkrati eller att man riskerar att misstänkliggöra ideella krafter missar målet, eftersom det är precis tvärtom. Genom tydligare uppföljning, stickprov och oanmälda kontroller värnar vi tilliten till och skyddar det goda civilsamhället. Vi skyddar det från att kapas av dem som vill utnyttja det. Vi måste ha modet att följa upp granskningsprocessen. Regeringen har inrättat nya stödfunktioner, skärpt kontrollen av statsbidrag och föreslår en central databas och företräddarregister. Göteborg behöver göra sin del. Det handlar inte om att misstänkliggöra utan om att skydda det vi värnar mest. Tilliten, rättssäkerheten och våra gemensamma resurser. Därför yrkar jag bifall till både M D L:s och SD:s yrkanden.

Håkan Eriksson (V)

Edwin eller Anneli, vill ni ha ordet nu? Som motionärer kan ni få börja. Då är det nästa motionär, Edwin Friedlaender. Varsågod!

Edwin Friedlaender (M)

Tack för ordet! Även jag ska börja med att yrka bifall till motionen. I Göteborg har vi idag väldigt stora problem med allvarliga bidragsfusk. Det är pengar som egentligen skulle kunna gå till att stärka Göteborgs föreningar. Samtidigt vill jag lyfta att jag sitter själv i idrotts och föreningsnämnden och jag vet att vi har en förvaltning som gör allt de kan för att upptäcka den här typen av brottslighet. Men ibland så räcker inte det till och då behöver vi tänka nytt. Vi behöver samla stadens utbetalningar till en central enhet. På så sätt kan vi kontrollera och upptäcka fusk i tid och se till att bidragen faktiskt når dit de ska vara, hos föreningarna. För i slutändan så handlar det här inte bara om siffror på ett papper. Det handlar om förtroendet till oss som politiker. Att vi förvaltar göteborgarnas skattepengar på bästa sätt. Så jag yrkar återigen bifall till motionen. Tack!

Håkan Eriksson (V)

Tack. Då ger jag ordet till tredje motionären, Nina Miskovsky. Nej Anneli Rhedin (M)! Vi börjar med motionärerna först och sedan går vi på talarlistan.

Anneli Rhedin (M)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack så mycket, ordförande, ledamöter, åhörare! Jag yrkar bifall till M, D, L yrkande den 6 september 2024 och tilläggsyrkandet från SD den 25 september 2024. Jag håller med vad Nina och Edwin har sagt. Som vi skriver yrkandet, i dag har vi. Vi har ett komplext system för bidragsutbetalningar. Genom att samla ansökningar och utbetalningar på ett ställe kan vi skapa en mer transparent och säker process för att värna om våra gemensamma medel.

Håkan Eriksson (V)

Då går vi till tallistan och Jenny Broman, därefter Claes Björling (M). Varsågod Jenny!

Jenny Broman (V)

Tack för ordet. Det är såklart viktigt att kommunens pengar går dit de är tänkta till. Dels, för annars är det ju någon annan som kan bli utan. Det är också viktigt för trovärdigheten och tilltron till oss i Göteborgs Stad. Vi kan ju läsa i remissinstanserna att det redan finns kontrollsystem i förvaltningarna. Det kanske är även där man bäst gör granskningarna då man känner verksamheterna som får bidra bäst.

Det är också såklart viktigt att vi hela tiden ser över hur det blir smidigare för civilsamhället att ha kontakter med oss. Då handlar det inte bara om när man får bidrag utan över lag. Därför har vi redan beslutat om att se över förbättrad samverkan och enkla vägar in till Göteborgs Stad där Socialnämnden Centrum fick ett sådant samordningsansvar redan i våras. Men det motionärer. Det har inte den effekt det avses, utan det blir bara mer administration, krångligare, längre ifrån verkligheten där man inte känner till hur föreningen funkar, där man inte kan se och känna av detaljerna. När granskningar sker i nämnderna eller förvaltningarna som är nära de verksamheter som avses har man lättare att upptäcka fusk. Därför vill jag avslå motionen och bifalla KS. Tack!

Håkan Eriksson (V)

Nästa talare Claes Björling (M), därefter Agneta Kjaerbeck (SD). Varsågod Claes!

Claes Björling (M)

Tack ordförande, ledamöter och göteborgare! Det är av stor vikt att ha kontroll över stadens utbetalningar. Som det står i remissutlåtandena har Idrotts och föreningsnämnden redan fått i uppdrag att utreda hur stödet till föreningen kan både förbättras och utvecklas.

Flera processer pågår just nu som syftar till att både utveckla stödet till föreningslivet och förebygga ekonomiska oegentligheter och bidragsfusk. Mot bakgrund av detta och mot att motionerna pensionärens förslag, som faktiskt skulle innebära både ökade kostnader och mer byråkrati helt i onödan, så vill vi därför avslå förslaget. Så bifall till Kommunstyrelsens förslag till beslut.

Tack!

Håkan Eriksson (V)

Tack! Då var det Agneta Kjaerbeck (SD), därefter Axel Darvik. Varsågod Agneta!

Agneta Kjaerbeck (SD)

Självklart ska skattebetalarnas pengar användas ansvarsfullt. Så när Göteborgs Stad delar ut bidrag så ska det alltid finnas tydliga och transparenta uppföljningskrav. Det ska framgå redan i själva beslutet. På så sätt vet både den sökande och den berörda nämnden exakt vad det är som gäller från början. Alla ansökningarna ser inte likadana ut. Ibland kan bidrag vara tveksamma och då blir det ännu viktigare med skärpta kontroller. Och att genomföra oanmälda besök hos slumpmässigt utvalda bidragstagare är ett enkelt och självklart sätt att förebygga fusk och missbruk. Det handlar ytterst om förtroendet för staden. Göteborgarna ska självklart kunna känna sig trygga i att de här pengarna går dit de är avsedda och inte till oseriösa verksamheter. Samtidigt gynnar det här också seriösa föreningar som gör ett gott arbete. Då kan de verka i en miljö med tydliga och rättvisa regler. Så vi yrkar bifall till motionen och vi yrkar bifall till SD:s yrkande. Det är ordning och reda i ekonomin. Det är ansvar inför göteborgarna och det är en självklarhet om vi vill värna förtroendet för våra verksamheter.

Tack för ordet!

Håkan Eriksson (V)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack! Då var det Axel Darvik, därefter Patrik Höstmad. Varsågod Axel!

Axel Darvik (L),

Tack ordförande! Jag tycker att det här är en bra motion och därför vill jag yrka bifall till yrkandet från M, D och L. Man kan tycka att det här kanske inte skulle behövas, men det är den verklighet vi lever i idag, där ideella föreningar används som ett redskap för organiserad brottslighet, grov kriminell verksamhet, som paketeras som ideella föreningar. Det är tråkigt att det behöver vara så, men det är det. Det här är en omfattande del av kommunens budget också. Det handlar om hundratals miljoner kronor som betalas ut i föreningsstöd. Snart sagt alla nämnder har någon typ av föreningsstöd inom sitt verksamhetsområde som man betalar ut pengar till. Det är inte så att man bara kan isolera detta enkelt till ett fåtal nämnder, även om de största beloppen kan vara just idrott och förening. Men även socialnämnderna, funktionsstöd, inom utbildning, kultur med mera har man omfattande utbetalningar. Så det här behöver verkligen styras upp. Tråkigt men sant.

Därför är det välkommet att man vidtar de här åtgärderna och samlar utbetalningarna för att på ett enklare och effektivare sätt också kunna ha en överblick över vilka betalströmmar som går. Ett exempel är ju. just Römosseskolan som var en ideell förening som fick både olika typer av föreningsstöd och skolpeng. Pengarna gick till att stötta terrorverksamhet i Somalia, islamistisk verksamhet och även besök på sexklubbar i Thailand. Det var väl inte det som var avsikten med våra skattepengar?

Håkan Eriksson (V)

Tack! Då är nästa talare Patrik Höstmad. Därefter Grith Fjeldmose (V). Varsågod, Patrik!

Patrik Höstmad (D)

Tack!

Bifall till yrkandena från M, D och L och bifall till tilläggsyrkandena från SD.

Håkan Eriksson (V)

Då är nästa talare Grith Fjeldmose. Därefter Nina Miskovsky. Varsågod, Grith!

Grith Fjeldmose (V)

Tack ordförande! Det framgår av tjänsteutlåtandet att alla remissinstanser har olika syften med sina bidrag och det skulle försvåra med en resurskrävande samordnad utbetalningsenhet. Kulturnämnden till exempel tänker jag ta upp. De fördelar selektiva stöd vilket innebär att varje ansökan kräver en individuell beredning och bedömning av innehåll och behov. För kulturförvaltning. I förvaltningen är det ett krav att handläggare av stödformer är experter. De har specialistkompetens inom sitt respektive konstområde samt kunskap och förståelse för stadens kulturliv. I synnerhet om det fria kulturlivets behov och förutsättningar. Förvaltningens samtliga stödformer har ett högt söktryck, vilket innebär en hög konkurrens om tillgängliga medel som i sig kräver särskilda prioriteringar i beredningen och i bedömningen. Och för att värna om den viktiga principen om armlängds avstånd så måste kulturnämndens kriterier i viss mån avvika från andra. Så jag yrkar bifall till KS förslag.

Håkan Eriksson (V)

Tack, då nästa talare Nina Miskovsky, efter Staffan Lindström. Varsågod Nina!

Nina Miskovsky (M)

Tack ordförande! Förra året började Skatteverket, Göteborgs Stad och Ekobrottsmyndigheten samarbeta för att stoppa bidragsfusket bland stadens ideella föreningar. Redan i maj var tio brottsutredningar på gång. I april väcktes åtal mot en man som var företrädare i en ideell idrottsförening för grov försening och grovt bokföringsbrott. Han hade under flera år använt sig av Föreningens pengar till hyra, överförde pengar till närstående, gjorde kortköp och kontantuttag både i Sverige och Somalia. Han bokförde dessutom inte affärshändelser för mer än 13 miljoner kronor. Där kan vi spara mycket pengar. Kontrollsystemen har idag många brister och behöver samordnas bättre. I Göteborgs Stads fördjupade rapport om föreningsbidrag från

Yttrandeprotokoll 2025

december 2023 konstateras att vissa bidrag har gått till föreningar utan aktiv verksamhet. Det var brister i kontrollsystemen som är ytliga och inte systematiska.

Det saknas kunskap om effektiva riskanalyser för att se var fördjupade granskningar behövs. Information från bidragssökande föreningar verifieras sällan mot oberoende källor. Göteborgs Stads riktlinjer för föreningsbidrag är inte fullt implementerade och tillämpas olika i olika förvaltningar. Det finns risker med att det kan bli brister i kontrollsystemet. Risk för att långvariga relationer mellan handläggare och föreningar kan leda till vänskapsliknande band eller beroendeställningar som påverkar beslutsfattandet. Allt det här stod i rapporten och understryker behovet av tydliga riktlinjer, förbättrad samverkan, kunskap, bedömningar och uppföljning på ett ställe med samlad kompetens.

Tack.

Staffan Lindström (S)

Tack så mycket, ordförande, fullmäktige, göteborgare! Det är värt att tro på föreningslivet. Det verkar som att man här tror att föreningslivet består av en massa fuskare. Det gör det inte. Det består av en väldig massa ideellt arbetande människor som i 99 procent av fallen gör rätt, vill göra rätt. Ibland blir det kanske fel och ibland, någon enstaka gång, så blir det fusk. Men vi upptäcker ju oftast det när det blir fusk. Och det är klart att det ibland kanske tar lite för lång tid innan man upptäcker det, men det är en helt annan sak. Men det finns ju ett fungerande system idag. Att samla detta är en superbyråkrati, där man inte känner föreningarna, där föreningarnas kommunikation, hur ska den gå till och så vidare. Det känns som att det här är att bygga ett jättesystem för någonting som idag faktiskt är till för våra medborgare, för våra föreningar, för att de ska kunna göra de sakerna. sakerna som skapar folkhälsa, som skapar värden i vår stad. Det ska vara lätt att göra rätt i stället för att det ska vara svårt att göra fel.

Så jag tycker att ni vänder på problemet alldeles för mycket. Vi måste visa lite tillit till alla dessa ideella människor och föreningar som faktiskt jobbar väldigt hårt. Det ska jag säga. När en förvaltning börjar granska saker så gör de inte det i egen regi, utan då beställer man in väldigt dyra konsulter. kulter som gör detta åt oss. Om man hittar fel, javisst, men det kostar rätt mycket att hitta de felen också, så det kanske man också borde avväga ibland. Tack!

Håkan Eriksson (V)

På det anförandet har två personer begärt replik. Först ut Nina Miskovsky. Varsågod!

Nina Miskovsky (M)

Ja, det är precis den tilliten jag vill värna. Det är den jag är rädd för att den försvinner om vi inte ser till att få bort de här kriminella elementen och fuskarna från vårt föreningsliv. Om vi inte gör någonting, jag kan ta ett exempel där det inte fungerar som det ska. Vi såg det här när vi skulle reformera studieförbundsmodellen under förra mandatperioden. Då lade vi ett yrkande där förvaltningen skulle genomföra slumpmässiga stickprov. De gjorde tre stycken. Alla visade att ingen aktivitet genomfördes som angetts. Förvaltningen anmälde sig till studieförbundsmodellen. ansåg då att det var för svårt att genomföra, så de lade ner de stickproven. Det borde ha varit en röd flagga och inte ett avslut. Vi måste ta de här problemen på allvar.

Håkan Eriksson (V)

Då var nästa replik begärd av Edwin Friedlaender. Varsågod, Edwin!

Edwin Friedlaender (M)

Tack för ordet! Det är precis som Nina sade, det är precis det vi vill komma åt. Det är det handlar om. Det är förtroendet till föreningarna som vi måste återhålla. Det håller på att naggas i kanten nu. Jag vill ju att pengarna ska nå föreningarna. De ska inte tas i någons privat ficka. Om inte vi gör någonting är det förtroendet som hänger på spel. Jag vill ändå vara tydlig med det. Tack!

Håkan Eriksson (V)

Tack! Kontrareplik begärd. Staffan Lindström. Varsågod!

Staffan Lindström (S)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack så mycket! Tja, vad tror du väcker mest förtroende? Om man säger till folk att ”vi tror att ni fuskar”? Eller om man säger till folk att ”vi tror att ni gör rätt”? ”Vi vet att ni vill göra rätt.

Vi vill hjälpa er att göra rätt.” Eller säga ”vi vill kontrollera er”? Så att ni inte gör fel och fuskar. Jag tycker det är en viktig signal att säga att vi litar på föreningslivet. Jag hör att ni säger det också. Men att inrätta en superbyråkrati för att kontrollera någonting som faktiskt i allra, allra flesta fall funkar idag. Det låter både dyrt och onödigt. Lita på våra förvaltningar, lita på våra professionella tjänstemän som redan gör det här jobbet och lita på att vi som sitter i de här nämnderna faktiskt också vill se till att inte. att inte våra pengar försvinner i fel fickor. Vi gör jobbet redan i dag! Tack.

Håkan Eriksson (V)

Nina, du kan inte begära replik i det här läget, för det var mellan Edwin och Staffan. Tillbaka till talarlistan. Det är Jenny Broman, därefter Jörgen Fogelklou . Varsågod Jenny!

Jenny Broman (V)

Staffan beskrev ju bra att vi vill ju att pengarna ska gå till rätt ställe. Det ska vara lätt. Det är därför vi har gett det här uppdraget att göra det lättare för civilsamhället. Att man ska hjälpa dem. Hur gör man ett årsmötesprotokoll? Men det är inte heller helt lätt att göra den här granskningen. Så fort det inte sker exakt som man tror det så är det fusk. Man gör det medvetet. Ibland kan det vara så att det var någon dansförening som hade. Varannan vecka-dans och så var det på jämna veckor. Men sen hade det bytts vid något lov så det blev på ojämba veckor. Och därför var förvaltningen ute och granskade på fel vecka. Så det var lätt att undersöka och förklara vad var det som blev fel. I stället för att gå in och säga att det är fusk och nu ska du inte ha något bidrag så undersöker man och gör det lättare. Jaha, men då är det så att ni har bytt vecka. Men det är viktigt att kommunens pengar går. till rätt sak. Det är ju självklart så, oavsett om det är föreningar eller om det så är förskolor.

Vi vill ju inte ha de här väffelstugorna eller lyxbilarna heller, så vi håller fullt med. Men just den här samlade granskningen tror inte vi ger det bästa resultatet. Så det är därför vi kom till den slutsatsen vi gjorde. Som jag redogjorde för i den här rapporten så är ju bristerna i kontrollerna stora. Och jag håller med där om att stöttningen till föreningslivet brister också. Det behövs mer stöttnings till föreningslivet. Förut fanns Goth United som upplöstes lite så där plötsligt. Och sedan så saknas det en vettig instans som man kan vända sig till om man behöver hjälp från föreningarna. Jag vet att Sisu i vissa fall kan stötta vad gäller bokföring till exempel eller med råd och hjälp. Men jag tycker att vi behöver, där behöver vi också stärka upp. För jag är själv föreningsaktiv i flera föreningar och vill att det här goda arbetet ska fortsätta för våra barn och unga främst, men även alla andra. Så jag är väldigt rädd om detta och hoppas att man både kan ge stöd men också se till att vi kontrollerar så att de kriminella inte kan sko sig på detta. Tack,

Håkan Eriksson (V)

Kontrareplik begärd. Jenny Broman, varsågod!

Bara en snabb sakupplysning. 2 april var det ärendet uppe i kommunstyrelsen där det beslutades att socialnämndens centrum skulle ha den samordnande. Men det har ju varit lite sommar emellan.

Jenny Broman (V)

Tack för ordet, herr talman, åhörare, fullmäktige och alla andra! Hur kan det vara kontroversiellt att vilja se till att de skattemedel som skattebetalarna ger ut i föreningsbidrag eller andra bidrag går till rätt saker? Hur kan det vara kontroversiellt att tycka det? Klarar man av att söka bidrag? Ja, då klarar man säkert av att ta emot ett oanmält besök också. Och klarar man inte det, ja, då ska man antagligen inte ha bidrag. Staffan, vi litar på civilsamhället. Vi litar däremot inte på fuskar. Men du sa någonting som jag håller med dig om. Kommunen letar för mycket fel. Det här är ett ledarskap. Allt från bygglovshandlingar till när någon ska etablera sig här, så letar våra tjänstemän fel. De letar fel. I stället för att när man kommer in med fel bygglovsanläggning så ska man säga så här. Du, det här är fel, men gör du så här så blir det rätt. Och det tycker jag att ni ska ta tag i här, i alla ärenden. För kommunen är smörjmedlet. Vi ska hjälpa, inte stjälpa.
Tack!

Håkan Eriksson (V)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack. Talarlistan är tom. Kommunalstyrelsen är avslutad. Svar ja. Under överläggningen yrkar Nina Miskovsky (M) och Agneta Kjaerbeck (SD) på att fullmäktige beslutar att bifalla förslaget från M, D, L i kommunstyrelsen samt tilläggsyrkandet från SD i kommunstyrelsen. Axel Darvik (L) bifaller förslaget från M, D, L i kommunstyrelsen. Jenny Broman (V), Claes Björling (M), Grith Fjeldmose (V) att kommunstyrelsen bifaller förslaget. Det kommer första proposition på deras kommunstyrelseförslag och yrkandet från Nina Miskovsky med flera. Ni kommer därefter att ställa proposition på bifall respektive avslag till tilläggsyrkandet. Godkänns den ordningen? Svar ja. Jag frågar, bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslaget från Nina Miskovsky med flera? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Och till Elin Björk ska verkställas. Ja, då har votering begärts som ska verkställas. Det är ja för kommunstyrelsens förslag och nej för förslaget från Nina Miskovsky med flera. Godkänns den ordningen? Ja. Klart för omröstning. Då har alla röstat. Då stoppar jag omröstningen och finner att kommunfullmäktige med 47 röster på 34 beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag att avslå motionen. Då faller tillväxtreglerna lätt.

16. Motion av Johanna Holmdahl (KD) om att utfärda kompiskortet till barn med funktionshinder som i dagsläget beviljats stödinsatser inom LSS

Håkan Eriksson (V)

Ärende 16 är en motion av Johanna Holmdahl om att utfärda Kompiskortet. Johanna är inte närvarande i dag, så jag frågar om fullmäktige kan bordlägga ärendet? Ja.

17. Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om inrättandet av kulturarvsstöd

Håkan Eriksson (V)

Ärende 17. Det är en motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om inrättandet av kulturarvsstöd. Där kommunstyrelsen föreslår att den av Rasmus Ragnarsson (SD) väckta motionen avslås. Jag ger först ordet till motionären Rasmus Ragnarsson (SD). Varsågod!

Rasmus Ragnarsson (SD)

Tack herr ordförande! Till att börja med vill jag yrka bifall till motionen förstås. Till kommunfullmäktige har jag lagt det här förslaget om att utreda inrättande av ett särskilt kulturarvsstöd. Varför har jag gjort det? Jo, varför har jag tagit på mig den otacksamma rollen att sparka den bikupa som utgör stadens kulturstöd? Anledningen är mycket enkel. Jag tycker det är roligt. Men kulturarvet är superviktigt. Göteborgs kulturarv är inte bara föremål på våra museer. Det är våra äldre miljöer, det är ljudet från våra industrier och det är berättelserna som har format vår stad. Det är sådant som inte alltid rymms i en föreställning eller konsert men som är helt avgörande för vår identitet och vår historia. Men problemet idag är att vårt kulturstöd är utformat nästan uteslutande för publik verksamhet.

Det är konserter, det är teater, det är dans, you name it. Men den här logiken missgynnar kulturarvet som ofta inte är lika publikt i sin natur. En byggnad kan inte locka publik på samma sätt som en rockkonsert. Den står där den står. En tradition kan inte alltid sälja biljetter. Den måste vårdas, överföras och utvecklas. Det rödgröna styret har unisont valt att rösta emot detta förslag i kommunstyrelsen. Man har inte lämnat någon motivering, inte heller till dagens kommunfullmäktigesammanträde. Vad vill egentligen de rödgröna göra i kulturarvsfrågan? Det fortsätter vara ett mysterium, men kanske kan den här debatten bringa lite större klarhet i det. Tack så mycket för mig!

Håkan Eriksson (V)

Varsågod Anneli!

Anneli Rhedin (M)

Tack så mycket ordförande, ledamöter, åhörare! Jag yrkar avslag på motionen. Det gjorde vi också när motionen var uppe i kulturnämnden i oktober förra året. I motionen om att utreda insättandet av särskilda kulturstöd

Yttrandeprotokoll 2025

innehåller inga förslag på förstärkning i budget eller riktade nya medel. Om detta inte görs så kommer det bland annat att påverka det fria kulturlivet negativt och där vi vet att konkurrensen om befintliga. Med redan är hög. I kulturnämndens TU skriver man bland annat att bevarandet av värdefulla kulturmiljöer och byggnadsvård är kostsamma projekt som kräver högre anslag. Man bedömer att detta inte finns utrymme inom ordinarie budget. Tack!

Rasmus Ragnarsson (SD)

Tack för ditt inlägg, Anneli! Jag funderar bara, den här pengafrågan, den tycker jag förstås är väldigt viktig. Jag tycker den är väldigt rimligt motargument. Men först måste vi utreda frågan ordentligt. Sen kan man budget sätta de satsningar som man vill göra. Men en utredning måste få komma på plats först, tänker jag. Så jag köper ekonomin i alla satsningar, det är jätteviktigt. Men motionen handlar om att utreda inrättandet av ett kulturarvsstöd. Inget annat.

Håkan Eriksson (V)

Nästa talare, Pär Johansson, därefter Ann Catrine Fogelgren. Varsågod Pär!

Pär Johansson (S)

Tack för ordet ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag yrkar avslag till motionen och bifall till KS förslag till beslut. Vi vill såklart också värna och tillgängliggöra det lokala kulturarvet. Genom att uppmärksamma och ge människor kunskap om den lokala kulturhistorien skapas sammanhållning och gemenskap mellan människor. oavsett ursprung och bakgrund. Till exempel har vi ett uppdrag att kulturförvaltningen ska verka för att uppmärksamma Göteborgs industri och varvshistoria. Vi ska också tillgängliggöra kulturhistoriskt intressanta platser och miljöer, framför allt för barn och unga. Precis som Anneli var inne på röstade vi ner den här motionen när den var uppe i kulturnämnden. Vi bedömer att den inte skapar bättre förutsättningar. för att stärka stadens konstpolitiska mål. De är att skapa goda och hållbara villkor för konsten och konstnärerna. Kulturförvaltningen har heller inte noterat något specifikt ökat söktryck från organisationer inom kulturarvsområdet i kulturnämndens stödformer.

Det är heller inte så att kulturnämndens reglemente och riktlinjer för kulturstöd medger stöd till kulturarvsprojekt. eller för att bygga upp samlingar eller bevarande av lokaler utan riktar sig till publik verksamhet. Idag kan organisationer inom det immateriella kulturarvet söka och bli beviljade kulturstöd om verksamheten innehåller kulturella och publika aspekter. Därför bedömde kulturförvaltningen och nämnden att intentionerna i motionen redan är omhändertagna i de befintliga stödformerna som finns på kommunal, regional och nationell nivå. Tack!

Tack herr ordförande. Absolut. Jag tycker en sak som de rödgröna faktiskt har gjort bra. Det är ju det här att man ska uppmärksamma stadens industri och varvshistoria. Sen gjorde man det lite klumpigt i sin första budget där man gav uppdrag till förvaltningen att bryta mot armlängdsprincipparagrafen i museilagen i sin första budget. Men lyckligtvis så har man ju kunnat hämta sig från det i den frågan. Men! Vi från Sverigedemokraterna vill nog se ännu fler insatser på det här området, och vi har lagt fram många förslag i den riktningen. Jag tycker fortfarande att de rödgröna halkar efter väldigt mycket i den här frågan. Jag tycker fortfarande att det som står i kulturprogrammet om att kulturarvet ska värnas, vårdas, utvecklas och tillgängliggöras fortfarande i väldigt hög grad bara är tomma ord. De orden måste vi fylla med mening, Pär! Yes!

Håkan Eriksson (V)

Tillbaka till talarlistan. Varsågod Ann Catrine.

Ann Catrine Fogelgren (L)

Tack ordförande, ledamöter och åhörare! Vi delar remissvaret från kulturnämnden om att motionen bör avslås. Kulturnämnden har idag tolv stödformer med lite olika ansökningsförfaranden. Stöden riktar sig till publik verksamhet och de organisationer som gestaltat det immateriella kulturarvet konstnärligt och publikt är välkomna att söka. Dock är det korrekt som motionären påpekar att de som är verksamma inom kulturarvsområdet sällan är publika och det ofta kräver en speciell kunskap inom området. Fördelningen av dagens kulturstöd innebär måluppfyllelse av stadens kulturprogram och även av fullmäktiges uppsatta mål om delaktighet för stadens invånare. Kulturnämndens uppdrag är att bidra till kulturvården, kulturarvs och

Yttrandeprotokoll 2025

kulturmiljökunskap i stadsplaneringen till exempel. Detta regleras i lagstiftning, kulturmiljölagen och plan och bygglagen. Även förvaltningens kulturmiljöenhet arbetar med att bevara och utveckla kulturhistoriska värden. Detta sker bland annat genom visningar och arkeologiska utgrävningar.

Det ligger också i nämndens uppdrag, till exempel inom museiverksamheten, att förmedla kunskap om stadens kulturhistoria och tillgängliggöra det lokala kulturarvet. Det finns också möjlighet att både på nationell och regional nivå för fria utövarorganisationer att söka stöd för arbete med kulturarv och miljöer. Detta sammantaget gör att vi inte ser något behov av att utreda ett kulturarvsstöd och yrkar bifall till och avslag till motionen. Tack.

Håkan Eriksson (V)

Varsågod Jörgen.

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet herr ordförande, fullmäktige, åhörare och alla andra. Jag har stått i den här talarstolen och citerat och läst dikter av både Alf Robertsson och Håkan Hellström och faktiskt egenkomponerat. Det ska ni slippa idag. Men vad är då vårt kulturarv och vad ska dessa medel gå till? Det är faktiskt inte jag rätt person att säga till eller bestämma. Jag håller med om att vi ska ha en relativt bra armlängds avstånd, eller vi ska faktiskt kroka arm med kulturen. Men jag skulle kunna tänka mig att om vi införde ett sådant här kulturarv, så skulle kanske vi ha räddat emigranternas hus. Björn Tidlands motion om ett varvsmuseum kanske hade gått igenom. Nu har ju sossarna pratat om att det ska vara ett varvs och industrimuseum, men det finns ju inte än. Så att några av de här grejerna kanske skulle kunna ha fått fortsätta och vara på plats. Så jag yrkar bifall till vår eminenta motion av Rasmus. Tack!

Grith Fjeldmose (V)

Tack ordförande nu har väldigt mycket sagts men jag vill ändå lägga till att stadsmuseet efterfrågade vad det faktiskt görs i staden. Stadsmuseets utställningar är ett sätt att förmedla kunskap till allmänheten om Göteborgs kulturhistoria. Och kulturförvaltningen arbetar övergripande med kulturplanering enligt Göteborgs stads kulturprogram för att bidra till attraktiv livsmiljö i hela staden. Det var något som Ann Catrine också redan sagt. Kulturförvaltningen har tagit fram och utvecklar olika kulturvärden som tillämpas i stadsutvecklingsprocesserna, där kulturmiljö är ett av fem värden. De kulturhistoriska värdena beskrivs noggrant, analyseras och värnas när staden växer och utvecklas. Och det samarbetet har förbättrats avsevärt i de här nya NOS-nämnderna. Så att det pågår en hel del. Men som sagt, det är nog viktigare att vi ägnar de medel vi har åt de stödförarna vi har tills vi har mer pengar och kan utvidga våra stöd. Tack så mycket.

Håkan Eriksson (V)

Tack. Dagens talare Rasmus Ragnarsson. Varsågod.

Rasmus Ragnarsson (SD)

Tack herr ordförande! Till att börja med vill jag bara nämna det lite kort som Grith var inne på angående NOS-nämnderna. Det är jättebra att kultur och kulturhistoria har kommit in mycket mer i stadsplaneringen. Hittills har man väl ignorerat varenda utlåtande som kulturnämnden har kommit med också. Jag vete tusan hur mycket nytta det har gjort egentligen. Men det är bra att vi får det på pränt i alla fall. Men jag vill också. Avsluta, för jag tror vi kommer nog inte mycket längre idag. Men det är lite det här med att jag vill avsluta med en liten påminnelse helt enkelt. Från Sverigedemokraternas sida, där har vi ju tidigare motionerat om att vi borde ha ett regelmässigt industrimuseum i Göteborg. Det tycker jag är en självklarhet med tanke på så mycket industrihistoria som finns i Göteborg. Emigranternas hus var uppe som ett Göteborgsförslag ganska nyligen i kulturnämnden. Där hade jag hoppats på lite bredare stöd faktiskt. Det är ju perfekt nu när Casino Cosmopol flyttar ut så kan ett emigrantmuseum eller emigranternas hus flytta in.

Så jag tycker att det är klart att det görs saker kopplat till kulturarvet och det är klart att museerna gör ett jättebra jobb. Men jag tror att vi hade kunnat göra så mycket mer i den här frågan och det är därför vi lägger de här förslagen. Vi tror verkligen att kulturarvsfrågan är. Ja, vi underpresterar där. Med det sagt så hoppas jag lyckas övertyga er och att ni röstar bifall till motionen förstås. Tack så mycket!

Håkan Eriksson (V)

40

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige

Yttrandeprotokoll 2025

Tack. Talarlistan är tom. Kan man anse överläggningen avslutad? Svar ja. Under överläggningen yrkar Rasmus Ragnarsson (SD) bifall till motionen, Anneli Rhedin (M), Pär Johansson (S) och Ann Catrine Fogelgren (L) bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag frågar, bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles motionen? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Reservation SD.

18. Motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om undervisning på annan plats för elever som utsätts för hot mot säkerheten för andra i skolan

Håkan Eriksson (V)

Vi går på ärende 18 som är en motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om undervisning på annan plats för elever som utsätts för hot mot säkerheten för andra i skolan. Där föreslår kommunstyrelsen att den av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) väckta motionen avslås. Jag ger ordet först till motionären Jessica Blixt (D). Varsågod!

Jessica Blixt (D)

Tack ordförande, ledamöter och åhörare! Vi har skrivit motionen eftersom det finns fall där elever begår mycket allvarliga handlingar såsom hot, våld och övergrepp mot andra elever och där skolans nuvarande verktyg faktiskt inte räcker. Det handlar inte om elever som bråkar eller stör lektioner. Det här handlar om elever som är tungt kriminella, som har ett stort våldskapital. och som både hotar och utsätter såväl elever som skolpersonal. Det handlar om att skydda elever och lärare från att tvingas möta sina förövare i korridoren eller i klassrummet. Jag är ju själv lärare och jag vet hur komplex skolvardagen är. Men jag vet också hur avgörande det är för varje elev att de känner sig trygga. Det kan vi inte garantera idag, inte det. Fall där elever utgör ett reellt hot och där alternativen som finns inte räcker för att skydda andra. Remissinstanserna lyfter att lagstiftning redan finns, men det räcker inte. Tillfälliga placeringar av elever i till exempel elevator kan fungera i vissa fall men är inte tillräckligt när det rör upprepat våld, allvarliga kränkningar och där elever är så allvarligt.

Det är allvarligt att socialtjänsten redan gjort flera insatser. Vi måste våga se det. Dessutom står rektorn idag utan tydliga verktyg. De tvingas hitta särlösningar för att skydda övriga elever. Lösningar som de får bekosta i sin egen budget. Det innebär i praktiken att resurser tas från andra elever, från undervisningen, stödinsatsen och trygghetsskapande arbete. Det är inte hållbart och det är inte tillräckligt. Vi kan inte ha ett system där barn, Trygghet och skydd beror på hur långt enskilda rektorer är beredda att tänja sina ramar. Jag yrkar bifall till yrkandet från D, M, L, KD i KS som bifaller motionen.

Håkan Eriksson (V)

Då lämnar jag ordet till andra motionären, Martin Wannholt. Varsågod!

Martin Wannholt (D)

Och det är jag! Tack, herr ordförande! Jag vill också yrka bifall till yrkandet från M, D, L-KD. Så här. Det måste gå att lösa det här. Vi har sett under de skolor jag har följt i alla fall – Jessica har ju följt många fler och Viktoria också säkert – där vi har placerat barn som har låg presterat eller haft vissa problem, och så har man fått det att fungera alldeles utmärkt.

Där man har haft resurser och man har haft kamrater som har kunnat stötta upp och haft där det har funkade på sina håll, verkligen riktigt bra. Men sen har vi nu ett antal exempel där elever placeras men som går runt och hotar både lärare och andra elever och det är stölder. Vi hade ett exempel ute i väster nyligen. En person som har kopplingar till ett större nätverk, också i väster, kriminellt nätverk. Behövde inte ha med sig kniv eller någonting, gick runt och hotade med bröderna och kusinerna i Frölunda och plockade till sig kläder och en massa andra saker och hotade till livet. Fick vara kvar, skickades till elevator, kommer tillbaka och fortsätter. Mängder av elever. Föräldrar valde att flytta sina elever för att den här personen minsann skulle vara där. Till slut gav rektorn upp, tack och lov, så man löste det. Men hur löste man det? Det stod i handlingarna att så här kan man inte lösa det. Det kan vi ju inte. Det är klart vi kan. Det var ju det man gjorde. Jag vet inte vart den individen. Vi har skolplikt så den har säkert fått det någonstans.

Yttrandeprotokoll 2025

Men vi kan inte ha elever som får dominera och förstöra så mycket för lärare och elever på samma. I många fall går det att få ordning på det med extra resurser och så vidare. Men vissa är så kriminellt belastade och kopplade så det inte går. Det vill jag ha svar på här ikväll, hur vi ska lösa det. Uppenbarligen gick det i ett fall.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S)

Tack så mycket ordförande och tack Martin och Jessica för en väldigt viktig motion som sätter fingret på ett komplext samhällsproblem. Vi vet alla att vi har långa köer till SIS. Regeringen har inte lyckats att bygga ut platserna i den takt som är. Vi har massa marknadsmisslyckanden och stora bekymmer med HVB-hemmen vilket gör att många barn och unga som borde varit i omfattande stödinsatser i stället placeras hemma med LVU, vilket i sin tur leder till att man är i skolan utan vård och behandling. Så egentligen är de här barnen i fel skolform. De skulle ju varit på Sis-skolan eller den skola som erbjuds genom HVB eller alternativt en familjehemsplacering någonstans där de kunde fått stöd genom skolschab. Men inom ramen för den lagstiftning som vi ändå har just nu så tycker jag att vi i Göteborg gör mycket och lite till faktiskt. Vi har inrättat resursskolor. Förskolor för elever i omfattande och varaktigt behov av särskilt stöd. De första har vi fått på plats under den här mandatperioden. Så nu har vi fyra stycken snart.

En i varje stadsområde. Det har visat sig ha goda resultat. Vi har nu precis satt i gång ett arbete mellan polisen, socialtjänsten och grundskolenämnden för att inom ramen för rätt kurva -arbete gå in redan i mellanstadieålder innan det hinner bli så där. brutalt och illa och försöka bryta kurvan, tillfälligt omplacera, utreda, göra stora insatser, jobba med hela familjen, göra pedagogiska utredningar såväl som sociala utredningar och sedan göra en utvärdering. Ska vi sätta barnet tillbaka i den här skolan eller bryta kurvan och göra en helt annan placering? Jag får återkomma, för jag har lite fler saker att säga. Tack!

Håkan Eriksson (V)

Tack. På det anförandet har Jessica Blixt (D) begärt replik. Varsågod Jessica.

Jessica Blixt (D)

Tack. Viktoria, ibland när du pratar så tänker jag att det märks tydligt att du inte har varit i verkligheten. Jag vet att vi gör många insatser. Men till exempel elever som är placerade på HVB, de går fortfarande i skolan. Det kan vara väldigt tungt kriminella som är på HVB med stor problematik. De går i den vanliga skolan. Så ser det oftast ut. Sedan de här resursskolorna, det är ju en helt annan kategori av elever. Det är fantastiskt att vi nu har resursskolor på plats, absolut. Men de vänder ju sig inte till den här gruppen av elever. Det är ett helt annat kriterium. Här pratar vi om en grupp som faller mellan stolarna. Som oftast är det ju ingen annanstans som du har förövare som ska gå i klassrummet med offren. Men så ser det ut. ut i våra skolor. Det här behöver vi ta på allvar och göra någonting åt. Tack!

Håkan Eriksson (V)

Då var jag tillbaka till talarlistan. Hannah Klang, därefter Axel Darvik. Varsågod Hannah!

Hannah Klang (V)

Tack ordförande! Ja, att barn och unga uppträder våldsamt är såklart väldigt allvarligt, både för dem själva och för omgivningen. För att möta de här utmaningarna så krävs det tidiga samordnade insatser tillsammans med familjen, skolan, socialtjänsten, BUP och andra. Viktoria har redan nämnt några av de saker som redan görs. Det krävs tidiga insatser med rätt kompetens och tillräckliga resurser för att förebygga att sådana här saker uppkommer. Men just nu räcker inte resurserna för att göra det jobbet. På grund av det politiska läget där regeringen hellre höjer sina egna löner än finansierar välfärden och hellre ser till att man kan få bidrag för att få poolen städad än att vi kan finansiera det viktiga förebyggande sociala arbetet i våra stadsdelar. Men i stället för att lyssna på lärare och skolledare som ropar efter hjälp och litar till att de faktiskt vet vad som behövs, så kommer de borgerliga med sådana här förslag som är kortsiktiga och hellre gör lite valhänta försök att hantera konsekvenserna av sin egen politik.

än att ta itu med problemet. Klassisk högerpolitik med andra ord. Så trots att vi saknar resurserna så gör vi ändå det bästa med det vi har. Jag ser det varje dag på mitt jobb och jag hör det från mina kollegor. De gör ett hästjobb för att lösa den här situationen som på inget sätt är deras fel. De förtjänar bättre och våra elever förtjänar bättre. Att skapa en ny skolform däremot är ju en nationell fråga så vår uppgift här i kommunen är att stärka det vi redan har och jobba med det vi kan. Vi har, som Viktoria redan pratade om, särskilda

Yttrandeprotokoll 2025

undervisningsgrupper, resursskolor som byggs ut. Under förra året startades stadens första resursskola upp och under innevarande år öppnas två till. Till de här skolorna kan man söka plats för barn som har stora behov av särskilt stöd. Det är för att man tänker att de här barnen som har behovet av särskilt stöd ska inte hamna i ett läge där de blir så våldsamma. Det finns ju en historia när man hamnar i det här läget. Det har ju inte bara börjat helt plötsligt. Oftast har det ju varit en historia av problem som har pågått under lång tid. Och har man inte fått rätt hjälp och rätt stöd så kanske man inte. Jag får återkomma.

Håkan Eriksson (V)

Du kommer kunna återkomma, för på det här anförandet har två personer begärt replik. Jessica Blixt (D) först, varsågod.

Jessica Blixt (D)

Tack så mycket, Hannah. Jag vill bara säga att den här motionen, det är det som ligger bakom den motionen. Jag har varit ute och pratat med rektorer, och det är ju rektorerna som skriker efter hjälp och säger att de behöver ha någon samsyn här. Därför att idag så ligger det som sagt var på rektorerna att hitta de här särlosningarna. Oftast så är det så att man får försöka hitta och hyra in någon lokal någonstans, för eleverna kan inte gå i den vanliga skolan. Då hyr man in i verklighetsfrånvarande, den tycker jag verkligen inte, eftersom det här är många, många rektorer som jag har pratat och de har bett om det här och det kommer därav. Så. Tack.

Håkan Eriksson (V)

Kontrareplik begärde Hannah Klang, varsågod.

Hannah Klang (V)

Tack ordförande. Ja, jag har läst motionen. Jag vet att det är det som står bakom. Men ni är väl ett högerparti eller? Ni sitter ju och har en budget tillsammans med de andra högerpartierna. Så jag vet inte riktigt vad den kommentaren handlar om. Men jag skulle i alla fall avsluta det jag hade tänkt säga. Ja, vi har ju också verktyget som ni redan nämnt, elevator. Men det är ju tillfälligt verktyg och det här är det viktiga. Man måste lösa problemen i grunden, inte bara hantera symtomen. Så det handlar ju om att man har rätt resurser från början i skolan så att man kan hantera de här sakerna så att det inte uppstår den här typen av problem. Och så att vi kan placera barn på HVB eller SIS till exempel när man behöver det och få rätt. stöd där, inte i fel skolform, utan de ska vara där de hör hemma. Tack! Och bifall till kommunstyrelsen glömde jag säga.

Håkan Eriksson (V)

Tack! Tack! Då var nästa replik begärd av Martin Wannholt. Varsågod!

Martin Wannholt (D)

Tack! När jag avslutade mitt anförande förut med att jag skulle vilja ha svar här ikväll. Här skyller man på formalia och hittar på att vi skulle hitta på en ny skolform. Men rektorerna skriker efter hjälp och föräldrarna och de elever som drabbas och de. När det gäller tidiga förebyggande insatser och så vidare. Ja, det vet ju Hannah att vårt parti har ju varit de som har drivit upp skolbudgetar och förskole budgetar, även mer än ditt vänsterparti. parti så att det är bara löjligt att dra det kortet och stå här. Vi har fått reda på att Vänsterpartiet står här och skyller på regeringen. Tänker inte göra någonting och skyller på formalia med de kriminella ute på skolorna som rektorerna kämpar med och som terroriserar och rånar och så vidare. Andra elever och hotar med gäng. De ska vara kvar. Ni tänker inte göra något. Det är så ynkligt. Tack.

Håkan Eriksson (V)

Tillbaka till talarlistan. Då är det Axel Darvik. Därefter Agneta Kjaerbeck (SD). Varsågod Axel!

Axel Darvik (L)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack, ordförande! Först vill jag tacka Jessica och Martin för en bra, genomarbetad motion som lyfter upp ett väldigt viktigt område.

Det kanske inte är det absolut största, men det är ett viktigt område. Det här är ett reellt problem. Det har blivit ett större problem också med utvecklingen av kriminella gäng och de allt yngre förövarna, som också skapar stora problem på våra skolor. Det är precis så som Jessica säger. säger här att är man ute och pratar med rektorer så är det här ett problem på riktigt. Och varför ska vi ha dåliga ad hoc-lösningar? Precis som Jessica säger så är det så att då hyr man in en lokal, man hemundervisar eller hittar på någonting som inte är det bästa för eleven. Det kräver otroligt mycket tid, engagemang och pengar som borde använts till någonting bättre. Jag blir lite så här. Är det mobboffret eller är det förövaren som ska tvingas byta skola? Jag tror att vi är överens om det. Höger-vänster. Det är en moralisk fråga som inte borde vara särskilt svår. Allt det här snacket om HVB-hem och Sis-placeringar och så vidare, ja, det är vi ju överens om också. Det är klart att det ska funka. Vi ska inte ha några idioter som driver HVB-hem.

Men det blir ju en ordsallad som inte har med saken att göra. Det framstår ju som att den här debatten är dummare än vad den borde vara. Låt oss i stället prata om det som motionen handlar om, det riktiga problemet. Är ni inte övertygade av Jessica Blixt argumentation eller någon annan, så åk ut och prata med rektorer som har haft de här problemen, så förstår ni att vi behöver göra någonting. För både de elever som betar sig väldigt dåligt och framför allt de elever som blir utsatta, så är detta en välgärning. Bifall till yrkandet från M, D, L och KD.

Håkan Eriksson (V)

Då var nästa talare Agneta Kjaerbeck (SD), därefter Viktoria Tryggvadottir Rolka (S). Varsågod, Agneta!

Agneta Kjaerbeck (SD)

Tack för ordet herr ordförande. Vi yrkar bifall från vårt håll till vårt yrkande. Det som handlar om att kartlägga omfattningen av elever som utgör hot mot säkerheten för andra elever. Se över skarpa åtgärder och så kan vi titta på vad andra kommuner gör idag. För det är klart att skolan inte ska vara en arena för våld, hot och övergrepp. I Göteborg har vi sett fruktansvärda exempel.

Bland annat har det funnits en incident med en elev, som hann våldta tre gånger. Som åkte fram och tillbaka. För i akutskolan, där åker man tillbaka till sin vanliga skola. Det är helt vansinnigt. Man ska inte kunna återvända till den miljön naturligtvis, för det äventyrar säkerheten både för elever och för personal gång på gång. Vi på nationell nivå driver pliktskola. Det är en skola med tydlig disciplin, struktur och personal som har kompetens att hantera de här utmaningarna och då åker man inte tillbaka efter fyra veckor. Våldsamma elever utgör naturligtvis ett hot mot barnens trygghet och skolpersonalens arbetsmiljö gång på gång. Därför bifaller vi vårt yrkande. Börja titta på det här ordentligt. Kartlägg och se vad vi kan göra akut. Tack.

Håkan Eriksson (V)

Tack! Då var det Viktoria Tryggvadottir Rolka. Efter Sofie Gyllenwaldt. Varsågod Viktoria!

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S)

Tack så mycket. Jag tycker vi måste bestämma oss på den här sidan om skollagen är formalia eller om det är något vi ägnar oss åt, polisanmäla människor som faktiskt försöker att pröva saker som inte känns helt rimligt. Det är nämligen så att det är precis det som är, det är ingen formalia. Det är genererat. Det är tydligt i skollagen vilka typer av skolformer en huvudman får driva. Vi har SU-grupperna. Det har vi byggt ut med väldigt rask. Vi har våra särskilda undervisningsgrupper som SU4, som numera är resursskolor, och sen har vi de här tillfälliga akutskolorna. Det är det vi har att parera med. Men det ska bli väldigt intressant att ta reda på hur många rektorer det är som har ensamma elever sittandes i lokaler någonstans halvt inlåsta för att de är så farliga. Jag känner inte igen det här problemet. Jag kan säga så här. Jag har ägnat i princip hela mitt vuxna liv åt att arbeta med just precis den här målgruppen. Jag känner väl till att man inte alltid går i en särskild skolform när man bor på ett HVB-hem, Jessica. Däremot är det stora bekymret just nu att vi har barn som saknar riktiga behandlingsinsatser för sin grova kriminalitet, där vuxna människor exploaterar och utnyttjar barn i kriminella syften. De barnen ska vi. Vi ser till att de inte utgör ett hot för varken sig själva eller andra. Vi har utrett detta på korsen och tvären. Vi har gjort allt tillsammans med både polis och socialtjänst. Det här arbetet med Rätt Kurva, där vi går in och tar tioåringarna ur sitt sammanhang, jobbar med familjerna och försöker att överväga en annan placering för att skydda både det barnet och andra barn från kriminella gäng, det tror jag på. Men däremot så. Då står jag för att vi inte kan bryta mot lagen och påstå att man gör rätt.

Yttrandeprotokoll 2025

Håkan Eriksson (V)

På det anförandet har Jessica Blixt (D) begärt replik. Varsågod!

Jessica Blixt (D)

Så Viktoria, du tycker att det är okej att rektorerna står själva och löser det här problemet? Jag kan berätta att du inte kan ha varit ute så mycket för den skolan som är närmast där du bor. Senast jag var ute och besökte dem så hade de flera elever som undervisades i ett församlingshem. Där hade de fått. Det är en av de rektorerna som var så förtvivlad över det här. Så jag kan säga dig att du behöver nog gå och prata med den närmsta skolan där du bor bland annat.

Håkan Eriksson (V)

Kontrareplik begärd, Viktoria Tryggvadottir Rolka. Varsågod.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S)

Det är ju självklart att inte rektorerna ska lösa det här själva. De ska ju lösa det här tillsammans med socialtjänsten. Det är ju helt givet att om barn har så omfattande sociala problem så att man inte kan vara i ett möblerat rum bland andra barn, så är det väl helt självklart att inte rektorerna ska ansvara för det själva. Om så är fallet behöver vi tajta upp den samverkan ännu. Då är det ju så, om man undervisas i ett församlingshem, då är det ju en SU-grupp. Och då har vi ju hittat en form.

Då är det ju en skolf orm som absolut finns och rym s inom lagen. Tycker jag att det borde göras något mer? Ja, men det måste ni ju ta med era kompisar i regeringen. Så att vi faktiskt kan hitta andra skolformer för dessa barn som behöver det. Men än så länge så finns det inte lagutrymme för det. Och då tycker jag att fokus på dem tidigt. insatserna så att vi inte hamnar där. Det ni aldrig förmådde göra under er tid vid makten.

Håkan Eriksson (V)

Tack. Då var det en andra replik begärd.

Jessica Blixt (D)

Ja, vår tid vid makten har ännu inte kommit, tyvärr. Men det här är ju inte att vi ska ha en viktig, det kan ju vara en speciell SU-grupp med en speciell kompetens där de här barnen kan gå eller sådant. Det är ju det som motionen är att utreda. Men idag så är det rektor som ska lösa de här problemen. Det är väldigt kostsamt. Det är väldigt svårt. Det tar väldigt mycket resurser. Och de får faktiskt inte hjälp ifrån förvaltningen. De skriker om hjälp. Så jag hoppas nu Viktoria, som skolkommunalråd, att du tar med dig frågan och lyfter den och ser vad du faktiskt kan göra. För idag görs inte tillräckligt.

Håkan Eriksson (V)

Då var det andra avslutande kontra replik över till Rolka. Varsågod.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S)

Det är helt självklart, Jessica, att jag ska ta med mig den här frågan. Jag är också övertygad om att vi kommer kunna hitta ännu fler bra synergieffekter. Men där har man blivit duktig på att jobba med den här målgruppen. Men faktum kvarstår, ska vi kunna göra och bygga något långsiktigt så behöver vi ändra. Och sen återigen, inom ramen för SU-grupperna kan vi göra jättemycket och då behöver vi se till så att pengarna stannar i klassrummet och inte rinner ut i tomma stolar. För just nu kommer vi inte ha råd med den typen av verksamhet, så som det ser ut. Så jag tar med mig frågan. Jag känner inte igen att rektorer sitter och är helt förtvivlade för de vet inte vart de ska ta vägen med elever som inte kan befinna sig bland andra i den här utsträckningen. Däremot så vet jag att polisen och vi har kommit fram till den här lösningen med den tillfälliga placeringen med det unga elevator och de var otroligt nöjda med det rättkurva samarbetet.

Håkan Eriksson (V)

Yttrandeprotokoll 2025

Då är det tillbaka till talarlistan och det är Sofie Gyllenwaldt (M). Sedan till Jessica Blixt. Varsågod Sofie!

Sofie Gyllenwaldt (M)

Tack ordförande, ledamöter, åhörare! Det har pratats om tidiga insatser i den här debatten och det håller jag med om. Det är bland det viktigaste uppdraget vi har.

Håkan Eriksson (V)

Det var det Jessica Blixt (D) sade. Efter den sista talarlistan. Varsågod!

Jessica Blixt (D)

Tack så mycket!

Jag vill tacka för en väldigt viktig och engagerad debatt. Tack alla som har deltagit! Men det är synd att inte alla partier kan ställa sig bakom vår motion. I grunden handlar det ändå om något som vi alla säkert värnar om. Tryggheten för barnen, en god arbetsmiljö för lärarna och likvärdiga villkor för alla skolor. Vi kommer naturligtvis att fortsätta. Fortsätt att driva frågan, för verkligheten ute på skolorna kräver lösningar här och nu. Jag vill verkligen tacka för diskussionen och hoppas att vi framöver kan hitta bredare enighet kring hur vi stärker tryggheten och säkerheten ute på våra skolor. Tack!

Håkan Eriksson (V)

Tack. Talarlistan är tom. Kan vi se överläggningen avslutad? Svar ja. Under överläggningen yrkar Hannah Klang bifall till kommunstyrelsens förslag, Jessica Blixt (D), Axel Darvik, Sofie Gyllenwaldt att fullmäktige beslutar bifalla förslaget från D, M, L och KD i kommunstyrelsen och Agneta Kjaerbeck (SD) att fullmäktige beslutar bifalla förslaget från SD i kommunstyrelsen. Jag ställer proposition på dessa yrkanden. Godkänns den ordningen? Svar ja. Jag frågar, bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslaget från Jessica Blixt (D) med flera? Bifalles förslaget från Agneta Kjaerbeck (SD)? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Votering är begärd och ska verkställas.

Jag avvaktar något.

Då är kommunstyrelsens förslag ja-proposition i huvudvoteringen. För alla motförslag ställer jag proposition plus två återstår i yrkandena. Jag frågar, antas förslaget från Jessica Blixt (D) med flera som motförslag? Antas förslaget från Agneta Kjaerbeck (SD) som motförslag? Jag finner att förslaget från Jessica Blixt (D) med flera antagits som motförslag?

Votering. Då är det ja för förslaget från Hannah Klang, kommunstyrelsen, och nej för förslaget från Jessica Blixt med flera. Jag startar omröstningen.

Där har alla röstat, så jag stoppar omröstningen och finner att kommunfullmäktige med 43 röster mot 29 bifaller kommunstyrelsens förslag. Reservation Sverigedemokraterna.

19. Motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan

Håkan Eriksson (V)

Och vi går på ärende 19.

Problem med systemet här. Vi har inte bytt ärende än i aidssystemet.

Hela systemet ligger tyvärr nere just nu. Vi får ajournera mötet om en kort stund.

Ni får be er uppmärksamma alla era partikamrater och partivänner och kollegor, eller vad det heter, hos er.

Nu var det it-haveriet avstyrat, så nu kan vi återuppta förhandlingarna igen.

Vi går på ärende 19, som är en motion av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) om att utreda möjligheten att förbjuda slöja på barn i förskolan. Den av Jessica Blixt (D) och Lisbeth Sundén Andersson (D) väckta motionen avslås. Jag ger ordet först till motionären Jessica Blixt (D). Varsågod.

Jessica Blixt (D)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack ordförande, ledamöter och åhörare! I Sverige har vi under en lång tid kämpat för flickors och kvinnors rättigheter. Vi har steg för steg byggt upp ett mer jämlikt samhälle. Därför måste vi våga ställa oss frågan hur kan vi i ett land som säger sig värna jämställdheten acceptera att flickor bär slöja i våra förskolor? Små barn kan inte själva, eller förstå religiösa symboler. När en flicka i förskolan bär slöja är det alltid ett beslut av en vuxen. Slöjan är inte neutral. Den bygger på föreställningen att flickors kroppar måste döljas för att inte väcka mäns sexuella lustar.

Det är ett synsätt som förs över på små barn och det innebär att vi sexualiserar flickor redan i förskoleåldern. Det är en del av hederskulturen, kulturen där flickor tidigt formas in i könsroller och där kontroll över deras kroppar normaliseras. Det strider mot både barnkonventionen och förskolans läroplan som ska skydda barn från just den här typen av begränsningar. Man kan hävda att vi inte kan styra över hur föräldrar väljer att klä sina barn. Det stämmer. Men vi har ansvar och rådighet över våra egna verksamheter. Och där kan vi sätta en tydlig gräns för vad vi accepterar. Det är också ett viktigt signalvärde. Om Göteborgs Stad markerar att slöja inte hör hemma på små barn i förskolan så skickar vi en tydlig signal som förhoppningsvis leder till att färre föräldrar väljer att sätta slöja på sina barn. Det här handlar om att stå upp för flickor i våra förskolor, för deras frihet, integritet och deras rätt, att få vara just barn. Jag yrkar bifall till motionen i enlighet med yrkandet från D, M och SD i kommunstyrelsen.

Håkan Eriksson (V)

Då går vi på talarlistan. Då är det Blerta Hoti Singh (S), därefter Bosse Parbring (MP). Varsågod Blerta!

Blerta Hoti Singh (S)

Tack ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens beslut och avstyrka motionen i sin helhet. Detta av olika anledningar. För det första skulle ett förbud innebära ganska så många risker. Bland annat att föräldrar skulle välja privata religiösa förskolor, någonting som vi socialdemokrater gärna vill förbjuda. Men de finns och det finns en risk att barnen väljer de förskolorna. Eller att barn hålls hemma, vilket minskar deras möjligheter till språkutveckling, social träning och förberedelse för skolan. Dessa konsekvenser skulle leda till ökad isolering, ökat socialt utanförskap och hämma det viktiga arbetet för att bryta segregationen. För det andra. Så är slöjan, precis som davidsstjärnan, som korset, som sikhiska patka, det är en religiös symbol. Den är ett uttryck för religiös och kulturell tillhörighet. Därmed omfattas den av yttrandefriheten och religionsfriheten, något som stipuleras även i barnkonventionen i artikel 30 och artikel 14, som ger barn rätt till religionsfrihet. För det tredje skulle det här förslaget riskera att gå stick i stäv med rådande rättspraxis, där bland annat Högsta förvaltningsdomstolen och Diskrimineringsombudsmannen bedömde att förbjuda slöja i förskolan. Det skulle strida mot regeringsformen, Europakonventionen och diskrimineringslagen. Jag undrar om Demokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna vill tillåta andra. Tack.

Håkan Eriksson (V)

Då var nästa talare Bosse Parbring. Varsågod Bosse. Det var verkligen sista sekund i så fall. Okej, replik begärde Jessica Blixt. Varsågod.

Jessica Blixt (D)

Blerta jag bara undrar, vilka andra religiösa symboler sätter man bara på flickor, som så tydligt bara är för flickor?

Håkan Eriksson (V)

Tack, kort replik. Blerta Hoti Singh (S). Varsågod.

Blerta Hoti Singh (S).

Det finns andra religioner, nämligen sikhismen, där man sätter enbart religiösa symboler på pojkar även i förskolan. Patka, som är en barnversion av en turban. Är det okej enligt Jessica Blixt (D) åt Demokraterna att tillåta en patka i förskolan, men att förbjuda en muslimsk religiös symbol? undrar jag. Tack.

Håkan Eriksson (V)

Yttrandeprotokoll 2025

Andra replik begärd. Jessica Blixt (D) Varsågod.

Jessica Blixt (D)

Blerta, med tanke på vad slöja står för, så förstår jag fortfarande inte vilka argument du har för att man ska sätta på barn 1–5 år slöja. Ett till fem år. Varför ska barn ett till fem år ha slöja? Blerta, hur kan du försvara det utifrån ett jämställt samhälle?

Håkan Eriksson (V)

Tack. Andra och avslutande kontrareplik. Blerta Hoti Singh (S). Varsågod.

Blerta Hoti Singh (S)

Vår roll som demokratiska företrädare för folket är inte att försvara vissa religiösa symboler. Vår roll är att försvara demokratin som värdegrund, som förskolan, skollagen och förskolans läroplan bygger på. Den säger att barn har rätt till kulturell och religiös tillhörighet och identitet. Men berätta inte för mig som muslim med muslimsk bakgrund om slöjans symbol. Den kan i vissa fall göra uttryck för förtryck. Det är jag med på. Men att förbjuda den och tillåta davidsstjärnan, tillåta atka, tillåta andra religiösa symboler, det är att gå emot den grundläggande lagen och likabehandling kopplat till religionsfrihet. Tack.

Håkan Eriksson (V)

Tack. Tillbaka till talarstolen. Bosse Parbring, efter Patrik Höstmad. Varsågod, Bosse.

Bosse Parbring (MP)

Motionärerna vill utreda möjligheten att förbjuda slöja i förskolan. Man kan säga genom remissvaret att motionärerna har fått svar på den frågan. Nej, det är inte möjligt, för det skulle strida mot grundlagen och Europakonventionen och diskrimineringslagen. Enda möjligheten är att göra undantag från yttrandefriheten, vilket man skulle kunna säga att detta är. Det är genom nationell lagstiftning. kommun kan alltså inte införa detta själv. Så frågan är egentligen avgjord på det viset. Sedan vill jag också instämna i de negativa konsekvenserna som Blerta pekar på här med att de här barnen och familjerna kan då i stället gå till andra förskolor eller stanna hemma. Det vore väl inte en utveckling som någon av oss här inne vill ha. Låt oss i stället möta dessa barn och dessa familjer. Jag antar att det egentligen är det hedersrelaterade problemet som motionärerna är ute efter. Där har vi inga andra åsikter än att det arbetet behöver stärkas i förskolan. Vi måste stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

De förändringarna kan bara ske om vi möter de barn och de familjer där det förekommer. kommer i våra verksamheter, inte om vi kastar ut dem till andra sammanhang. Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Håkan Eriksson (V)

Då var nästa talare Patrik Höstmad. Därefter Martin Wannholt. Varsågod Patrik!

Patrik Höstmad (D)

Tack för det! Jag tänkte väl kanske lyfta blicken lite. Vi har ju gjort den här typen av resa tidigare. Då handlade det framför allt om kristendomens makt. Det handlade om kulturella seder som vi hade i olika delar av landet och i landet som helhet, men också lokala seder. Där vi då steg för steg gjorde en resa för att få ett samhälle som är mer jämställt, som behandlar sexuella preferenser på ett sätt, framför allt kanske med homosexuella. Alltså, kyrkan var helt fel ute, den kristna kyrkan. Likadant gäller barns rättigheter. Kyrkan var helt fel. Kvinnors ställning i samhället var helt fel ute. Och det var också i de kulturella sederna. Och Liberalerna tog den fighten. Det var flera av er på den sidan som vågade ta fighten. Nu är det bara utav de gamla hederliga Liberalerna som är kvar i den fighten. Ni abdikerar för att det här kommer utifrån och det är kulturellt nytt, svårt att ta in. Det här ska inte vara en svår fråga. När det gäller religionsfriheten och så. De individuella rättigheterna och barnkonventionen trumfar religionsfriheten.

Du kan inte säga att min religion ger mig. Nej, glöm det. Vi gör inte det i Sverige. Min religion säger att kvinnan inte får arbeta och ska stå vid spisen. Det har vi arbetat bort. Vi måste ta den här fighten igen och inte abdikera. Just i det här fallet handlar det om slöjan som är en sexualisering av väldigt små barn. Det är inte

Yttrandeprotokoll 2025

samma om det är en religiös symbol eller inte. Man kan ha ett kors på sig, man kan ha någonting annat på sig, man kan ha en slöja på sig, om det inte hade varit den här sexualiseringen och förtrycket av kvinnorna. Tack! Tack!

Håkan Eriksson (V)

Då var nästa talare Martin Wannholt. Därefter Jenny Broman. Varsågod Martin!

Martin Wannholt (D)

Tack.

Jag behöver inte tillägga så mycket efter Patriks inlägg här. Jag tycker det är bedrövligt också hur man kan blanda ihop saker. Vi har religionsfrihet, men att stå och börja jämföra. Nu har vi ett konkret problem här. Jag bryr mig inte det minsta om det är någon muslim eller någon annan religion. Jag lovar, jag bryr mig inte. Jag är ateist, jag kommer undan med det.

Men en sexualisering av en fyraårig flicka på en förskola. Hur kan man.? Hur kan man ens tycka att det är något att försvara? Det är helt omöjligt att försvara. Det är jättesvårt att föra den här diskussionen eftersom, som du själv sa Blerta, man kan ta till sig det och se det som kritik mot sin religion. Det är möjligt. Men nu pratar vi om vad det betyder, varför man gör detta. Det är ju ändå så att 90 %. 90 % av alla muslimer i hela världen, det finns några undantag där du kommer ifrån, där har vi en tillämpning som är förtryckande mot barn, mot framför allt kvinnor och kvinnliga barn eller tjejer, flickor. Det kan vi inte ha i Sverige. Bifall till yrkandet från D, M och SD och titta på detta, för det här kommer att trumfas. Det kommer inte att fortsätta i Sverige. Det är en tidsfråga. och ni på den sidan gör det långsamt i stället för att det går fortare. Tack!

Blerta Hoti Singh (S)

Tack, Martin. Jag delar din uppfattning om att vi inte ska tillåta förtryck av något slag, när det gäller förtryck kopplat till unga flickor i förskolan. Oavsett om det är via en religiös symbol eller något annat sätt som leder till att barn begränsas i sin frihet. Det är därför vi mot bakgrund av statsrevisionens kritik kopplat till stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Vi tar fram en handlingsplan kopplat till just den sortens förtryck mot unga flickor som finns. Men det är inte bara inom de som tillhör minoriteten islam, utan det finns i andra, som du vet, i andra grupper i samhället. Men problemet är så komplext, för vem är det som ska avgöra att slöjan är förtryck?

Håkan Eriksson (V)

Tillbaka till talarlistan, där Jenny Broman, därefter Agneta Kjaerbeck (SD). Varsågod, Jenny!

Jenny Broman (V)

Tvång på barn vad gäller klädsel eller mycket annat är såklart inte bra. Förskolan ska vara en trygg plats där barn får växa och utvecklas. Men jag tror inte att just införa klädförbud är rätt väg att gå. Det blir ju även det ett slags tvång. Att förbjuda vissa plagg riskerar att i praktiken inskränka barns och familjers frihet och det strider också mot barnkonventionen. Risken är också, precis som Blerta sa, att ett sådant här förbud gör att den här flickan inte ens kommer till förskolan. Vi kommer inte ens veta att den här flickan kanske, om det nu handlar om hedersförtryck, finns och är utsatt för det. Vi kan då inte införa andra insatser överhuvudtaget. Det kan ju också vara så, för det drar så långtgående slutsatser, men det kan vara så att mamman. Mamman har slöja och fyraåringen vill bara se ut som mamma. Det är ganska vanligt att barn härmar sina föräldrar. Vi behöver stärka förskolans arbete med jämställdhet, oavsett om det handlar om hedersförtryck eller annan ojämställdhet. Vi behöver stärka barns rättigheter och vi behöver upptäcka förtryck och våld väldigt tidigt.

Då gäller det att personal har utbildning, att man vågar oros anmäla. Det är här våra resurser ska läggas, när vi ser att ett barn är utsatt för illa av något slag. Och det är ju också därför vi har utökat, både vad det gäller pengar men också vad det gäller arbetssätt. Både socialtjänsten och arbetet med heder, betydligt mer än förra mandatperioden. Jag får fortsätta. Det var tiden.

Håkan Eriksson (V)

På det anförandet har Martin Wannholt begärt replik. Varsågod

Yttrandeprotokoll 2025

Martin Wannholt (D)

Det är jättetråkigt att lyssna på Vänsterpartiet här. Ni har abdikerat helt. Det är väl jättebra att vi jobbar mer mot hedersförtryck. Det skulle gjorts för länge sedan. Men ni har abdikerat helt. Ni kan inte se att det är att sexualisera en fyraårig flicka i våra förskolor. Och ni står bakom det. Det är häpnadsväckande. Ni som ska vara så progressiva och stått upp för kvinnor och allt. Och kämpat. Och så bara ni böjer ner er. Var går din gräns? När det kommer första familjen som vill sätta på en burka, det du sa alldeles nyss i talarstolen, att det blir tvång åt andra hållet då, vad säger du då?

Håkan Eriksson (V)

Kontrareplik bjöd Jenny Broman.

Jenny Broman (V)

Jag tycker det är precis lika tråkigt att höra din ton, Martin. Eftersom du lägger på åsikter på oss som vi överhuvudtaget inte har. Jag berättade precis att vi har utökat arbetet mot heder. Men att utsätta en enskild flicka för att ta hela den skulden och det arbetet som då inte kanske ens får gå på förskolan. För det är det som kommer hända. Vi når inte de här familjerna genom förbud, om det nu är det man vill komma åt. Det är inte det. Vi tror inte att ett förbud leder dit ni tänker att ni vill nå. Jag tycker det är olyckligt och beklämmande med de här svepande antagandena om muslimska familjer, vad de tycker och hur de sexualiserar barn. Sexualisering av barn finns i många kulturer. Det kan ni hålla med om är väldigt bekymmersamt. Till exempel badar ju inte barn nakna längre, för det är sexualiserat med barn nu. Men jag håller med om att det är tråkigt. Tack.

Håkan Eriksson (V)

Var det en andra replik begärd? Vi kan alla hjälpas åt att hålla så bra ton som möjligt även i sådana här debatter där vi håller stark åsikt.

Martin Wannholt (D)

Tack, för det ordförande! Kan du trycka i gång här så ska jag också få prata lite. Det var en väldig ton. Du kan ju titta efteråt. Jag kom inte med några svepande mot dig. Jag sade bara att jag är oerhört besviken på Vänsterpartiet som inte kan se skillnad på, oavsett om det är en religiös symbol eller en sexualisering av unga små flickor. Men att vi inte löser det med lagstiftning, vad är det för språk? Hur gjorde vi med aga av barn i Sverige? Vi har ju mängder av exempel på lagstiftning som vi tar ett steg framåt. Det här handlar ju om förbud där enskilda flickor får ta skulden. Vi behöver ju komma åt om det finns hedersförtryck där flickor blir tvingade i könsroller. Det vet vi att det finns. Då behöver vi jobba med det och då utökar vi våra resurser. Vi behöver också rusta personalen i förskolor och se tecken på det oavsett om en liten flicka har slöja eller inte. Det kan också vara så. att den här flickan inte har slöja på sig men är utsatt för lika mycket förtryck, eller den lilla pojken. Vi behöver ha personal som kan se det och vågar oros anmäla det. Vi behöver nå de här familjerna och arbeta med det. Det är så vi kommer åt det här förtrycket mot de här barnen. Det är liksom inte ett snack om att man inte ska jobba med det. Men ett förbud här på just förskolor, det är inte vägen. Tack.

Håkan Eriksson (V)

Du har haft två repliker, Martin. Så vi får gå tillbaka till talarlistan. Då är det Agneta Kjaerbeck (SD), därefter Jörgen Fogelklou. Varsågod.

Agneta Kjaerbeck (SD)

Tack för ordet, herr ordförande! Jo, men om vi nu ska jobba och växla upp i arbetet mot heder så borde ju det här vara en självklar del som ingår i det. För det här är ett vuxenbeslut som markerar kön, religiös tillhörighet redan i tre-, fyra-, femårsåldern. Det är ett uttryck för kontroll. Ett rent uttryck för kontroll. Det är en syn på flickors kroppar som någonting som behöver döljas. Det är en sexualisering av barn. Det är inte förenligt med vårt uppdrag, där vi ska stå upp för jämställdheten. För att vara väldigt tydlig så har ju socialdemokrater och vänsterpartister i årtal gått med skygglappar. Ni blundar för förtrycket och ni relativiserar. Vi försvarar till och med det här i religionsfrihetens

Yttrandeprotokoll 2025

namn. Men religionsfrihet handlar inte om vuxnas rätt att tvinga barn. Det handlar om barns rättigheter att få välja. Så när flickors rättigheter kränks, då tiger de rödgröna. De partierna som kallar sig själva kämpar för jämställdhet. Men barnkonventionen säger tydligt att barnets bästa ska alltid komma först. Tvinga små barn in i könsroller och religiösa markörer som de inte ens kan förstå är precis raka motsatsen till barnets bästa. Vi från politiken har ett ansvar att skydda flickor från hedersrelaterade normer och förväntningar redan från första steget i livet. Förskolan är början på en väg som ska leda till frihet och inte till begränsning. Den ska lära barn att de kan bli vad de vill, leka med vem de vill. och utvecklas utan religiösa plagg som hämmar den utvecklingen. Så för barnens frihet, för deras hälsa och för deras framtid – bifall till motionen! Bifall till det breda yrkandet. Tack!

Håkan Eriksson (V)

Tack! Nästa talare är Jörgen Fogelklou. Därefter Anneli Rhedin. Varsågod Jörgen!

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet herr ordförande, fullmäktige, åhörare och alla Sverigevänner! Majoritetssamhället ska aldrig, aldrig någonsin böja sig för minoretsamhället. Vi har en jämställdhetsmyndighet här i Göteborg. De tog nyligen en policy att inte visa små flickor i slöja. Om jag förstår det rätt, jag har inte själv läst Koranen, jag har försökt, jag började, men jag kom inte så långt. Så ni får rätta mig om jag har fel här. Så anbefaller Koranen kvinnor, inte barn, kvinnor att täcka håret. året och män att täcka knäskålarna. Vem här inne har någonsin hört talas om en muslimsk man som mördats för att han har visat sina knäskålar?

Inte någon. Jag har all förståelse för att människor som flyttar hit, vuxna människor, har slöja, har man haft hela sitt liv och jag lägger mig inte ens i det. Men deras barn ska inte växa upp i ett Sverige. där de är sexualiserade. Det är ju det handlar om. Ett starkt bifall för yrkandet från M, D och SD.

Tack! Tack!

Håkan Eriksson (V)

Nästa talare Anneli Rhedin, därefter Jessica Blixt. Varsågod, Anneli!

Anneli Rhedin (M)

Tack så mycket ordförande, ledamöter, åhörare! Jag yrkar bifall till motionen enligt yrkandet från D, M och SD och avslag på övriga yrkanden. Läroplanen fastslår att verksamheten ska vila på demokratiska grunder, aktivt verka mot traditionella könsmonster och att alla barn ges lika möjligheter oavsett bakgrund. Att små barn bär slöja är ett problem, bland annat att det markerar inte bara kön utan också religiös tillhörighet. som man inte själv kan ta ställning till. Som vi skriver i vårt yrkande ”Slöjan kan vara en del av ett hedersrelaterat sammanhang, där flickor redan i förskoleålder utsätts för kontroll. Förskolan ska vara en plats där alla barn ges möjlighet att utvecklas på sina egna villkor, utan krav de själva är för unga för att förstå eller välja.” Bifall till vårt yrkande. Tack!

Håkan Eriksson (V)

Nästa talare, Allan Stutzinsky. Efter Mattias Tykesson. Varsågod Allan!

Allan Stutzinsky (L)

Tack! Slöjan är ju utan tvekan ett kulturellt utslag av en religionssyn och en samhällssyn som syftar till att cementera kvinnans underordning. När man då lyssnar på hur vänstern bagatelliserar det här problemet så är det alldeles uppenbart att vi här har feminismens blinda fläck. Jag tycker det är viktigt att läsa vad föreningen Glöm aldrig Pela och Fadime skriver om slöjans kulturella roll. Samtidigt är det naturligtvis precis så som Bosse Parbring säger. Vi har svaret. Vi kan inte införa något kommunalt förbud mot slöjan. Därför yrkar vi ändå bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack så mycket, herr ordförande! Intressant debatt. Jag tycker det är bra att vi har den här debatten. Det är ett känsligt område, och det respekterar jag. Men så tänker jag på en sak. När inga flickor eller vuxna kvinnor misshandlas, hotas eller dödas någonstans i världen för att de väljer att ta av sig slöjan, då kan vi diskutera dess vara eller icke vara. Tack!

Håkan Eriksson (V)

Tack. Nästa talare Jessica Blixt, därefter Hanan Baalbaki. Varsågod Jessica!
Tog du bort dig Jessica? Du försökte? Då är nästa talare Hanan Baalbaki (S). Därefter Patrik Höstmad.
Varsågod Hanan!

Hanan Baalbaki (S)

Åhörare. Jätteintressant diskussion tycker jag här. Och kul att få höra hur man ser på saker och ting. Att koppla slöja eller hijab med icke-demokrati och icke-frihet och så. Kan inte vi se det på ett annat sätt? Jag själv kom till Sverige när jag var 13 år gammal. Jag kommer ihåg, min pappa sa, nu är han död. Han sa till mig, Hanan, ni bor i Sverige. Det finns inga barn i din ålder som har slöja. Bättre talat, det är bra. Och botten och lev dig här, för att du kommer bli mobbad. Folk kommer titta på dig konstigt och så här. Och bara den grejen. Jag var så envis redan då som barn. Jag sa nej, jag är den jag är. Det är inte slöjan som gör mig till en bra människa, inte människa, eller troende eller inte troende. Jag kom hit med min slöja. Jag vill vara så här och för mig det var en klädstil. Många barn ser hijab eller slöja som att ta på sig läppstift, eller gå med högklackat skor. Jag vill vara en stor tjej. Det är bara det. Och ni ser på förskolan, de här barnen som har slöja, ofta går de med en t-shirt eller linne. De visar sina armar och ben och händer. De har bara slöja för de vill vara stora och de vill ha roligt. Och har man slöja så visar man inte armar och ben, då täcker man hela sin kropp. Men de här barnen har jag sett, de har bara slöja för jag tycker de är så söta och gulliga. Men det är upp till dem. Ska vi börja lägga oss i som politiker vad folk och barn ska ha på sig och inte ha på sig? Det tycker jag. Det finns barn som går med kors. Ska vi säga nej, ta bort din kors på förskolan. Det finns barn, judiska barn som går med stjärnan och så här lång. Vad heter det? Jag har respekt för alla. Det är upp till dem. Vi kan inte. Och sen har vi religionsfrihet. Men däremot, jag är med om vi ser ett barn som vägrar och inte vill ha slöja på sig. Att hon är tvungen. Kommer till förskolan och gråter och säger mamma, tvinga mig att ta på mig det här eller pappa. Då ska vi direkt.

Håkan Eriksson (V)

Nästa talare är Patrik Höstmad. Detta är Jessica Blixt (D). Varsågod Patrik!

Patrik Höstmad (D)

Jag tänkte väl bara upplysa om två saker. Det ena är att tidigare domstolsutslag som handlat om slöjor på barn har handlat om äldre barn. Det är inte förskolebarn. Det är också så. Om det nu är så att själva uppdraget är ett utredningsuppdrag att titta på vad lagstiftningen ger oss för möjligheter, så var det någon som frågade här vem som ska avgöra. Ja ytterst är det ju faktiskt rättsväsendet och domstolen som tittar på vilka utav våra grundläggande friheter trumfar vilken och är det applicerbart i det här fallet eller inte? Det kommer ju säkert, om vi inför ett slöjförbud, vara någon som överklagar det beslutet och försöker dra det till domstolen. i domstol för att få ett domstolsutslag. Så det är så man får arbeta. Men det gäller ju här att ta kampen. Det är ju det och inte abdikera och säga att det här är okej. Det är okej att sexualisera småbarn för att vår religion eller bara sed eller vår kultur förespråkar det. Det här är ju så små barn så att prata om att barnet gör det av egen fri vilja och inte av åtminstone kulturell. kontext men i de allra flesta fall också med tryck ifrån inte bara de närmsta föräldrarna utan en hel släkt.

Håkan Eriksson (V)

Tack! Nästa talare Hanan Baalbaki (S). Varsågod Hanan!

Hanan Baalbaki (S)

Tack, jag var inte riktigt färdig därför jag var tvungen att komma tillbaka. Jo, jag har två döttrar. Jag har aldrig pratat med dem när de är i förskolan och skolan om hijab eller slöja eller så. Jag tänkte att de får välja själva när de blir stora. Men de ville själva. Jag sa nej, men vänta tills de blir lite äldre. De fick välja själva och det är så det ska vara. Sen finns det andra barn i min släkt och mina kusiner som vill så gärna ha det för att de känner att när jag har slöja på mig, då är det samhörighet med familjen. Då ser jag ut som min. Jag är muslim, inte för att man är troende. Det är inte alls så. Det finns inget barn. Barn gråter om de inte får som de vill. Ska vi tvinga dem att ta på sig slöja eller inte? De bestämmer själva. Vi kan stötta föräldrarna. Vi kan prata om hedersförtryck. Ja, men då får vi hjälpa dem på ett annat sätt. Men att förbjuda, det är ett starkt ord. För mig låter det väldigt, väldigt extremt rasistiskt. Alltså förbjuda en religion och små barn. Det är politiskt spel. Så snälla. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag på motionen. Tack!

Yttrandeprotokoll 2025

Håkan Eriksson (V)

Tack! På det anförandet har två personer begärt replik. Först ut, Allan Stutzinsky. Varsågod!

Allan Stutzinsky (L)

Nummer ett, det är inte sexualiseringen som stör mig. Ett läppstift på en fyraåring är också sexualisering. En tvådelad bikini på en fyraåring är också sexualisering. Det som jag reagerar mot är det patriarkala inslaget och den patriarkala betydelsen som det här klädesplagget för med sig i förlängningen. Det är också det som föreningen Glöm aldrig Pela och Fadime utvecklar i sina texter. Läs dem! Tack!

Håkan Eriksson (V)

Tack. En andra replik begärd. Agneta Kjaerbeck (SD). Varsågod!

Agneta Kjaerbeck (SD)

Jag kunde inte låta bli att reagera lite på det här om samhörighet. För det är ju precis det här som hela tiden hindrar att det blir en samhörighet. Om vi tittar på Macron i Frankrike, där man förbjöd slöjan, så gick man ju in och tog ett beslut som skyddar kvinnor. För det finns de som faktiskt inte får lov att bestämma själva. Då drar man en gräns att nu gäller det här alla samtidigt som man ser då att man blir mer jämlika och man hittar en gemenskap i att alla kvinnor går utan slöja. För det handlar ju faktiskt om, här nu främst i förskolenämnden där du sitter som ansvarig, det handlar om att skydda barndomen. Det handlar om att skydda minderåriga och jag blir verkligen från hjärtat ledsen när jag hör den förklaringen. förnekelsen som finns, att man inte vill förstå att det är det handlar om. Men i stora drag så handlar det också om att vi ska alla barnen ska finna en gemenskap. Det gör man inte genom att ha slöja på vissa.

Håkan Eriksson (V)

Kontrareplik begärd. Hanan Baalbaki (S). Varsågod!

Hanan Baalbaki (S)

Samhörighet och gemenskap för mig betyder att jag är en del av den här familjen. Man är stolt. Inte att man är tvungen. Jag vet inte hur man tolkar det. Jag ser det bara som en positiv grej. Att vi ska tvinga? Nej. Att vi tar exempel på andra extrema högerextremister i andra länder som vill förbjuda religionen, barn och vuxna, är inget bra exempel. För Göteborg är inte så. Göteborg är en fri stad där alla har plats, där vi ser upp till alla människor, där vi inte gör skillnad på barn och barn, kvinnor och kvinnor, judar och muslimer och kristna. Alla är välkomna, alla får leva precis som de vill, så länge de inte skadar sig själva eller skadar andra människor. Tack och lov har vi en religionsfrihet i det här landet. Den ska vi värna och ta hand om. Var glad att vi har det.

Håkan Eriksson (V)

Tack. Agneta, du kan inte begära replik i det här läget. Då är nästa talare Hakan Önal. Varsågod, Hakan.

Hakan Önal (M)

Tack för ordet. Jag vill bara påminna om att konfessionella inslag i förskolan är förbjudna. Vi får inte ha religiösa inslag i förskolan. Det är förbjudet. Vi har haft tillsyn på förskolor med kristna inslag där de har haft just religiösa inslag i verksamheten, där vi har stoppat det. Men att stå här och prata om religiös frihet, frihet för vem? Barn ska vara. De ska vara fria, de ska kunna leva, växa som fria och utvecklas i förskolan. Att lägga begränsningar på barn redan i förskolan. Hur tänker vi att de ska integreras i det här samhället? Jag har ju själv muslimsk bakgrund. Och jag vet själv vad religionen säger. Religionen säger inte att man ska ha slöja på småbarn. Vi kanske kan börja utbilda oss själva först och förstå vad religionen säger. Det är först när barnen är könsmogna som religionen påbjuder slöja. Innan dess säger inte religionen sådant. Tvärtom säger faktiskt islam att det är frihet i religionen. Man ska få välja själv sin religion. Här står det att det är föräldrarna som ska bestämma detta i förskolan. Hur tänker vi att de här barnen ska integreras i det här samhället? Tack!

Yttrandeprotokoll 2025

Håkan Eriksson (V)

På det anförandet har Hanan Baalbaki (S) begärt replik. Varsågod!

Hanan Baalbaki (S)

Alltså tillbaka, att vi tvingar barn, att barn är tvungna att på förskola ta på sig slöja. Har vi frågat de här barnen, är ni tvungna eller inte? Varför har vi tagit den här ställningen att barnen inte vill och föräldrarna vill tvinga dem till slöja? Jag har sagt från början att barnen vill ha det, för de känner att de är en del, att jag är en stor tjej, jag vill ha slöja och många är glada och så. Hade barnen kommit till mig och sagt att jag inte vill ha slöja, då hjälper vi till, barnen och föräldrarna. Det är inte med tvång, det är en f. frihet, en riktig frihet, att jag ger dig friheten. Du får göra precis vad du vill. Du väljer själv om du vill ha det eller inte. Så länge det inte skadar dig eller andra människor. Ett sådant här tyg skadar inte andra människor eller någon annan.

Håkan Eriksson (V)

Tack! Då är nästa talare Jessica Blixt (D) just nu sist på talarlistan. Varsågod, Jessica!

Jessica Blixt (D)

Tack så mycket. Jag vill också tacka Hakan för ett väldigt bra inlägg i debatten. Tack Hakan. Du har ändå suttit som ordförande förra mandatperioden i förskolenämnden. Det har ju visat sig att det är faktiskt många barn i förskolan som har blivit tvingade. Det är en ganska så gedigen rapport som har gjorts där man faktiskt visar på det. Jag vill avsluta med att tacka alla för den här debatten. Jag vill lämna med er den här frågan. Hur kan vi i ett jämställt samhälle acceptera att små flickor i våra förskolor tvingas bära slöja? Det handlar om barn som inte själva kan välja. Det handlar om normer som placerar flickor och pojkar i olika fack. Motionen handlar inte om att vi idag inför ett förbud, utan att vi tar ansvar för att utreda om och hur ett sådant kan införas på ett rättssäkt sätt med Barnkonventionen och jämställdheten som grund. Det är ett viktigt signalvärde, en markering om att vi inte accepterar att de minsta flickorna, begränsas av vuxnas påtvingade normer. Det är synd att vi inte kan enas om detta i fullmäktige. Jag och Demokraterna kommer alltid stå upp för flickornas frihet, deras rättigheter och deras möjlighet att vara just barn.

Håkan Eriksson (V)

Tack. På det anförandet har Bosse Parbring begärt replik. Varsågod.

Bosse Parbring (MP)

Ja, Jessica, du hade gärna fått sista ordet. Men när du sade hur kan vi acceptera att föräldrar tvingar sina barn att ha slöja så kände jag mig tvungen att gå upp och säga nej, det kan vi inte acceptera. Om vi ser att barn utsätts för förtryck, då ska en orosanmälan ske. Det är det vi behöver jobba med i förskolenämnden, att personalen har den kompetensen kring hedersrelaterat våld och förtryck så att vi kan göra insatser när vi ser att det förekommer. Där har vi ingen annan åsikt. Men ett slöjförbud är en annan sak, och det har vi konstaterat att det inte är möjligt att införa. Tack.

Håkan Eriksson (V)

Kontra replik begär Jessica Blixt (D).

Jessica Blixt (D)

Tack. Nej, jag bara undrar, hur kan en 2–3-åring välja helt och hållet själv? Är det möjligt? Det är på väldigt få ställen i världen som man sätter slöja på så små barn, men det förekommer i allt högre utsträckning här i Göteborg.

Håkan Eriksson (V)

Tack! Då var nästa talare Agneta Kjaerbeck (SD). Just nu sist på talarlistan.

Yttrandeprotokoll 2025

Agneta Kjaerbeck (SD)

Jo, men vi vet ju att det har varit fall här i Göteborg där föräldrar har tvingat barn att bära slöja. Vi vet att det har varit fall där de vill få filmer från förskollärare som bekräftar att barnet har slöjan på sig. Då vore det väl ändå vettigt att försöka att sätta en regel där det blir samma för alla, att nu är slöjan borta. Sen måste jag faktiskt svara på det här med Macron. Är han verkligen högerextremist, Macron? Det tycker du? Okej, tack.

Håkan Eriksson (V)

Tack. Det är tomt på talarlistan. Kan vi anse överläggningen avslutad? Svar ja. Under överläggningen yrkar Jessica Blixt (D), Agneta Kjaerbeck (SD) och Anneli Rhedin (M) att fullmäktige bifaller förslaget från D, M och SD i kommunstyrelsen. Bär detta hos Blerta Hoti Singh (S) Bosse Parbring (MP), Allan Stutzinsky (L) och Hanan Baalbaki (S). Bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag frågar, bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles motionen? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Votering är begärd och ska verkställas. Då har votering begärts. Ska verksamheten verkställas? Då är det ja för kommunstyrelsens förslag och nej för bifall till motionen. Godkänns den? Svar ja. Jag startar omröstningen där. Där har alla röstat. Jag stoppar omröstningen och finner att kommunfullmäktige med 52 röster mot 29 bifallit kommunstyrelsens förslag. Reservation från Sverigedemokraterna. Reservation från Moderaterna.

Aslan Akbas (S)

Då ska vi se, bara lite lugnt, det är nämligen så här då att vi har problem med systemet som ni har märkt. Och problemet är inte just här utan det är själva plenumsystemet. Stockholm håller på och försöker lösa det, det vill säga att vi inte kan gå till nästa ärende och räkna antal talare och tid, vilket det kommer leda till. Det blir väldigt svårt. Så jag föreslår att vi ajournerar litegrann, några minuter och samtidigt ber gruppledaren komma hit. Vi kan använda alternativ två, det vill säga en manuell körning om inte systemet fungerar. Så att vi övriga kan ajournera sig. Men jag vill ha ett samtal med gruppledarna och se hur vi ska komma fram. Motioner som ska behandlas. Varsågod och sätt er så vi kommer i gång.

Om ni kan lyssna lite grann så tänkte jag informera vad som har hänt. Det är ingen attack. Utan det är nämligen så här då att själva systemet som vi använder plenum, den har ju nått sin kapacitet, alltså servermässigt, vilket gör att det blir svårt för oss att byta ärenden. Och det vi testar nu, hoppas att det håller hela vägen ikväll, det är att från Stockholm byter de ärenden. Eftersom servern ligger där, vi kör som vanligt och när vi ska gå över till nästa ärende så ringer vi Stockholm. ..Stockholm och så byter de. Och blir det votering så kör vi. Jag tycker absolut det är värt att skratta åt. Men tyvärr är det så i datavärlden. Vi från kansliets sida gör vårt bästa för att komma långt i föredragningslistan. Och det förväntas vi att vi alla hjälps åt. Vi gör så gott vi kan. Skulle det visa sig att det inte funkar från Stockholm heller, så har vi plan B, att vi kör manuellt. Så långt vi hinner. Det kommer ta mycket längre tid om det blir votering och sådant. Men det får ta den tiden. Det viktiga är att det blir riktigt.

20. Motion av Elisabet Lann (KD) och Kalle Bäck (KD) om att tillgängliggöra friidrottsanläggningar för allmänheten

Aslan Akbas (S)

Inte något fel på votering, omröstningar och sådant. Med det sagt så är vi på ärende nummer 20. Det är en motion av Elisabet Lann, KD, och Kalle Bäck, KD, om att tillgängliggöra friidrottsanläggningar för allmänheten. Vi börjar med Kalle Bäck, KD. Därefter Frida Tånghag. Varsågod Kalle!

Kalle Bäck (KD)

Tack för det ordförande, fullmäktige i Göteborg. Först och främst vill jag tacka flera partier och remissinstanser för det fina mottagandet som den här motionen har fått. Det visar inte minst att frågan engagerar. Att vi rör oss allt mindre har länge varit ett välkänt problem. Det är framför allt vardagsmotionen som minskat till följd av alltmer stillasittande arbete och att mer tid spenderas vid skärmar. Alla de hälsorisker som detta innebär medför ju både sämre livsvillkor för enskilda människor men också. Kostnader för samhället, nästan allt som kan göras för att sänka trösklarna för rörelse och motion är välkommet, särskilt när det gäller barn och unga, men det är viktigt hela livet naturligtvis. Därför föreslår jag och vår nuvarande sjukvårdsminister Elisabet Lann – hon skrev

Yttrandeprotokoll 2025

den här något tidigare ska jag säga – att vi ska tillgängliggöra stadens friidrottsanläggningar för allmänheten vid regelbundna tillfällen för att stärka förutsättningarna för individer och grupper att träna på anläggningarna. Det är lite på samma sätt som allmänhetens åkning kan man väl säga på våra isytor, för att dra en parallell. Det är glädjande att både Idrotts och föreningsnämnden och Got Event tillstyrker motionen. Visst kan tillgängligheten behöva anpassas efter anläggningarnas specifika behov och förutsättningar. Det finns en del aspekter, praktiskt, ekonomiskt, som behöver lyftas och omhändertas. Det går naturligtvis att hantera och vi förespråkar att man gör det inom ordinarie processer och gör nödvändiga prioriteringar där. Så visst, det görs en del redan idag i den här riktningen, men detta är ytterligare ett steg i rätt riktning. Här finns en stor utvecklingspotential om motionens intentioner omhändertas fullt ut. Så bifall till motionen. Tack för ordet!

Aslan Akbas (S)

Tack Kalle! Då är det Frida Tånghag. Därefter Sophia Nilsson. Varsågod Frida!

Frida Tånghag (V)

Tack så mycket ordförande, fullmäktige! Motionärerna har bra intentioner och vi delar ambitionen i motionen. Så pass mycket att det är ett arbete som vi redan gör. Det har funnits ett uppdrag i budget att hallar och idrottsplatser ska frigöras och hållas öppna för spontanidrott i den mån det är möjligt. Under året har idrotts och föreningsnämnden tagit initiativ för att öppna upp flera utegym. Där det har varit gynnsamt och strategiskt. Med den tillgänglighet som finns på Slottsskogsvallen, Björlandavallen och Angeredsvallen vill vi anse att motionen är besvarad och jag yrkar även på det. Det framgår från remissvaren att det också finns problem med att öppna upp verksamheter mer. Det handlar om kostnadsökningar och säkerhetsperspektiv och stora risker för skadegörelse. Men i remissvaren finns det också flera kännetecken om flera platser som kan öppnas upp. Det visar på att det är ett arbete som inte står stilla utan att det pågår och kommer fortsätta så. Motionen blir lite att slå in en öppen dörr när arbetet pågår i så pass stor utsträckning som det gör. Vi kan såklart bifalla alla motioner på saker som vi redan arbetar med. Men hur man än vrider och vänder på det så innebär det att det blir utökad arbete för våra förvaltningar. Med detta i åtanke vill jag yrka på att motionen anses besvaras. Tack så mycket!

Aslan Akbas (S)

Tack Frida! Då är det Sophia Nilsson (MP), därefter Staffan Lindström. Varsågod Sofia!

Sophia Nilsson (MP)

Tack ordförande och övriga! Motionärerna menar ju att det är viktigt att vi har Viktigt att göra det enkelt att motionera och vi håller med. Motion är bra, i många fall avgörande både för den fysiska och psykiska hälsan. Sen gillar ju vi sportmotionärer lite olika typer av aktiviteter och alla kan inte vara lika tillgängliga eller gratis. Det är väl ingen som räknar med det heller, men är det möjligt så är det toppen. Motionärerna vill öppna stadens friidrottsanläggningar för allmänheten vid vissa tider. Man anser att anläggningarna med väl belysta och avgränsade löpbanor erbjuder möjligheter till tryggare löprundor. Vi som är ute och springer någon gång i alla fall. Visst, det kan vara bra träning att springa lite fortare när det känns otryggt. Men andra banor kan ju vara bättre. Det kan också erbjuda mer gemenskap genom exempelvis gruppträning och som en naturlig mötesplats. Absolut, det låter toppen! Göteborgs stads idrottsprogram slår fast att fler anläggningar ska vara avgiftsfria och öppna dygnet runt, både för organiserad och spontan idrott. I budget 2025 betonas också vikten av att utveckla idrottsplatser och områden. Arbetet med att anlägga utomhusgym pågår, särskilt i områden där det främjar folkhälsan. Flera friidrottsanläggningar som Slottsskogsvallen och Angeredsvallen har redan tillgängliggjorts för allmänheten. Vi anser alltså att motionens intentioner till stor del överensstämmer med det arbete som redan pågår för att tillgängliggöra stadens friidrottsanläggningar för allmänheten. Jag yrkar bifall till KD förslag.

Aslan Akbas (S)

Tack Sophia! Då är det Staffan Lindström. Därefter Edwin Friedlaender (M). Varsågod Staffan!

Staffan Lindström (S)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack så mycket ordförande, fullmäktige! Vi vill bifalla kommunstyrelsens förslag. Som det står i tjänsteutlåtandet från idrott och förening som finns med i handlingen, och som Frida och Sofia redan har sagt, så görs det redan en hel del och kollas på om det kan göras mer. Just nu är väl Ullevi ganska uteslutet eftersom det inte finns några löparbanor alls där, men det kommer väl tillbaka förhoppningsvis. Men Kalle, det här hanteras i ordinarie processer och vi arbetar i den här motionens anda och därför måste den anses besvara.

Aslan Akbas (S)

Tack! Tack Staffan! Då är det Edwin Friedlaender (M). Därefter Jörgen Fogelklou. Varsågod Edwin!

Edwin Friedlaender (M)

Tack för ordet ordförande, fullmäktige och göteborgare! Ja, Göteborg som stad står ju inför många utmaningar och en är ju att vi rör oss för lite. Samtidigt så har ju vår stad fantastiska tillgångar till olika idrottsanläggningar. Det här handlar egentligen inte om elitidrott, utan det handlar ju om att sänka trösklarna till rörelseglädje, att känna friheten att springa runt på en friluftsbana, att vara. är trygg i en upplyst miljö att spontant gruppträna med andra goa göteborgare. Så genom att tänka lite nytt och smart kan vi utnyttja de anläggningar som i dag redan finns för att möta morgondagens behov om att vi behöver röra oss mer. Jag vill tacka Elisabeth och Kalle för en bra motion och så yrkar jag även bifall till den. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Edwin! Då är det Jörgen Fogelklou. Allan Stutzinsky (L). Varsågod Jörgen!

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet! Ja, jag yrkar bifall till motionen, som både Gott Event och Idrotts och föreningsnämnden gör här. Men om det inte är anledning så gott som någon så ska jag tala om att Göteborg, vi ska inte vara sämre än Stockholm. Det om något borde vara en anledning till att rösta ja till detta. Vi är Sveriges framtidshopp. Vi ska ta ledartröjan i alla! Ärenden och fall. Så ja, bifall till detta, så att vi inte är sämre än Stockholm. Tack Jörgen. Då är det Allan Stutzinsky. Därefter är det Daniel Augustsson. Varsågod Allan. Ja, tillgängliggöra stadens anläggningar för allmänheten är ju någonting som tydligen alla i hela salen vill och det pågår visst arbete med de ambitionerna. Men vi yrkar ändå bifall till den här motionen för vi tycker att ambitionen, att motionen ska omhändertas fullt ut. Det kan knappast vara någon större belastning på de berörda förvaltningarna när arbetet ändå redan pågår. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Allan! Då är det Daniel Augustsson, därefter Kalle Bäck som är sist i talarlistan. Varsågod Daniel!

Daniel Augustsson (C)

Tack! Jag ska hålla mig kort. Centerpartiet yrkar bifall på M, D, Ls yrkande i KS.

Aslan Akbas (S)

Det var kort. Bra. Kalle Bäck, KD. Därefter Frida Tånghag. Varsågod, Kalle!

Kalle Bäck (KD)

Tack för det, och tack för alla inlägg i debatten. Jag tänkte bara göra några förtydliganden. Den huvudsakliga invändningen har varit att detta redan görs. Men tittar man i tjänsteutlåtandet från idrott och förening så har förvaltningen önskat en vägledning om ytterligare åtgärder. behövs eller om ärendet eller intentionerna redan fullt ut tas om hand idag. I idrott och förening ingår inte Ullevi heller då, där vi kanske lägger löparbanor igen inom en relativt snar eller lite längre framtid. Vem vet? Men så att motionen behövs. Rösta bifall till denna, ber jag. Som jag har uppfattat det finns det faktiskt en majoritet i fullmäktige som står bakom den här motionen så jag hoppas att Vi kan ge den bifall.

Aslan Akbas (S)

Tack Kalle! Då är det Frida Tånghag (V), som är sist i talarlistan. Varsågod Frida!

Frida Tånghag (V)

Tack så mycket! Det är ändå några som har pratat om Ullevi. Det finns inga löparbanor precis som Kalle sa. Det finns heller ingen gräsmatta där idag, kan jag säga. Jag har inte funnits på ett halvår. Det står också i svaret från Got Event att man tittar på att öppna upp ytan bakom Valhalla IP, som man har. Man jobbar ju med det och tittar på att kunna skapa belysning och göra den ytan tillgänglig när den inte agerar uppställningsyta för till exempel Ullevi. Tack så mycket.

Aslan Akbas (S)

Tack, Frida! Med detta har Kalle Bäck begärt en replik. Varsågod, Kalle!

Kalle Bäck (KD)

Tack för ordet! Visst, det görs en del i dag. Kommer uppdraget från fullmäktige på ett sådant här tydligt sätt är det ytterligare en hjälp. och en guidning för våra anställda tjänstepersoner i bolag och förvaltningar att jobba vidare med frågan. Så låt oss ge dem den hjälpen. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Kalle! Det är tomt på talarlistan och jag anser att motionen har färdig debatterats. Under överläggningen yrkar Kalle Bäck, Edwin, Friedlaender Jörgen Fogelklou, Allan Stutzinsky och Daniel Augustsson bifall till motionen. Frida Tånghag, Sofia Nilsson, Staffan Lindström bifall till kommunstyrelsens förslag? Bifalles motionen? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Votering är begärd och ska verkställas. Vi väntar tills alla har kommit in. Nu håller vi tummarna att systemet fungerar också. Då har en votering begärts och den ska verkställas. Det är ja för kommunstyrelsens förslag och nej för förslaget i motionen. Varsågod och rösta. Då säger jag att alla har röstat. Jag stoppar omröstningen. Med 41 röster mot 40 bifalles motionen.

21. Motion av Axel Darvik (L) och Emmyly Bönfors (C) om nya nattågslinjer till och från Göteborg

Aslan Akbas (S)

Nu är det så att nu ska vi be Stockholm att byta ärende. Det bjuder vi på. Men vi hoppas att det fungerar. Och då är det. Då ska det vara ärende nummer 21. Där. Det har ju fungerat. Vi är på ärende nummer 21 och det är motion av Axel Darvik och Emmyly Bönfors om nya nattågslinjer till och från Göteborg. Kommunstyrelsen föreslår att den av Axel Darvik och Emmyly Bönfors väckta motionen anses besvarad. Här har vi en talarlista. Vi börjar med Axel Darvik, därefter Emmyly Bönfors. Varsågod Axel!

Axel Darvik (L)

Tack ordförande, men också särskilt tack till behandlingen av den här motionen. Det känns ju som att det är roligt att det finns en så pass stark uppslutning kring att vi ska få till fler nattåg till Göteborg framöver. Nattåg har ju blivit ett sätt att resa i Europa som har blivit mycket populärt. Tyvärr har vi sett den motsatta utvecklingen för vår stad. där den ena efter den andra linjen har lagts ner. Nu senast var det SJ som beslutade att lägga ner nattågstrafiken till övre Norrland och till Jämtland. Lyckligtvis startade ett annat bolag upp en begränsad trafik till Jämtland, så vi är inte helt utan nattåg. Men vi skulle naturligtvis vilja ha fler sådana här linjer. Då tror vi motionärer att det är viktigt att staden tillsammans med, tillsammans med Västra Götalandsregionen jobbar aktivt för att attrahera linjer och göra det enkelt att köra nattåg till och från Göteborg och också via Göteborg. Det hade varit fantastiskt om vi kunde nå några av de stora städerna i norra Tyskland, likväl som att även ordna nattågstrafik till Norge och norra Sverige framöver. Det är något som är verkligen. också påtalas som viktigt för besöksnäringen och det hållbara resandet, därför att det är möjligt att attrahera fler besökare till Göteborg. Därför vill jag yrka bifall till både motionen men också till det tilläggsyrkande som vi är med på i kommunstyrelsen. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Axel! Då överlämnar jag ordet till Emmyly Bönfors. Därefter Johan Zandin. Varsågod Emmyly!

Emmyly Bönfors (C)

Tack ordförande, ledamöter! Jag vill yrka bifall till motionen.

Jag vill börja med att konstatera det vi nu redan vet, att SJ:s nattåg mellan Göteborg och Duved är nedlagda sedan i april i år. Det sista tåget har redan gått. Det innebär att resenärer från Göteborg som vill ta nattåg norrut nu måste byta i Stockholm, vilket försämrar både resa och tillgänglighet. Det här är inte bara en förlust för de som reser, det är också en varningssignal för hur hållbart resandet. SJ säger att trafiken är olönsam och att det inte finns några statliga stöd för den här sträckan på samma sätt som det gör från Stockholm. Det innebär att om vi verkligen vill ha nattågstrafik mellan Göteborg till Jämtland och längre norrut eller till Centraleuropa så måste vi vara ännu tydligare politiskt. Göteborg kan inte bara acceptera att vi förlorar en sådan direktförbindelse och vi måste se till att Göteborgs röst hörs hela vägen till de statliga besluten om tågtrafik. Så därför vill jag uppmana alla i kommunfullmäktige att ge stödet och bifalla motionen. Det är inte bara en vision.

Det är också en konkret möjlighet att se till att Göteborg får tillbaka nattågslinjen och också ta plats som nav för nattågstrafik i Norden och vidare. Jag vänder mig särskilt till Miljöpartiets Karin Pleijel i den här frågan, som jag tror delar min ambition om hållbart resande. Jag säger, kom igen Karin! Vad ska du göra? Hur skulle vi annars göra? Bifall motionen!

Aslan Akbas (S)

Tack Emmyly! Då lämnar jag ordet till Johan Zandin, därefter Staffan Lindström . Varsågod Johan!

Johan Zandin (V)

Tack så mycket! Det är glädjande att samtliga partier här inne är helt överens i sak. Vi vill ha mer nattågstrafik till och från Göteborg. Som flera har varit inne på så har vi ett utmärkt läge för detta. Vi kan nå stora delar av Nord-, Väst och Centraleuropa över natten om det bara hade funnits nattåg att åka med. Möjligheterna kommer att bli ännu större om några år när tågtunneln mellan Danmark och Tyskland blir klar. Då kommer vi ännu längre söderut och västerut i Europa. Så många fler resenärer än idag, både turister och affärsresenärer, skulle kunna ta tåget till och från Göteborg.

Som Emmyly var inne på, det skulle också kunna bli en bra bytespunkt för folk som ska vidare från Centraleuropa. ut till norra Norge och Sverige. De kan åka hit över första natten, spendera en dag i härliga Göteborg och sedan åka vidare nästa natt och vakna upp i Kiruna eller Nofkafjällen. Den enda skillnaden här är att vi vill anse motionen besvarad. Vi har redan gett stadens Göteborg och Co gett uppdrag att arbeta med detta. Det finns inget behov av att bifalla motionen som sådan. Naturligtvis är det bra att samarbeta med många andra organisationer i omgivningen för att få detta att hända. Det har vi inget emot, men vi tycker inte att vi behöver peka ut det härifrån. Däremot vill jag säga att jag inte tror att någonting av det här kommer hända om inte Sveriges regering ger ett tydligt uppdrag till SJ och eller Trafikverket. Så om inte den här regeringen väljer att göra det så får vi väl hoppas att nästa regering gör det.

Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Johan! Då lämnar jag ordet till Staffan Lindström. Därefter Karin Pleijel. Varsågod Staffan!

Staffan Lindström (S)

Tack så mycket ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att bifalla kommunstyrelsens förslag. Det är lite tråkigt att inte säga ja till den här motionen, för alla vill ju ha fler nattåg. Så är det ju. Det är en jättebra idé på många sätt och vis. Det finns ju också kapacitet på järnvägen på nätterna. Då kan man ju passa på att fylla den med människor som ska lite längre. Men vi kanske kan hålla oss. Jag hoppas att två göteborgare i regeringen som vi har numera kan ändra den här inställningen och se till att det kommer lite mer nattåg till och från Göteborg. Vi får tyvärr besvara motionen och säga att den måste till korrekt instans för att kunna hanteras.

Aslan Akbas (S)

59

Tack Staffan! Då är det Karin Pleijel, efter Patrik Höstmad. Varsågod Karin!

Karin Pleijel (MP)

Ja tack men då kan jag ju glädja Emmyly med att jag alldeles i veckan här ska åka nattåg faktiskt mellan Hamburg och Köln. Så att åka nattåg är fantastiskt bra, att sova och färdas samtidigt. Och det är ju så att i vår budget 2025, året som gäller nu, så gav vi Göteborg & Co. i uppdrag att arbeta för upprättandet av nattågförbindelser mellan Göteborg och viktiga tågknutpunkter i Europa. Det hoppas vi att de gör och vi vill att många ska jobba för det. Det är ett av skälen till att Göteborg faktiskt blivit världens mest hållbara destination. Att man kan ta sig hit med det miljövänliga tåget och inte behöver ta flyget om man inte kommer väldigt långt bortifrån. Nu var det ju inte vi som vann sist utan det var Helsingfors. Men vi hoppas ju på att återta den titeln. Så absolut, jättebra! Vi hemställde faktiskt både till Trafikverket och regeringen om att behålla de uppskattade nattåglinjerna mellan Göteborg-Duved och Göteborg-Umeå. Så mer samarbete för att få fler nattåg, det tycker vi är väldigt bra. Men som sagt, det här står redan i vår budget, vi jobbar med det och det ska vi fortsätta med. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Karin! Då har jag Patrik Höstmad. Därefter Jörgen Fogelklou. Varsågod Patrik!

Patrik Höstmad (D)

Tack! Bra initiativ av C och L och bra tillägg av SD. Så bifall till motionen och bifall till tilläggsyrkandet från SD, L, D, M och KD. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Patrik! Då är det Jörgen Fogelklou. Därefter Toni Orsulic (M). Varsågod Jörgen!

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet ordförande! Ja, jag tänker först då yrka bifall till motionen och sedan uppehålla mig till det breda tilläggsyrkandet från SD, L, D, M och KD som egentligen bara handlar om att Västra Götalandsregionen tillsammans med Business Region Göteborg och Göteborg & co, ska delta i att utveckla nya nattågslinjer till och från Göteborg, och Västra Götaland samt att inbegripa Stringsamarbetet partner rörande transporter och infrastruktur. Syftet med Stringsamarbetet är att gemensamt utveckla korridoren mellan Hamburg och Oslo, vilket är en viktig del i att stärka den ekonomiska tillväxten och skapa en hållbar samhällsutveckling. String är ett gränsöverskridande politiskt samarbete mellan flera kommuner och regioner i Norge, Sverige, Danmark och Tyskland. Tyskland.

Detta samarbete syftar till att effektivisera och stärka infrastrukturen i regionen, där Göteborg är en central aktör. Med det yrkar jag bifall till motionen samt det breda tilläggsyrkandet.

Aslan Akbas (S)

Tack Jörgen! Då är det Toni Orsulic, därefter Axel Darvik. Varsågod Toni!

Toni Orsulic (M)

Ordförande! Vi har redan hört alla bra skäl till att bifalla den här motionen. Så jag håller det väldigt kort. Jag yrkar bifall till motionen från L, KD och C, och även bifall till tilläggsyrkandet från SD, L, D, M och KD. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Toni! Då är det Axel Darvik som är sist i talarlistan just nu. Varsågod Axel!

Axel Darvik (L)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack ordförande! Nej, jag ville bara kommentera det här faktumet att frågan om statliga subventioner har återkommit ganska ofta i diskussionen om nattåg. När det gäller just de här trafikeringsavtalen till Jämtland och till övre Norrland så tecknas de här i form av trafikavtal med Trafikverket. Vet ni hur mycket subventioner det är på en biljett? till Jämtland. 40 kr. Hur mycket är det för att åka hela vägen till Riksgränsen i Norrland? 27 kr. Ni som har varit inne och kollat på vad det kostar att köpa en sådan här biljett inser att de här 40 kronorna eller 27 kronorna är en väldigt liten del av biljettpriset. Att det faktiskt handlar om subventioner för den här trafiken skulle jag faktiskt vilja dementera. Dessutom är det. I att teckna ett sådant avtal inbegriper det också att man lovar att man kör varje dag hela året. Det är klart att det finns bättre och sämre dagar att köra nattåg till Norrland. Det är inte alltid det går att sälja slut alla biljetter. Det finns mycket att göra för att det här ska funka praktiskt. Det ska vara ett bra samarbete, det ska städas smidigt, det ska vända tågen och det ska funka. Helt enkelt lite hjälp på traven så är det mycket mer värt än de här 20-lapparna eller 40 kr på biljettpriset. Jag tror absolut att det ligger i våra egna händer att lyckas också få till fler linjer. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Axel och berätta har Johan Zandin begärt en replik. Varsågod.

Johan Zandin (V)

Tack! Ja, men det var ju bra att få höra att det inte är så dyrt att subventionera nattåg. Då bör ju finansministern ha råd att göra det även från Göteborg till Hamburg och Göteborg till Åre, Duved och Göteborg till Luleå, Kiruna. Det är ju också så att staten styr ju både Trafikverket och SJ och kan ju använda andra metoder. just en ren subventionering av biljettpriset. Det går ju att ta beslut om verksamheten på fler sätt än så, genom olika former av regeringsuppdrag, lagstiftning och så vidare. Så jag ser fram emot att se vad den här regeringen presterar på sitt sista år. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Johan! Då är det Karin Pleijel som har begärt ordet och är sist i talarlistan just nu. Varsågod Karin!

Karin Pleijel (MP)

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Det är en vidöppen dörr. Det var ju synd att ni inte röstade på vår budget 2025 för här står det precis att det här uppdraget finns då att jobba för fler nattåg. Vi vill ju precis samma sak. Sen kan jag säga, jag sitter ju tillsammans med. med Axel Josefson, som inte är här just nu, i Stringnätverket. Vi har ju också tryckt på för de här tågförbindelserna. Där testade VR nattåg mellan Oslo och Malmö över sommaren. Är det många som åker så kanske det blir ytterligare möjligheter till den varianten. Genom att trycka på olika sätt så kan vi åstadkomma detta. Just motionen anser vi vara en öppen dörr och röstar därför. på kommunstyrelsens förslag. Tack!

Aslan Akbas (S)

Tack Karin! Det är tomt på talarlistan. Jag anser att motionen är färdig debatterad. Under överläggningen yrkar Emmyly Bönfors att fullmäktige bifaller förslaget från L, KD och C i kommunstyrelsen. Staffan Lindström och Karin Pleijel bifaller kommunstyrelsens förslag. Axel Darvik, Patrik Höstmad, Jörgen Fogelklou och Toni Orsulic att fullmäktige bifaller förslaget från L, KD och C i kommunstyrelsen. Tilläggsyrkan från SD, L, D, M, och KD i kommunstyrelsen. Jag kommer först att ställa proposition på kommunstyrelsens förslag och yrkandet från Axel Darvik med flera om bifall till yrkandena från L, KD och C. Jag kommer därefter att ställa proposition på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandena. Godkänns denna propositionsordning?

Tilläggsyrkan kommer sen.

Ja, Jörgen, vi ställer alltid det här yrkandet på avslag och bifall. Då ställer jag frågan. Bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslaget från Axel Darvik med flera? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits.

Votering är begärd och ska verkställas.

Så där, då har en votering begärts och den ska verkställas. Då är det ja till förslaget för kommunstyrelsen och nej till förslaget för Axel Darvik med flera Korrekt uppfattat? Varsågod och rösta.

Och då har ju alla röstat så jag stoppar omröstningen. Med 41 röster mot 40 bifalles motionen. Och då återstår tilläggsyrkandet. Bifalles tilläggsyrkandet från SD? Avslås den? Jag anser att tilläggsyrkandet är avslagen.

Votering är begärd och ska verkställas. Då är det ja för avslag och nej för bifall till tilläggsyrkandet. Varsågod och rösta. Då stoppar jag omröstningen och med 43 röster mot 3 har tilläggsyrkandet avslagits.

22. Motion av Emma Altenhammar (SD) om att revidera Göteborgs stads policy för måltider i linje med Uddevalla kommuns måltidspolicy

Margareta Andersson Broang (M)

Då går vi in på ärende 22 som är en motion av Emma Altenhammar (SD) om att revidera Göteborgs stads policy för måltider i linje med Uddevalla kommuns måltidspolicy. Först på talarlistan är motionären Emma Altenhammar (SD). Varsågod!

Emma Altenhammar (SD)

Tack för ordet fullmäktige och göteborgare! Jag vill givetvis börja med att bifalla den här fantastiska motionen. Tänk att debatten om Göteborgs stads måltidspolicy nästan har blivit symbolpolitik på hög nivå. plötsligt är det kontroversiellt att förespråka svensk husmanskost och låta barn och äldre äta precis vad som får dem att känna sig både mätta och igenkända av. Vår motion vill göra det självklara och det är att Göteborg ska precis som under. Uddevalla utgår ifrån svensk husmanskost och lokala råvaror med ett vegetariskt alternativ för de som vill. Jag har hört flera invändningar på det här så jag tänkte ta och bemöta dem lite punkt för punkt. För det första så påstås det att detta ska minska valfriheten men det kan inte vara längre ifrån sanningen. Med Uddevallamodellen ökar man ju faktiskt valfriheten. Man har husmanskost för den man vill och det vegetariska alternativet. Alla får välja. Det andra är kostnadsargumentet. Och det stämmer ju inte att den här modellen kommer bli dyrare.

Just idag har vi en modell som förespråkar något som är otroligt kostnadsdrivande, och det är ju den ekologiska maten, samt massor med individanpassningar så som modellen är uppbyggd idag. Och sen har vi då miljö och klimatargumentet. Jag vet att ni har hört mig säga det här i talarstolen tidigare, men Göteborg och speciellt då skolmaten inte kommer rädda det globala klimatet. Men det kommer ju vara avgörande för både mat. Matglädje och mättnad i skolorna och på äldreomsorgen. Vi vill göra det enkelt, tryggt och näringsrikt för människor att äta i den offentliga förvaltningen. Vi vill se till att svensk husmanskost blir standard, med valfrihet för alla.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack! Då är nästa talare Hillevi Werring, därefter Kalle Bäck.

Hillevi Werring (MP)

Varsågod. Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det hör inte till vanligheten att mitt parti och jag delar den samlade borgerlighetens uppfattning. Men i det här ärendet vill jag lyfta fram några kloka ord som står i deras yttrande i kommunstyrelsen. De skriver. Innan man ändrar något eller vidtar åtgärder är det viktigt att dels konstatera att det finns ett problem som behöver åtgärdas dels att också som det är nu kan man arbeta flexibelt med de måltider som säljs. Vi har också en tanke om vad problemet består av. Motionären menar att förslaget säkerställer näringsrika måltider, stöder lokal livsmedelsproduktion och är kostnadseffektivt. Detta förutsätter att den nuvarande måltidspolicyn inte gör det. Inget i underlaget stöder ett sådant påstående. Som det är nu kan man arbeta flexibelt med de måltider som säljs. serveras tillsammans med skolbarn och brukare. Vi ser en fördel med att speciellt våra barn får möjlighet att ibland prova nya smaker och nya rätter. Samtliga remissinstanser avstyrker motionen. Så gör även vi.

Bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är nästa talare Kalle Bäck. Därefter Anneli Rhedin. Varsågod!

Kalle Bäck (KD)

Tack för det, ordförande, fullmäktige, göteborgare! Att stärka svensk livsmedelsproduktion är viktigt ur många aspekter, inte minst ur ett beredskapsperspektiv i en orolig omvärld. Svenska bönder producerar fantastiska och hälsosamma livsmedel. Regeringens uppdaterade livsmedelsstrategi prioriterar också ökad produktion, robusthet i livsmedelsförsörjningen. Detta sker under ledning av vår kristdemokratiske minister Peter Kullgren. Detta tror

Yttrandeprotokoll 2025

jag att både vi och SD är eniga om. Mycket kan vi göra som konsumenter. Vi som stad är faktiskt också konsumenter när vi gör stora livsmedelsinköp till våra verksamheter. I dagsläget har vi, som framgår av tjänsteutlåtandet, en måltidspolicy som innebär att berörda verksamheter ska välja råvaror som är lokalproducerade med hänsyn till, till vad som är möjligt och med hänsyn till lagstiftningen naturligtvis. Mot bakgrund av det landar vi i att den här motionen inte tillför så mycket nytt.

Den här Uddevallamodellen som det talas om har tillämpats en relativt kort tid och det är svårt att säga vilka för och nackdelar som den innebär. Vi är naturligtvis måna om att den mat som serveras i våra verksamheter håller hög kvalitet men just den här motionen väljer vi och följa kommunstyrelsens förslag till beslut. Tack för ordet.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack! Då är nästa talare Anne Rhedin och därefter Maria Wåhlin. Varsågod!

Anneli Rhedin (M)

Tack så mycket, fru ordförande, ledamöter och åhörare! Jag ska hålla mig kort. Jag håller med Hillevi och Kalle om det som har sagts. Jag yrkar avslag på motionen med hänvisning till M, D, L och KDs yttrande i kommunstyrelsen den 9 april. Skolmaten är viktig, mest eftersom den spelar en central roll för elevers hälsa, inläring och välbefinnande. En näringsrik skolmat som hamnar i magen är extra viktig för elever som inte äter så bra. I vårt yttrande hänvisar vi till Livsmedelsverkets riktlinjer för måltider i skolan. Dessa grundas på vetenskap och beprövad erfarenhet, där man betonar vikten av hälsosamma matvaror som inkluderar mycket grönsaker, frukt, baljväxter och fullkornsprodukter.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är replik begärd av Emma Altenhammar (SD).

Emma Altenhammar (SD)

Tack! Jag kan tycka att det är lite ironiskt att när man själva styr i Uddevalla till exempel så hyllas modellen som framgångsrik och genomförs i praktiken. Men när samma förslag lyfts av oss som opposition här i Göteborg förkastas den som illa underbyggd och onödig. Men jag kan också undra en sak. För att senast i mars så la faktiskt ett av era kommunalråd upp en video där han besökte Nygårdsskolan. Det konstaterades att väldigt många av eleverna var missnöjda med andelen vegetabilier.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är replik begärd av Anneli Rhedin.

Anneli Rhedin (M)

Uddevallamodellen är tillämpad på en väldigt kort tid, Emma, vad är det? Ett år, i en kommun som är betydligt mindre än Göteborg. Det kan också göra det svårt att få den att fungera i Göteborg. Så, det var bara kort.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik av, Emma Altenhammar (SD).

Emma Altenhammar (SD)

Såklart. Tvärtom, så ja. Självklart är inte Uddevalla Göteborg, men då undrar jag vad det är som kommer bli så himla svårt. Det har ni inte tydliggjort heller. Det finns som sagt skillnader i de här modellerna och många av de fördelarna skulle jag vilja säga att vi faktiskt har kunnat enas om tidigare. Till exempel det här med ekologisk mat, att det är kostnadsdrivande och även det här med att man kanske vill ha mindre vegetariska måltider i skolan eller i alla fall möjligheten att kunna välja bort det. Så jag tycker det är fullständigt rimligt att faktiskt kunna.

Margareta Andersson Broang (M)

Yttrandeprotokoll 2025

Då återgår vi till talarlistan. Det är Maria Wåhlin (V) och därefter Rasmus Ragnarsson (SD).

Maria Wåhlin (V)

Tack för ordet, fru ordförande, åhörare! Jag tar rygg på det Hillevi sa. Jag tyckte det var väldigt klokt. Jag ska inte förlänga debatten utan jag ska bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är nästa talare Rasmus Ragnarsson, därefter Jörgen Fogelklou.

Rasmus Ragnarsson (SD)

Tack fru ordförande! Jag vill bara citera någonting ifrån det tjänsteutlåtande vi har framför oss. Det är att serveringen av kött och fisk skulle öka. Om vi bifaller en motion. Servering av kött och fisk skulle öka om man jämför Göteborgs förskolor med Uddevallas matsedel. Det står i det här tjänsteutlåtandet. Så servering av kött och fisk skulle öka. Det här är något positivt vill jag bara understryka. Det är jättebra att våra barn får näringsrikt protein i sig. Jag tycker det är oerhört konstigt att man har drivit den här politiken under så lång tid. Den här nästan ideologiska vegonormen som man påtvingar barnen. Varför ska barnen hela tiden göras till ideologiska instrument? Ja, eller det är ju lite selektivt också, för vi fick ju inte gå in och peta i människors slöjor. Men vad de ska äta, det ska vi bestämma uppifrån. Det är väldigt underligt. Jag tycker det är otroligt konstigt att man inte bara kan göra så att vi äter mer fisk och kött i våra förskolor. Det är otroligt konstigt. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är nästa talare Jörgen Fogelklou och därefter Martin Wannholt.!

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet, fru ordförande, Anneli Rhedin säger att man bara har provat i Uddevalla i ett år. Vi måste våga ha en dröm om att vi kan bättre än det som redan är gjort! Det är klart att vi ska göra detta. Detta är ju framtiden, säger jag. Alla barn får näringsrik, god mat. Det finns två alternativ, det finns husmanskost och det finns vegetariskt. Ekologisk mat har jag varit uppe och pratat om jättelänge. Pratar ni inte med ert kommunalråd i Uddevalla? Han är dessutom väldigt klok. Ekologisk mat! Vi bad riksdagens utredningstjänst räkna på detta. Det är extremt kostnadsdrivande för en kommun att köpa ekologisk mat. De styr ju, så det är deras pengar. Det är klart att ni inte vill dra in dem, för det kostar ju deras pengar. Bifall till motionen!
Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är nästa talare Martin Wannholt och därefter Marie Brynolfsson.

Martin Wannholt (D)

Tack, fru ordförande! Jag vill ha några frågor här. Det framfördes att vi var ideologiska. Jag delar den bedömningen. Jag tycker att våra barn i skolan, det är väldigt många som är hungriga. De som är lite äldre springer och köper hamburgare och annat på rasten. De som inte har pengar till det är hungriga och de presterar sämre. Så maten är viktig och att det har blivit ett klimatexperiment med våra barn och delvis våra gamla. Den bilden ställer vi upp på från Demokraterna. Men ert förslag, det är ju inte det vi vill. Vad är det? Får man äta tacos? Okej, SD har bestämt att det ingår i svensk husmanskost. Falafel? Vad får man äta? Man får ju lyssna på barnen och eleverna. Sen får vi se vad vi har råd med. Men absolut behövs det omtag så att fler barn blir mätta. Näringsrikt är viktigt, men allra viktigast är ändå att man är mätt och kan vara med på lektioner och nå sina kunskapsmål bättre. Men ni försöker styra åt ett annat håll. Ni har en massa bra poänger med förslaget, men ni kan inte hålla er för att bli politiskt klämfingriga, fast från andra hållet. Kunde vi inte sätta barnen och eleverna och deras önskemål i främsta rummet?

Margareta Andersson Broang (M)

Tack. Då har vi replik begärd av Emma Altenhammar (SD). Varsågod!

Emma Altenhammar (SD)

Tack, och tack Martin, för att sätta just barnen först. Det är ju precis det vi gör med det här. Jag har jobbat i Skolkök tidigare, dock i en annan kommun. Men det råder samma eko och vegonorm där också. Det var alltså ett problem när man serverade den vegetariska maten. De unga kanske gick och käkade pizza, eller de åt inte så mycket, eller om de väl åt kändes de inte lika mätta. Så det är på hög tid att vi borde omformulera det här. Speciellt också när det kommer till den ekologiska maten. För någonstans så är det ju väldigt kostnadsdrivande. Och när det blir så kommer det inte gynna eleverna heller. För då har vi ju att kostnaderna för inköpen ökar. Det blir oftast mindre variation i menyerna. Billiga råvaror och andra innehåll eller andra nedskärningar sker ju. Det här är pengar som vi hade kunnat använda till att höja kvaliteten i maten. Vi hade fått fler mycket mer nöjda och högrepresterande barn i skolan. Jag hoppas verkligen att ni inte tycker att ni är helt nöjda med så som det ser ut idag. Det var väldigt tydligt att ni verkar tycka det i ert yttrande.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack! Då är det replik begärd av Martin Wannholt (D). Varsågod!

Martin Wannholt (D)

Nej, vi är verkligen inte nöjda med dagens situation, och vi kommer att återkomma till det. Men genom att snöa in sig på att kalla det husmanskost just så kan man ju tolka olika. Du gör en vid tolkning och det gläder mig. Men det viktigaste här är ju att vi ska ha animaliska alternativ varje dag och vegetariska varje dag. Då hade vi i alla fall skapat en valfrihet. Sedan om eleverna dessutom. som fick vara med och välja och rösta om det och så vidare. Alltså vi måste ha kött och riktiga protein varje dag. Det är i alla fall vad vi demokrater tycker. Tack för ordet! Du är jättevälkommen att ändra din åsikt om hur du tänkte rösta här. Det är precis vad det här förslaget innebär. Det är mer kött och det är mer valfrihet till barnen och mer högkvalitativa måltider. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Tack. Då återgår vi till talarlistan. Det är Marie Brynolfsson och därefter Emmyly Bönfors. Varsågod.

Marie Brynolfsson (V)

Tack så mycket ordförande, fullmäktige, göteborgare. Det finns väldigt mycket att säga om det här förslaget måste jag säga. Martin har sagt väldigt mycket kloka grejer. Jag tänker också att det finns ju personer som till exempel kockar, dietister. Vi har väldigt professionella människor som jobbar i våra förvaltningar som planerar bra måltider för våra barn och äldre. Det här med husmanskost, vad är det ens? Det är väldigt olika. Husmanskost för någon som är fem år, tio år idag eller någon som är 80 år har helt olika definitioner kring vad husmanskost är. Tacos är husmanskost för mina barn, men det är inte husmanskost för någon som är 90, är jag ganska säker på. Köttbullar var inte ens med i regeringens kulturkanon, så det går också bort. Jag vet inte. Jag tänker, för du inledde ju med att säga det här med måltidspolicy och symbolpolitik på hög nivå. Och det är ju precis vad det är. För ska vi vara helt ärliga, så det här förslaget handlar ju inte om husmanskost. Det här förslaget handlar ju om att peka ut en viss grupp av människor. Det är det handlar om. Att säga till muslimska barn. Ursäkta, men det är inte så trevligt att skratta åt någon som pratar. Men det är precis det här förslaget handlar om. Det är därför ni vill göra det här och det kan ni väl ändå? och vara ärliga med, det är symbolpolitik på hög nivå. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Rasmus Ragnarsson (SD) .

Rasmus Ragnarsson (SD)

Nej, jag förstod faktiskt inte ett dugg av det där. Jag tycker inte att man ska gå upp i den här talarstolen och insinuera massa grejer. Jag tycker i stället att du ska tala ur skägget. Vad är det du faktiskt menar? Vad menar du egentligen? Vad är det du står och insinuerar från den här talarstolen? Ta replik här och berätta exakt vad du menar. För det här, det här händer tyvärr hela tiden. Vänsterpartiet insinuerar massa saker, men i en öppen, fri debatt, då tåls allting att sägas. Tänk, säg det du tänker.

Yttrandeprotokoll 2025

Fick begära Marie Brynolfsson. Ja, jag sa ju precis vad jag tänkte, så det var väl ganska tydligt vad jag tänkte. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik av Rasmus Ragnarsson (SD).

Rasmus Ragnarsson (SD)

Nu verkar det tyvärr som att hon inte vågar stå för det hon faktiskt tänker här i talarstolen. Men det gör inget. Jag tror intentionerna från oss är väldigt tydliga. Vi vill ha näringsrikt protein till våra unga. Det här med att man bara ska ha ett vegetariskt alternativ i skolan och leva på det resten av dagen. Det är inte bra politik. Kidsen gillar det inte heller. Jag tycker att det är därifrån vi ska ta diskussionen i stället. för att stå här och insinuera en massa grejer. Tack! Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är nästa talare Emmyly Bönfors och därefter Karin Karlsson. Varsågod!

Emmyly Bönfors (C)

Tack ordförande, ledamöter och övriga åhörare! Självklart ska ju både barn och äldre i våra verksamheter få en god och näringsrik och vällagad måltid. På min egen första valaffisch 2014 så stod det Jag vill se hållbar mat för skolbarn och äldre. Och Centerpartiet. Centerpartiet har också i vår budget drivit att vi vill se ett måltidslyft där man får chansen att utbilda sig om man jobbar inom skolkök och äldreboenden till exempel. Det finns ju de som behöver en kompetensutveckling även där. Elevråd har också nämnts och jag tror att man i alla tider har haft synpunkter på skolmaten i elevråd. Jag tycker absolut att man ska ta elevråden på stort allvar. Det är också en fråga som vi driver att vi verkligen ska se till att det finns elevråd i alla. Samtidigt tror jag att många elevråd också skulle vara oeniga om just svensk husmanskost skulle vara deras favoriträtt på menyn. Trygghetsargumentet har också kommit upp, att man ska kunna känna sig trygg med vad man äter. För mig kanske det är en varm kanelbulle med mjölk, medan andra människor känner en större trygghet med annan så kallad comfort food. Det kan också bero på var man kommer ifrån. Vi har också hört argumentet om ekologiskt kontra svenskt. Det tycker jag är en jätteviktig diskussion som vi har haft i den här salen många gånger. Där vet vi att svenska bönder kan erbjuda högkvalitativt, kvalitativa råvaror såväl animaliska som vegetariska och att man också då kan servera fullvärdigt protein även om det är vegetariskt. Det är ju bara fakta. Så jag tycker den här debatten har lyft många intressanta perspektiv. Jag tror också jag kan konstatera att just svensk husmanskost kanske inte står för just de värdena man vill se. God, näringsrik och vällagad alltid. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Tack.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är nästa talare Karin Karlsson och därefter Karin Pleijel.

Karin Karlsson (V)

Tack ordförande, fullmäktige, åhörare. Det har ju sagts en del lite intressanta saker i den här debatten. Jag vill börja med att säga att det inte är synd om barn som får vegetarisk mat. Det är synd om barn som får dålig vegetarisk mat. Det är synd om barn som får tråkig vegetarisk mat. Som får vegetarisk mat som inte gör dem mätta. Om det är så att barnen känner att maten inte är så pass god att de vill äta den. eller att de inte blir tillräckligt mätta, då behöver vi se till att de får bättre vegetarisk mat i första hand. Sen vill jag också säga att protein är protein, oavsett var det kommer ifrån. Det är bara det att olika livsmedel har olika mängd av olika aminosyror och ibland behöver man knixa lite för att kombinera dem så att man får tillräckligt av allt. Det lär man sig ganska så snabbt när man lagar mycket vegetarisk kost. Och slutligen, när jag gick i skolan så levde den lokala pizzerian väldigt gott de dagarna som vi fick kalops i skolan. Det var nämligen då alla gick och tog en pizza i stället. Så bara för att det innehåller animaliskt och bara för att det är traditionell husmanskost betyder inte det att barnen kommer vilja äta det heller. Men vi ska se till såklart så att barnen får näringsriktig och god mat i skolan. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Tack! Då är nästa talare Karin Pleijel och därefter Axel Darvik.

Karin Pleijel (MP)

Klimatexperiment Martin Wannholt. Det är det vi håller på med just nu. Utsläppen ökar. Du har sett hur ökningen ser ut. Snacka om experiment med världen som laboratorium. Forskningen är väldigt tydlig med vad detta leder till. Det leder inte till en bättre värld för de som är barn idag. Nej, vi måste minska utsläppen på alla de sätt. De spanska barnen. Jag läste en nyhet nu, jag läser Omni ibland. De spanska barnen ska från tre års ålder få en obligatorisk utbildning i hur man hanterar klimatkriser och hur man också hanterar kemiska, industriella och kärntekniska olyckor. Vad är det för värld vi ger våra barn? Jag läste också att det är en stor ökning av PFAS över våra åkrar. Det är alltså godkända, växtskyddsmedel som har PFAS, den här Evighetskemikalien som vi vet är en stor hälsofara också. Den tredje vanligaste cancerformen i Sverige heter tjock och ändtarmscancer. Det är just skälet till att Livsmedelsverket rekommenderar max 350 gram rött kött eller charkprodukter för en vuxen människa i veckan. Så det finns många ingredienser här. Barnen ska bli mätta och de ska ha mycket att säga till om vad de tycker är god mat i skolan. Men vi ska inte. Vi får också vara lyhörda för både vad vi har för klimatförändringar och vad vi har för hälsoförändringar. Och försöka göra bästa möjliga så att det blir hälsosam och god mat till barnen i skolan.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack! Tack! Då är det replik begärd av Martin Wannholt.

Martin Wannholt (D)

Tack fru ordförande! Jag ska försöka att inte vara otrevlig, men det blir svårt efter att ha lyssnat på Karin Pleijel. Kinas stora utsläpp ska ställas mot barnens välfärd i Göteborg. Du går upp och pratar om charkprodukter. Det tror jag inte vi serverar och hoppas jag att vi inte serverar i skolan. Vi pratar ju kyckling, fisk, kött, animaliskt, att det ska finnas som alternativ. Det är inte så att våra skolbarn ska vara ett klimatexperiment. Vi kan ju börja med oss vuxna då. Varför ska barn gå hungriga för att några här i fullmäktige ska ta check på den, nu var det grönsakssoppa igen? Jag vet inte var Kinas utsläpp hamnar i den här debatten. Det finns naturligtvis skäl att vi ska ha animaliska produkter också. Det finns god kvalitet och det finns dålig kvalitet. Till exempel betande kor är väldigt bra för den biologiska mångfalden. Det är ett inslag i kosten. Men att låsa fast vid att vi ska ha väldigt mycket av sådant som både skadar vår hälsa och som skadar planeten. Det är en väldigt konstig lösning i det. Det vi gör i det lilla är en del i det stora också. Även om man kan vara frustrerad över hur mycket Kina, USA eller Ryssland släpper ut så spelar det roll om vi här mår bra av det vi själva gör och vad vi äter.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Martin Wannholt .

Martin Wannholt (D)

Tack, fru ordförande! Karin, jag försökte nå dig på lite logiska steg, men det gick inte. Jag säger det så här. Varför ska inte barn få äta sig mätta för att du ska tvinga på dem det de inte vill ha? Det är så många som inte vill ha den maten som serveras. Det kan vara animaliskt också. Kalops hörde vi här. Det var ett ypperligt tillfälle att gå och äta pizza, naturligtvis. Det hade jag också gjort om vi haft den möjligheten. Så det finns ju saker. Men det här att ni ska använda. Och trycka på barnen så att de är hungriga för att du ska checka av och tycka att du har gjort en miljöinsats, Karin! Jag tycker inte om det. Jag tycker att barn ska vara mätta. Du är lärare i grunden också. Du vet ju hur viktigt det är att vara mätt för att kunna hänga med i skolan. Kan inte barnen få slippa Miljöpartiet på den punkten? Kan du attackera oss andra vuxna lite mer i så fall? Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Karin Pleijel.

Karin Pleijel (MP)

Yttrandeprotokoll 2025

Det är bättre om du säger vad du själv tycker än att du trycker på mig vad jag ska tycka, Martin. Jag har inte sagt någonting om att vi ska trycka på. Jag tycker att vi ska vara lyhörda för forskning och den kompetens som man har idag. När det gäller hur man kan få hälsosam och mättande mat. Sen tycker jag det är jätte viktigt. Jag har varit och besökt när jag jobbat i skolans värld ungdomar som får ha inflytande över vad de ska äta. Det är en väldigt bra modell faktiskt för att få. Någonting som barnen äter eller de unga mäter och som de blir mätta och så de orkar med sina studier och så. Så att det är så mycket i det här. Och man ska inte trycka på att vi ska ha väldigt mycket kött. Och vi ska inte trycka på, men vi ska vara lyhörda för den kompetens som finns. Och att barnen får inflytande över deras mat i skolan.

Margareta Andersson Broang (M)

Då återgår vi till talarlistan. Det är Axel Darvik och därefter Daniel Bernmar (V). Varsågod!

Axel Darvik (L)

Tack ordförande! Jag undrar hur många av er som det senaste året har ätit ett skolkök? Det är några stycken. Jag tycker faktiskt att man får en fantastisk upplevelse i många av våra skolkök i Göteborg. Det har skett väldigt mycket sedan jag gick i skolan. Vi har många duktiga kockar som jobbar i skolköken och gör en väldigt bra måltidsupplevelse. SD lyfter ett viktigt område för måltiden i skolan och i våra verksamheter. Det är väldigt viktigt. Äldreboenden är många gånger höjdpunkten på dagen också för många. Det finns mycket i Uddevallas måltidspolicy som är väldigt bra, ska jag säga, om måltidsupplevelserna och minska matsvinn och så vidare. De tillförde också 5 miljoner extra när de införde detta. I Göteborgs termer har det blivit 50 miljoner. ytterligare på måltiderna. Det hade säkerligen kunnat göra den ännu bättre. Men det är ju lite så att den här debatten hamnar i två ideologiska läsningar där man åker ner i ett dike. Problemet med måltidspolisen i Uddevalla är ju läsningen vid att det ska vara svensk husmanskost som är normen, ingen pasta och ris och sådana saker eller annan typ av medelhavskost. Det blir ju mer fokus på isterband och stekstek, strömming, blodpudding, kalops och sådana grejer som är den här klassiska husmanskosten. Det är väl det som jag tycker absolut att vi ska ha, de här rätterna. Det ska jag väl säga. I Göteborg ska vi ha husmanskost, men vi ska också ha annat. Det är nog blandningen som gör det till just den upplevelse som vi också kan vara stolta över. Så bifall till kommunstyrelsen.

Daniel Bernmar (V)

Tack ordförande, fullmäktige, göteborgare! Jag måste säga först tack Axel för ett sansat och rimligt inlägg i en annars sanslös debatt. Det känns som om jag slängdes 20 år tillbaka i tiden och att det inte har hänt någonting och att ni inte vet någonting. Jag har varit vegetarian så länge jag själv har kunnat välja vad jag äter. Jag vet inte, tycker ni att jag ser undernärd ut. Tycker ni det är svårt att bli mätt? Jag tror inte att. Eller ja. Jag har blivit lite tigare med åren. Så jag har lite svårt att förstå vad den här debatten handlar om egentligen. Det är ju också självklart för alla att klimatsmart mat är god och fin mat och att vi har fantastiska kockar ute i våra skolkök som kan göra klimatsmart mat. För alla er som. När jag deltagit i den här debatten och alla som har lyssnat på debatten så föreslår jag att ni går in på Instagramkontot Klimatslottet. Som är en av många Instagramkonton där man visar upp den fantastiska mat som våra barn får. Vi ska vara stolta över vad vi kan åstadkomma med så lite resurser som är så klimatsmart och så gott. Varje dag jag går in och tittar på det kontot så blir jag avundsjuk på att de får så mycket bättre mat för så mycket mindre pengar. än vad jag tvingas köpa mat för här ute på torget. Så vi ska vara stolta och glada och möjliggöra för alla barn att äta gott, både vegetariskt och annat. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Tack! Då är det replik begärd av Martin Wannholt (D). Varsågod.

Martin Wannholt (D)

Sanslös debatt. Ja, sanslös debatt är ju när vuxna går fram här och projicerar sig själva och sin egen måltidsupplevelse eller sin egen personliga val. Vi pratar om att barn är hungriga och väljer bort och går och köper hamburgare. Hur svårt kan det vara att sätta sig in i barnens och elevernas situation? Alltså det här, det är sådan självgodhet så jag blir jätterädd.

Margareta Andersson Broang (M)

Då återgår vi till talarlistan. Det är Jörgen Fogelklou. Där kan du snabbt in på en replik. Daniel Bernmar (V), varsågod!

Daniel Bernmar (V)

Tack ordförande! Min upplevelse är att det är precis tvärtom. Det är du som har en animalienorm i stället för en mat norm. Det är det som våra fantastiska kokkar ute på skolorna i stället gör. Det vill säga de prioriterar att folk ska kunna äta god, klimatsmart mat. Inte att det måste. det vara kött. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då återgår vi till talarlistan. Det är Jörgen Fogelklou och därefter Emma Altenhammar (SD). Varsågod!

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet, fru ordförande! Ja, Daniel, jag tänkte svara på dig. Den här debatten, vad den handlar om, den verkar handla om att gå upp här och dissa kalops. Jag har hört fyra stycken som har gått upp och dissat kalops här. Och då kände jag mig bara nödgad att gå upp och försvara den svenska kalopsen. Hur kan ni tycka att den är äcklig? Jag är ju uppvuxen. vuxen på det, det var det godaste som fanns när jag var liten och gick på bamba och åt kalops. Och idag som vuxen så äter jag till och med den skånska varianten med morötter, så att jag får i mig lite grönsaker också. Med det vill jag bara yrka bifall till motionen. Ja, nu var det den tredje vita mannen som var uppe och projicerade sin egen hunger och smak på barnen.

Margareta Andersson Broang (M)

Då återgår vi till talarlistan. Det är Emma Altenhammar (SD) och därefter är talarlistan tom. Varsågod!

Emma Altenhammar (SD)

Men tack för ordet och tack för de till synes väldigt många personliga inlägg som vi har haft i den här debatten om den här motionen. Jag är väldigt glad över att det har skapat väldigt mycket engagemang hos er alla. Men om vi ska summera det hela så hade jag ett utgångsläge om att de flesta av er var ändå överens om att ni var överens, om att ni inte var missnöjda. Men jag skulle vilja säga att det är ganska mycket missnöjdhet på båda sidorna här, men på olika sätt. som jag tror vi hade kunnat lösa med den här modellen. Vi har de rödgröna här som jättegärna hade velat se mer vegetarisk mat, som gärna hade skippat kalopsen och ätit varje dag. Jag tror inte lösningen där är att följa ett Instagramkonto. Det hade vi kunnat lösa med Uddevallas modell, för här finns ett vegetariskt alternativ varje dag. Man hade alltså kunnat slippa kalopsen och äta vegetariskt varje dag. Och sen har vi den här sidan som gärna hade velat ha möjligheten att kunna äta mer animalier på daglig basis. kan vi också lösa med den här modellen. Sist men inte minst vill jag bemöta insinuationerna om att det här skulle vara kränkande åt en viss grupp på något sätt. Det har ju varit uppe tidigare i och med att det är en implementerad modell i en annan kommun. Där har ju Diskrimineringsombudsmannen inte utrett de här anmälningarna, för man anser och bedömer att den vegetariska maten, som är näringsriktig och kostnadsfri, inte utgör diskriminering i lagens mening. Och för att citera en vänsterpartist här, det är inte synd om barn som får äta vegetariskt med. Tack! Tack.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är nästa talare Marie Brynolfsson. Varsågod.

Marie Brynolfsson (V)

Tack ordförande. Jag kunde inte låta Emma vara sist. Jag tänkte på det, för det har ju ändå varit ganska uttalat kring den här måltidspolicyn, att man inte ska göra undantag kring religiösa skäl. Och det är också själva anledningen till att jag faktiskt synliggör vad det här handlar om för Sverigedemokraterna. Det är ingen insinuation överhuvudtaget, utan det är precis. så som det är, för hade det inte handlat om det, då förstår jag faktiskt inte varför det inte ska kunna göras undantag av religiösa skäl, för att man vill äta någonting annat. Sen handlar det ju faktiskt inte bara om barn, det handlar om gamla människor också. Och det var också flera som sa

Yttrandeprotokoll 2025

att man ska känna igen maten man äter. Och då tycker jag att det ska man kunna bestämma själv, det ska inte Sverigedemokraterna bestämma. Så bifall KS. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Emma Altenhammar (SD).

Emma Altenhammar (SD)

Jo men tack! Det är ganska enkla svar för att man kanske inte ska ha överdrivet med individanpassning när det finns så många valmöjligheter redan till att börja med. Så varför inte bara se till att både ni blir väldigt nöjda med fler vegetariska möjligheter och den här sidan också för mer kött till barnen och de äldre?

Margareta Andersson Broang (M)

Tack! Tack. Då är talarlistan tom. Är vi redo att gå till beslut? Under överläggningen yrkar Emma Altenhammar (SD) att fullmäktige bifaller förslaget från SD i kommunstyrelsen om bifall till motionen. Vi har Hillevi Werring, Kalle Bäck, Anneli Rydin, Maria Wåhlin, Marie Brynolfsson, Emmyly Bönfors, Axel Darvik som yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles motionen? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Votering har begärts och ska verkställas.

Bra då tror jag att alla är inne i salen. Då är det ja för kommunstyrelsens förslag och nej för bifall till motionen. Godkänns denna voteringsproposition? Då startar jag omröstningen.

Då stoppar vi omröstningen.

Då har fullmäktige med 72 röster mot 9 bifallit kommunstyrelsens förslag.

Reservation från SD?

23. Motion av Martin Wannholt (D) och Patrik Höstmad (D) om att upprusta och utveckla Sankt Sigfrids plan genom en öppen markanvisningstävling

Margareta Andersson Broang (M)

Då har vi ärende 23. Motionären har föreslagit att den ska bordläggas. Kan vi bordlägga den? Ja.

24. Motion av Martin Wannholt (D) och Patrik Höstmad (D) angående en långsiktig trafiklösning för Göteborg

Margareta Andersson Broang (M)

Då går vi in på ärende 24, som är en motion av Martin Wannholt och Patrik Höstmad angående en långsiktig trafiklösning för Göteborg. Kommunstyrelsen föreslår att den av Martin Wannholt och Patrik Höstmad väckta motionen avslås. Ordet har begärts av motionären Martin Wannholt och därefter motionär nummer 2, Patrik Höstmad. Varsågod, Martin!

Martin Wannholt (D)

Tack så mycket. Ja, i en bra värld. Med nya NOS-organisationen hade vi inte behövt skriva den här motionen. Då hade vi sett att det skulle bli omhändertaget med all den kompetens som vi har samlat och ansvarsfördelning som vi har gjort runt om i staden. Men det vi ser är att det är ingen som tittar på helheten och trafiklösningarna längre fram, inte ens till 2050. Vi har ett antal planerade och bra projekt. Vi har en hel del spårvagnsprojekt och vi har många. Bra kollektivtrafikprojekt. Alldeles för lite egentligen. Det vet vi allihop. Men vi har också att det hela tiden poppar upp ad hoca saker hela tiden. Helt plötsligt från en tjänstemannaprodukt som ska planskildheten tas bort på Hammarskjöldsleden. Det ska vara ett plan och gå i 30–40 och bli en boulevard. Vad är det? Det kanske det ska vara i framtiden, men då får man ju grävt ner eller på annat sätt löst så att bussarna kommer fram. Om vi ska få fler att åka kollektivt måste man ju komma in och ut i vår stad och åka kollektivt. Det kommer förslag på våra leder. Hela Oscars leden ska kapas av och bara stängas ner till 30. Planskildheten i stället för att utvidga den på ö, som vi har gjort med Götatunneln och som vi har gjort nu senast här borta

Yttrandeprotokoll 2025

vid Gullbergsvass, om än inte fullständigt men ändå väldigt bra. Då ska det vara ett plan med rödljus, övergångsställen och du ska dra ner busslinjer eller framtida spårvagnslinjer till 30 eller 40 i bästa fall. Vi kan inte ha en sådan planering i den här staden där man får sitta och tycka bara utan att se helheten och vi i politiken blir tvåa på bollen. Jag yrkar bifall till vår motion och till tilläggs. yrkandet från D, M, L, KD om att även se till att få upp digitaliseringen så att demokratin kan öka i de här frågorna.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack Martin! Då är nästa talare Patrik Höstmad och därefter Roshan Yigit (S).

Patrik Höstmad (D)

Tack för det! Det är också så att vi har Koll2035, som togs för många år sedan. En bråkdel av projekten däri har blivit av. Vi ser att när vissa av delarna inte blir av blir det inte bra i helheten. Men vi har inget annat scenario än den. Vi tycker också att man behöver jobba mycket mer med olika scenarier. Vad gör vi om vi har liten möjlighet till finansiering? Vad har vi om vi har stor möjlighet till finansiering? Om det kommer pengar från statligt håll som medfinansiering, vad gör vi då? Så vi har liksom lite olika scenarier att ta oss framåt i. Också så måste vi ju plocka med alla trafikslag. Vi kan ju inte bara ha en systemlösning för kollektivtrafiken. Och sen så får biltrafiken, den får lösa sig som den löser sig. Cykeltrafiken, om ni undrar varför det inte hänger ihop och varför den fortfarande är dålig. Vi har ingen jättebra systemlösning för det som är genomarbetad och som är synkad med kollektivtrafiken. Var ska vi placera kollektivtrafiken? I stället så blir det cykelbanor rakt genom hållplatser och så vidare. Så det här fungerar ju väldigt dåligt. Och det var ju intressant också, som Martin var inne på, när vi tittade på remissvaren. Framkommer det ju ännu mer varför det inte sitter ihop. Nej, de har inget digitaliserat GIS-lagar för trafikutredning och trafiklösningar som har gjorts, utan i stället så ligger det i olika filarkiv. Det är snarare om man känner någon som känner till någonting som gör om man vet om det här har gjorts eller inte. Nu har man ju börjat jobba med områdeslösningar, men det är inte tillräckligt för att få ihop helheten. Områdena måste ju ses. sitta ihop på framför allt de stora lederna för både kollektivtrafik, biltrafik, cykel och även de tunga gångstråken. Så bifall till motionen och bifall till tilläggsyrkandet.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är nästa talare Roshan Yigit och därefter Hans Arby.

Roshan Yigit (S)

Tack så mycket, fru ordförande. Långsiktighet i stadsplaneringen, inklusive trafikplaneringen, är helt grundläggande. Att säkra framkomligheten för de olika trafikslagen är en av stadens viktigaste uppgifter. motionärerna slår dock in öppna dörrar. Vi har redan en övergripande och långsiktig styrning för stads och trafikplaneringen. Detta ligger givetvis i stadens översiktsplan. Stadens stadsbyggnadsförvaltning har redan som grunduppdrag att utveckla processer och planer för långsiktiga systemlösningar för trafiken i Göteborg med sikte på 2050. Vidare har stadsmiljöförvaltningen ett arbetssätt för att implementera den övergripande planeringen genom områdebaserad planering på flera olika geografiska nivåer. Vi har även en långsiktig trafikplanering på regional såväl som nationell plan som givetvis har tydliga kopplingar med vår egen planering. Det finns givetvis utvecklingspotential, bland annat vad gäller digitalisering, sätt som kan förbättra nuvarande system. Men de här utvecklingsstegen behöver ske i det ordinarie lednings och budgetarbetet. Digitalisering, i synnerhet en skyndsam sådan som föreslås, kräver resurser vilket inte tillgodoses här. Utöver att slå in öppna dörrar finns dock väldigt oroväckande delar av motionen. Motionen undergräver målbild KOLV2035 och därmed den befintliga långsiktiga regionala planeringen, tappar bort det viktiga perspektivet att det även finns andra intressen i stadsplaneringen som måste beaktas, inte enbart trafik, och önskar ha som mål att tvärbromsa omställningen till ett mer hållbart resande. Det kan vi givetvis inte gå med på. Vi yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag till övriga yrkanden. Tack så mycket!

Margareta Andersson Broang (M)

Tack! Då är det replik begärd av Patrik Höstmad.

Patrik Höstmad (D)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack för det! Det vore intressant att veta vad det är för perspektiv ni tycker inte är med. Det skulle vi kunna lägga till om det är någonting vi har missat. Vi skriver ju väldigt mycket om att det inte bara ska bli en trafikapparatlösning utan att det faktiskt ska docka in med stadskvalitet, stadsliv, att vi får trevliga gator och så vidare. Det måste ju också med i det här. Så det är inte trafikingenjörer som ska kapacitetsoptimera precis överallt. Det kanske vi behöver göra på vissa leder och så, men på andra ställen i stan försöker vi i stället skapa. Så det här är ju inte en fråga om att göra bara en trafiklösning utan det är ju faktiskt en stadsmiljölösning. Och sen så när det gäller att det finns pågående arbete. Ja, det finns pågående arbete men det är fragmenterat. Det finns ingen helhetsplan. Det stod ju också i svaren på remisserna att de tyckte att det här kanske blir ett parallellt spår. Nej, men det här ska ju vara huvudspåret med den politiska förankringen med flera omgångar och komma tillbaka till politiken. kanske i stadsbyggnadsnämnden med olika inriktningsbeslut. Man ser konsekvenserna och kan ta låga beslut.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack så mycket. Då är nästa talare Hans Arby och därefter Karin Pleijel.

Hans Arby (C)

Tack ordförande, ledamöter, åhörare! Jag tror jag förstår vad ni är ute efter och jag håller med om vikten av helhetssyn och systemtänkande. Men som ni säkert misstycer så stöder vi inte motionen. Det är egentligen utifrån tre delar. Det är processen, leveransen och inriktningen. Vad det gäller processer så finns det processer som det har varit brister i men de vidareutvecklas nu inom de stadsutvecklande nämnderna. Där man går från helhet ner till geografi. och ner till olika teman, till exempel trafik. Och så väger man olika anspråk mot varandra. Det är inte bara trafik som ska lösas. Vad det gäller leveransen då, det här att ta fram en långsiktig trafiklösning. Det är en övertro i femårsplaner eller tjugofem årsplaner. Ni klagar ju själva på att det dyker upp nya saker som inte var med i exempelvis Calle 2035. Men de är kanske värda att lägga till. Andra saker försvinner och så kommer det ju vara. Vi vet. Vi vet inte hur självkörande teknik kommer att påverka behovet av parkering eller om det kommer att påverka att kollektivtrafiken blir billigare och man kan ha rikare utbud. Vi vet inte vilka områden som till slut kommer att exploateras fram till 2050. Det är därför vi har program som bygger på scenarier där man har tittat och tagit fram olika lösningar på olika nivåer ända ner till trafiknätsplaner och så vidare. Sist då med inriktningen som är mer till allt och alla. Det står att lösningen ska leda till kortare restid och ökad tillgänglighet för alla trafikslag. Ni vet ju också att det är begränsat med både pengar och plats. Vi kan inte göra allt till alla. Jag tror ni också är överens om att vi behöver få fler att åka kollektivtrafik om vi ska få plats med alla. Idag är restiderna och tillgängligheten med bil bättre än de andra. Det betyder att det är där vi kanske behöver nagga här och där för att öka den totala tillgängligheten. Jag yrkar på bifall till kommunstyrelsens förslag.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack. Då är replik begärd av Patrik Höstmad.

Patrik Höstmad (D)

Nej men det stämmer att vi vill ha som mål att man ökar tillgängligheten och förbättrar restiden för alla trafikslag. Vi är inte riktigt med på det här att man ska försvåra för bilister för att kollektivtrafiken inte är tillräckligt bra. I så fall jobbar vi med att förbättra kollektivtrafiken. Sedan har vi vissa gator där man kommer att behöva göra prioriteringar. Ska vi ha ganska ostörd kollektivtrafik här? Eller ska vi ha biltrafik? Eller ska vi ha en cykelbana? Och så vidare. Den typen av prioriteringar får vi göra. Men att gå in i själva arbetet med planen med att biltrafiken ska bort i alla lägen och den ska minska i alla lägen. Det är så vi har i våra styrdokument nu. Det vill vi riva upp. Biltrafiken har också en plats i staden och vi måste ta hand om den och den försvinner inte. Det är ju bara att knöka ihop så det blir värre och värre köbildningar in till staden. Så vi måste ju hantera det. Vi kan ju inte blunda för det.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack! Då är det replik begärd av Hans Arby.

Hans Arby (C)

Yttrandeprotokoll 2025

Nej, men det håller jag med om. Mitt resonemang är ju att idag har du bra tillgänglighet med biltrafik. Vi är bättre på det än andra. Vi börjar ju inte med att ta bort biltrafiken. Men för att kunna göra det bättre för andra trafikslag, precis som du har i andra städer som i Stockholm och många andra europeiska städer där du har en helt annan färdmedelsfördelning, så betyder det att vi får ta lite grann från den som idag har bäst tillgänglighet och det är med bil. Vi pratar om tillgänglighet för gods och människor. Det är ju inte för trafikslagen vi har tillgänglighet. Då är det den helheten. Där du har ren bilfientlighet och säger att vi ska ta bort bilarna, det håller jag med om att det är fel. Men om du tittar på helheten, ta trafikstrategin och prata om lättillgängligt regioncentrum. Det är tillgänglighet med alla. Däremot är kanske hastigheten en annan sak för att kunna få plats med mer folk.

Margareta Andersson Broang (M)

Replik begärd av Patrik Höstmad.

Patrik Höstmad (D)

Jag tror att det är en nyansskillnad i hur vi ser på det hela. Ni utgår ifrån att biltrafiken måste bort för att lösa problemet. Vi ser att på vissa ställen behöver biltrafiken stiga undan för att komma fram med kapacitetsstark kollektivtrafik. Men inte överallt. Vi har en gles stad. Vi kan försöka växla över mer via pendelparkeringar och så vidare till kollektivtrafiken. Men det är en. Det är ändå väldigt många som bor i den här glesa staden och som inte har sitt boende och arbete efter ett huvudstråk i kollektivtrafiken utan måste åka på tvären. Då behöver man bilen. Då måste vi ha ett system för det också. Tack.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Hans Arby.

Hans Arby (C)

Tack! Vi behöver inte tjata om samma saker. Jag säger ju det. Jag säger ju inte att biltrafiken ska bort. Vi behöver förbättra tillgängligheten och kvaliteten och restiden med kollektivtrafiken framför allt. Det kommer ju få andra konsekvenser för att vi ska få plats med allt. Sen bara lite kommentar när ni lägger den här. Vi har ju suttit i trafiknämnden några och där tittar man på trafik. Det blir lite enahanda det här med att säga att det är trafiklösningen som nästan blir det överordnade. Det är så mycket annat att tillämpa. Tillgänglighet handlar om närhet till service, till affärer och allting där du kanske inte ens behöver resa. Det är därför vi har en samlad stadsutveckling där hur man rör sig med vad och till vad, det är en del av hela den planeringen. Men här låter det nästan som att vi ska ha det. Nu är vi tillbaka till Göteborg som ska vara en trafikstad på något sätt. Så kan det bli om man blir för enögd här.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack. Patrik, du har haft två repliker, så nästa talare är Karin Pleijel och därefter Toni Orsulic.

Karin Pleijel (MP)

Tack! Då vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag tycker att vi har en ganska bra övergripande bild för den här staden. Det är 15-minutersstaden. Väldigt många ska ha nära till det man behöver i vardagen. Vi vet att när man tittar på huspriser och vad folk tycker är värdefullt så är det faktiskt att ha gång och cykelavstånd till mycket av det man behöver i vardagen. Så jag tycker att det är en väldigt bra övergripande strategi. Regeringen har en klimatfientlig politik. Förra året ökade trafikutsläppen i Sverige med 18 %. Det är hela Göteborgs utsläpp. Med den inriktning som Demokraternas motion har skulle trafikutsläppen öka ytterligare. Ni pratar gärna om att öka tillgängligheten för alla trafikslag. Men vad det egentligen betyder är att bilen ska fram på bekostnad av andra eftersom vi har begränsat med utrymme. Precis som Hans Arby sade har bilen en väldigt god tillgänglighet idag om man jämför de olika trafikslagarna. Det lyser grönt på biltrafiken och det lyser rött på kollektivtrafiken till exempel. Staden har byggts upp för ett bilsamhälle från 60-talet. Nu är det dags för förändring. Då måste man göra det enklare för att cykla, gå och resa kollektivt och minska bilbristen. beroendet och absolut, många behöver bilen och kan behöva den en del av sträckan. Att kombinera det trafikslaget som fungerar för ens behov, för ens resa. Det är ju optimalt. Så bilen en del av resan och sedan kollektivt eller cykel eller vad som fungerar. Med minskat bilberoende så får vi också mer plats för bostäder, butiker, kaféer,

Yttrandeprotokoll 2025

grönområden och annat som gör staden trevlig att bo och leva i och luft. Den blir friskare, trafiken bullrar mindre och klimatutsläppen minskar.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Patrik Höstmad (D).

Patrik Höstmad (D)

Du pratade tidigare om Gent och deras cirkulationsplan och sådant som vi kanske skulle kunna ha i Göteborg. Den bygger på att man har en kapacitetsstark ringled. Vi hade ju sådana planer där de skulle gå ifrån Linnéplatsen och i tunnel och komma bort till Kallebäck och så vidare, som aldrig slutfördes. Det är ju så Gent är uppbyggt och du pratar om det som en förebild. Det kanske är så vi ska tänka i framtiden. Vi försöker bygga en kapacitetsstark ringled så att det lättare. Det är ett sätt att ta sig fram med bil och sedan åker man i ekrarna in till centrum och kommer till ett p-hus, kan parkera där och gå sista biten till jobbet eller butiken. Det skulle kunna vara ett av scenarierna som vi tittar på och som vi politiskt avgör. Det skulle kanske kunna ge ökad tillgänglighet både för biltrafiken, kollektivtrafiken och de gång och cykeltrafikanter som är inne i citykärnan. Så låt oss ta med det i den här utvecklingen. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Karin Pleijel, MP.

Karin Pleijel (MP)

Det ska vara lätt att göra rätt, brukar vi ofta säga. Det gäller även för den som är bilist, att man ska hitta rätt i systemet. Det är en mardröm. Jag är också bilist ibland. Att hamna i ett område där man känner att här kommer jag varken fram eller bak, utan jag har hamnat fel. Har man bil ska man bli hänvisad till ett parkeringshus till exempel, som du säger. Men vi vet också att totalt sett behöver biltrafiken minska för att vi ska få en stad som är värd att leva i, som människor. människor mår bra av att leva i. Då behöver vi ha den målsättningen också. Men vi ska också tänka till så att den som åker bil känner sig bekväm med att man hamnar på rätt ställe och inte på fel ställe.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack! Då återgår vi till talarlistan. Det är Toni Orsulic och därefter Johan Zandin.

Toni Orsulic (M)

Ordförande! Jag vill börja med att bifalla yrkandet från D, M, L och KD och även bifalla till Tilläggsyrkande från D, M, L, KD. När man pratar om en övergripande strategi för denna stad när det gäller trafiken så kan man ju ifrågasätta om det verkligen finns. Låt mig ta ett par exempel. Ute där jag bor på Hisingen. Kommer man från Tuve, Säve så är det två vägar, huvudsakligen man kör för att rikta sig in mot stan. En av dem nu är avstängd tillfälligt för ombyggnation. Helt okej. Samtidigt så är det någon som, som bestämmer att man ska lägga om ytan på alla andra vägar runtomkring samtidigt som man stängt av en av två bilvägar, vilket resulterar i att samkörningen blir några problem. Det är plötsligt alla vägar till. Det är inte en samordning av flödet av trafiken i staden. P.O. här borta, de av oss som använder det har märkt att de har en ny infart. När den infarten gjordes, strax därefter. Efter var det någon tjänsteman här i staden som kom på den geniala idén att vi ska stänga av all biltrafik som kommer från det hållet, från centralstationen. När PU:s motståndare påpekar detta för Göteborgs Stad, ursäkta oss men det är ingen som har pratat med oss om det, vi har investerat x antal miljoner kronor i att bygga en ny entré för att anpassa oss efter så som ni hade tänkt bygga från början. Då drog staden tillbaka detta ganska fort. Det är det som är det övergripande, det strategiska. Man gör inte lösryckta saker. Varje idé kanske är bra var och en för sig, men hur samkör de med varandra? När sker de tidsmässigt ihop med varandra? Det är det vi behöver en plan för. Det är det vi behöver kunna se. Hur sammanfaller alla de här olika idéerna man har med varandra? Det är därför vi behöver detta. Tack så mycket!

Hans Arby (C)

Yttrandeprotokoll 2025

Tack! Men nu tänker jag att det du pratar om här Toni, det är ju det som ni hanterar på Stadsmiljönämnden. De förändringar och reparationer och avstängningar och sådant. Så att i det befintliga nätet, att det funkar så bra som möjligt. Vare sig det är för bussarna eller bilarna eller vad det nu kan vara då. Det här andra är ju en 25-årsplan vi pratar om där vi tror att vi kan lägga fast det här är lösningen för Göteborg och så är det den som styr övrig utveckling i stan. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

I replik begärd av Toni Orsulic.

Toni Orsulic (M)

Till viss del, men det projektet här borta, det är ju inte vi som har hand om hur vi ska dra vägarna i framtiden inne i stan, hur vi bygger om hela stan när vi drar om nätverket. Det kan ju vara trevligt att göra exempelvis med stans största p-hus, att man samordnar det med dem hur man har tänkt så att de kan anpassa sina in och utfarter. Men det är det övergripande, det är inte bara 25-årsplaner. Hur förändrar vi successivt också under tiden? Hur mycket bygger vi om samtidigt som vi måste renovera vissa delar? Vi lägger om ytorna med jämna mellanrum. Det i kombination med nybyggnationen, det är sådant som är en del av den övergripande bilstrategin. Inte bara bilar, det är även kollektivtrafiken, godstrafiken och allting. Ta norr och Söderleden, titta hur mycket godstrafik som går där. Samtidigt planerar man då för att plocka en del av de vägarna, filerna för kollektivtrafik. Det är jättebra med ringledd med kollektivtrafik på, jättebra! Men bygg ut då i stället för att ta bort den. Den tunga trafiken går den vägen. Det här är trafikstrategi. för alla slag och det är det vi behöver kunna se.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik, begärd av Hans Arby C.

Hans Arby (C)

Tack! Nej, men trafikstrategi och sen ner på program och så vidare. På den nivån kan man ju ha det. Men här låter det verkligen, för här ska du lägga in den här jätteplanen fram till 2050. Det är när vi ska reparera där och där och där och där. Det här är ju liksom en sovjetisk femårsplan utan dess like. Jag tror inte det är så vi gör det. Du har Den har en inriktning och sen har den mer och mer konkretiseringar. Det här låter lite tungt. Tack.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Toni Orsulic.

Toni Orsulic (M)

Ordförande! Att få detta till en sovjetisk femårsplan finner jag väldigt intressant. Då har man både inte läst vad den här motionen handlar om och jag tror inte man har sett vad som innebär med en sovjetisk femårsplan. Så det är både att man inte har läst motionen och förstått den och jag tror det behövs en historielektion också hur man planerade femårsplaner i Sovjet. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då återgår vi till talarlistan. Det är Johan Zandin och därefter Jörgen Fogelklou. Varsågod!

Johan Zandin (V)

Ja, vad handlar den här motionen om egentligen? Man kan ju tycka att det lät som att det mest handlade om att vi ska vara mer strategiska och långsiktiga i Göteborg. Men jag tycker att debatten tidigare mellan Hans Arby och Patrik Höstmad illustrerade väldigt tydligt vad det egentligen handlar om. Det handlar om vad man ska tycka om biltrafiken i stan. Ska vi ha lika mycket biltrafik som vi har idag eller kanske till och med ännu mer eller ska vi. Minska biltrafiken. Biltrafiken i Göteborg måste minska, av klimatskäl, av bullerskäl, av trängselskäl och av energiförbrukningsskäl. Det betyder inte att något parti här inne vill ta bort biltrafiken helt i Göteborg eller ens ta bort den helt på någon enda plats. För det kommer alltid finnas göteborgare som behöver

Yttrandeprotokoll 2025

ta bilen, till exempel på grund av funktionsnedsättningar, till exempel på grund av udda. Udda arbetstider, udda arbetsplatser, att de behöver få med sig sina verktyg i sitt arbete runt om i stan, att de behöver transportera något som inte får plats på spårvagnen eller cykeln men inte behöver en lastbil.

Det är en halmdocka att påstå att någon vill ta bort biltrafiken helt och hållet. Men den behöver minska. Fler av oss som kan ta oss fram på ett annat sätt än med bil behöver göra det. Till exempel, med cykel, kollektivtrafik eller gång. Då behöver vi ofta minska biltrafiken för att få plats med det. Men även oavsett det behöver vi minska biltrafiken av klimatbuller, trängsel och energiskäl. Jag återkommer senare.

Patrik Höstmad (D)

Det var väl en förenkling av motionen. Jag hoppas du har läst den Johan. Du brukar ju läsa noggrant. Vi lyfter ju kanske framför allt upp som exempel kollektivtrafiken i centrala stan och frågan om vi ska planskilja upp en våning ner i marken eller jobba mer med omledning. Det är också den typen av frågor som handlar om kollektivtrafiken. Egentligen oavsett vad man tycker att vi ska gå för väg framåt så är väl metoden, Orden som vi beskriver är ganska tilltalande. Man tittar på olika scenarier, man utreder plus och minus, man låter politiken få göra avvägningar. Vill ni ta bort mer biltrafik än vad som förs fram av tjänstemännen så föreslår ni det politiskt och får tillbaka det. Det är en demokratisk process i stället för att några tjänstemän helt plötsligt ritar in spårvägsspår i Övre Husargatan utan att det finns ett enda politiskt Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är replik begärd av Johan Zandin V.

Johan Zandin (V)

Ja, men vi har ju tagit beslut politiskt. Det är inte så att våra tjänstemän agerar i ett vakuum. De agerar utifrån kommunens mål, till exempel om att försöka rädda klimatet. Till exempel om att gynna gång och cykel för att få en nära 15-minuters stad. Men de agerar också utifrån sina professionella kunskaper i sakfrågorna. Jobbar man professionellt som trafikplanerare så känner man ju till begrepp som inducerad trafik, att ju lättare man gör för bilisterna, desto mer biltrafik blir det. Det är alltså inte så enkelt att man bara kan bygga bort biltrafik genom att göra vägar bredare. Så det är ju inte så att våra tjänstemän helt på egen hand kommer med förslag. De bygger ju på den politik som Göteborgs Stad driver. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Tack. Då återgår vi till talarlistan. Det är Jörgen Fogelklou och därefter Axel Darvik. Varsågod!

Jörgen Fogelklou (SD)

Tack för ordet, fru ordförande! Ja, en långsiktig trafiklösning för Göteborg borde egentligen innehålla något om att det inte ska vara ett självändamål att bli en miljonstad. För ju fler vi blir, desto trängre kommer det att bli och desto större kommer trafikproblemen att bli. Oavsett om man åker kollektivtrafik eller inte. Johan här. De som åker bil idag, de ska in i kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken funkar ju inte idag. Sedan ska vi bli en miljonstad. De som åker bil idag ska in i kollektivtrafiken. De 400 000 människorna som ska komma hit, eller 350, ska in i kollektivtrafiken som inte fungerar idag. Dessutom ska vi göra detta på en mindre yta när den förhåvs, statliga förtätningen ska till. Det här fungerar ju inte. Men nu har vi kommit bort lite från ämnet, för det är faktiskt inte det här som motionen handlar om. Jag yrkar bifall till motionen och jag yrkar bifall till tilläggsyrkandet.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack så mycket! Då är nästa talare Axel Darvik. Därefter Patrik Höstmad.

Axel Darvik (L)

Tack ordförande! Jag tycker den här motionen från Demokraterna är mycket konstruktiv och bra. Ni ska ha en eloge för den. Jag tycker att det är någonting som vi borde ställa oss bakom. Också med vetskapen om hur det ser ut i Göteborg idag. Vem är nöjd med trafiksituationen i Göteborg så som den ser ut nu? Handen på hjärtat. Det system som vi har och det som man utvecklar nu när ju inte sina mål. Det går åt fel håll. På alla de

Yttrandeprotokoll 2025

parametrar som vi vill uppnå går det åt fel håll. Det finns ett val mellan ett dåligt trafiksystem och ett bra trafiksystem. Det är inte så att det här är ett nollsummespel. Det handlar inte om att om det blir bättre för en grupp resenärer så blir det automatiskt sämre för en annan. Det går faktiskt att skapa bra trafiksystem som är i linje med klimatambitioner och så vidare som gör att livet fungerar smidigt för invånare. Det finns många städer runt omkring i världen som har förskräckligt dåliga trafiksystem. Göteborg är faktiskt inte ett av de bättre i världen. Vi har misslyckats, det får man faktiskt erkänna. Redan på 30-talet fanns det förslag om att skapa en spårvagnstunnel i Göteborgs centrum för att börja planskilja trafiken. Det stoppades av världskriget. Planerna återupptogs på 60-talet, men då kom varvskrisen och stagflation och annat som gjorde att det skrinlossades. Sen har det varit många utopiska lösningar med linbanor, spårtaxi och annat som nog inte var helt realistiskt. Så att sätta sig ner med de vetenskaperna om att det här som vi har nu inte har fungerat och faktiskt tänka om och fundera igenom hur skapar vi något som blir bra? Det behöver vi göra. Den gamla utredningen är sedan 2015 tio år på nacken. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är replik begärd av Hans Arby. Varsågod!

Hans Arby (C)

Tack. Jag kanske ska kommentera. Mycket av det kaoset vi har är ju på grund av att vi bygger och planskiljer och gör lite olika saker i stan också, så det är lite extremt just nu. Tittar man på trafikutvecklingen så har ju den trafiken i centrala stan minskat löpande utan egentligen att ha fått så mycket sämre tillgänglighet och du har fått mer folkliv och så vidare. Den ökningen av befolkningen, ökningen av antalet resor, har inte lett till fler bilresor utan de har faktiskt tagit hand om det andra, så det går långsammare. Men det går ju ändå framåt där. Men jag tänkte också säga, jag håller med om det här, en lösning för att klara den trängsel och hopgröten vi har i mitten, det är ju att börja planskilja. Det finns med, och det finns med en utblick i Koll2035 också med det. Vi lade ett yrkande i stadsbyggnad om att börja verkligen ta tag i det här och utreda, men den röstade alla ner, vad jag förstår. Det är ju det vi måste börja titta på. Det blir ju inte bättre av att göra en jätteplan där vi börjar titta på vad vi ska planskilja, där vi ändå inte vet om vi har pengar. Vi vet ungefär vart vi vill och det är dags att börja göra de sakerna. Tack.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är replik begärd av Axel Darvik.

Axel Darvik (L)

Tack ordförande! Trängseln i vägsystemet har ökat. Vi ser att kollektivtrafiken är alldeles för långsam i många relationer. Vi ser att många cyklister i centrum är förtvivlade över att det är svårt att hitta hur man ska ta sig fram och vart man ska ta vägen. Att tycka att det här är på väg åt rätt håll, det är en väldigt optimistisk inställning Hans, det får jag nog ändå säga. Jag känner inte riktigt att det är det. Tittar man på det här. Karl 2035 handlar till största delen om det utopiska buss, bättrebussystemet, där vi ska ha bussar på betongpelare på lederna runt omkring i Göteborg. Det är nog också något som vi bör ifrågasätta. Är det så att kollektivtrafikresenärerna vill åka på betongpelare runt staden, eller vill de faktiskt komma in i centrum på ett smidigt sätt? Lösningar som minskar konflikten mellan de olika trafikslagen.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Hans Arby.

Hans Arby (C)

Nja, då har du inte läst koll 2035. Metrobuss är i stället för pendeltåg på de ställen där vi inte har järnväg och den är runt och igenom och in i centrum också. Behövs det betongpelare? Det är bara ett exempel. Alla de bitarna, olika lösningar, koncepten som är där med stadsbana och så vidare. Det är ju egentligen en kravspec och kvalitet. man sätter upp exakt hur och exakt var du kan bygga dem och i vilken ordning. Det kan man inte ens lägga fast i en riktig plan. Alternativet är att bygga tunnelbanan för 300 miljarder. Men det här är ett sätt att göra det successivt. Bättre och bättre expressbussar till exempel. Och så måste vi planskilja spåren genom stan. Det tror jag vi kan vara ense om. Men jag ser inte fortfarande det här att vi ska ta fram en plan som tar det här och

Yttrandeprotokoll 2025

som dessutom tar hänsyn till vad trafiken Trafikverket kommer göra, vad det finns för finansiering och allting fram till 2050. Det kommer bli ännu mer pappersprodukt än de vi har. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Axel Darvik.

Axel Darvik (L)

Tack ordförande! Om inte de insatser som vi gör leder mot målen, då är väl inte lösningen att ösa på med ännu mer av samma sak och hoppas att det då ska lösa problemen? Det är ju trots allt så att tittar du på kol-2035 så är det precis det du säger att det inte finns där. Det är utpekade vilka stråk som ska byggas ut, när de ska byggas ut, om det ska vara stadsbana eller om det ska vara metrobussar. En stor del av detta handlar om att leda kollektivtrafiken runt centrum i stället för genom centrum. Vi har inte finansiering för det. Vi har inte finansiering för hela Rekord 2035. Men tids nog öppnas ett fönster för när Göteborg kan förhandla med staten om medfinansiering för trafiklösningar. Då måste vi ha en genomarbetad plan. Nästa gång det är dags att sluta ett avtal med staten måste vi ha förslag, förslag på åtgärder som verkligen leder till ett bättre trafiksystem, inte ett sämre. Det är därför vi bör bita Demokraternas motion.

Margareta Andersson Broang (M)

Hans, du har haft två repliker så vi återgår till talarlistan. Det är Patrik Höstmad. Därefter Johan Zandin.

Patrik Höstmad (D)

Tack! Nej men Hans, du pratar om att det skulle vara en 25-årsplan som ligger fast. Vi pratar ju precis tvärtom. Vi vill titta på olika scenarier så vi har handlingsfrihet inför olika framtider. Både när det gäller finansiering, teknikutveckling och olika delar. Det är ju snarare så att Koll2035 är en femårsplan som har antagits som sedan ingen klarar av att förverkliga. Alla håller god min i psalm 5 års plansanda, att vi levererar på koll 2035 fastän vi inte gör det överhuvudtaget. Det är ju dags att börja jobba på ett annat sätt där vi faktiskt kan vara lite mer agila och titta på hur framtiden utvecklar sig, i stället för att låtsas att vi har en plan fast vi klarar aldrig av att förverkliga den.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det en ny replik begärd av Hans Arby. Varsågod!

Hans Arby (C)

Det blir ju lite konstigt. Vi tar fram ett program som är rätt tydligt faktiskt en plan för hur kollektivtrafiken ska utvecklas. Vi vet att vi inte har finansiering, för så är det. Vi måste ha väldigt mycket färdiga förslag i byråådan när chansen öppnar sig som Axel Darvik var inne på. Det är liksom grejen. Det är så att säga vår offert till att kunna få en statlig finansiering. Nej, vi har inte levererat på den därför att det går långsamt. Vi har inte pengarna. Då kan man antagligen säga att det här är en bra idé. Det här kommer lösa jättemycket problem, men det går för långsamt. Låt oss göra något helt annat och börja om från början. Se till att genomföra den, se till att leta finansiering. Ligg på i förvaltningen och se till att nu gör vi det här och vi gör det bra och bra med kvalitet. Så det blir en riktig kollektivtrafik som är värd i Göteborg. Det här med att det här var jobbigt, det här var lite trögt. Nu gör vi något annat. Vi vet rätt mycket vad vi behöver göra. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Patrik Höstmad.

Patrik Höstmad (D)

Ja, men tiden har ju sprungit ifrån koll2035 i flera delar. Alltså, vi har ju nu de stora problemen är ju kollektivtrafiken genom centrala stan. Som egentligen, koll2035 pratar lite om saker man kan göra, men det är ju liksom inget driv emot att lösa den frågan.

Yttrandeprotokoll 2025

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Hans Arby (C).

Hans Arby (C)

Det är väl det här som är risken, att bli bokstavstroende. Det räcker med att man skriver någonting så blir det så. Planen finns där, det finns där lösningar för att lösa inne i Brunnsparken också. Men då måste det hända saker i nämnder. Besluten att börja genomföra och hitta finansieringen till dem måste ju göras. Jag tror ni är med om det mesta som de behöver göra och även framåt i planskiljningar. Och hur Metrobussen kan avlasta allting. Det här är ju förutsättningar för den stadsutveckling vi vill se. I stället för att titta på att göra en ny plan, vad är det som säger att den går igenom? Det är ett lösningsförslag för kollektivtrafiken men vi behöver ju genomföra den, annars kommer det inte bli bättre.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är replik begärd av Patrik Höstmad.

Patrik Höstmad (D)

I den processen som vi ser framför oss här så ska vi faktiskt titta på olika alternativ och kunna landa i vad som är rimligt att gå fram med. Visst, man kan säga att vi ska planskilja, det är självklart att vi ska planskilja i centrala Göteborg. Men vi vet ju redan från tidigare utredningar som har gjorts att man avråder från det och gör i leran under hamnkanalen för att det ska ge för stora sättningar och skador på den befintliga bebyggelsen? Så i så fall ska man leta berg och då hamnar vi antingen otroligt långt ner eller runt staden. Då kanske man pratar om i stället, och det är därför vi har landat i Allélänken. Vi försöker ta trafiken runt i stället för att det är svårt att planskilja. Tack.

Margareta Andersson Broang (M)

Då klockan börjar bli sen. Vi har fyra talare kvar på listan. Det är Johan Zandin och därefter Martin Wannholt. Varsågod!

Johan Zandin (V)

Ja, nu gick Axel Darvik ut ur rummet här, men både han och Patrik Höstmad pratar ju om problem med finansiering. Och det är lite samma dilemma som med nattågstrafiken vi pratade om förut. Ganska mycket som vi är överens om i det här rummet kan vi inte genomföra för att det inte kommer några pengar från staten, som ju har betydligt större möjligheter. än en enskild kommun att finansiera saker. Så även här vore det bra om nuvarande eller nästa regering släpper på pengapåsen lite och hjälper Göteborg lika mycket som man brukar hjälpa Stockholm, till exempel, när det gäller kollektivtrafiksatsningar. För att mycket av det som står i Koll2035 är ju, som Hans Arby var inne på, bra men saknar än så länge finansiering. Det finns ju saker som har finansierats, som är på gång, till exempel Lindholms. förbindelsen. Det finns saker som vi har tagit en del beslut om i det här rummet, men som ännu inte är finansierade, till exempel allélänken. Bägge de kommer ju lösa en del av trafikinfarkten i centrala stan genom att man kan åka runt Brunnsparken på olika håll. Patrik undrade om jag läst motionen. Ja, absolut har jag gjort det. Det finns en lång brödtext där som pratar om alla möjliga saker. Men om man tittar på vad att-satserna faktiskt säger så är den första att-satsen. Det är bara en intetsägande ordsallad om att man ska ta fram en process för att ta fram en trafiklösning som möjliggör politiska beslut utifrån analyserade scenarier. Ja, vem kan inte ställa upp på det? Men det gör vi ju redan. Den andra att-satsen blir lite mer konkret. Man ska ta hänsyn till stadsliv, stadsbyggnadskvaliteter. Det gör vi redan. Man ska ta fram en plan som tar sikte på 2050. Ja, det har vi inte än. Vi har koll 2035, vi har inte koll 2050 än. Men den stora skillnaden mot dagens beslut är ju ökad tillgänglighet för alla trafikslag. Det är där mer bil eller mindre bil kommer in. Tack! Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är nästa talare Karin Pleijel och därefter Martin Wannholt som är sist på listan. Varsågod!

Karin Pleijel (MP)

79

Yttrandeprotokoll 2025

Det är jag som står för mångfalden här idag. En ganska enkönad debatt kan man konstatera. Men när vi har infrastruktursatsningar, de här långsiktiga, det tar ju väldigt lång tid och det hinner hända saker. Om man ska planera infrastruktur så tar det tio år och så tänker man oj, nu har vi ju en bättre lösning och då tar det tio år till. Då kommer man ju aldrig någon vart. Vi skulle kunna kalla det västsvenska tillståndet som vi hade innan vi fick Koll2035. För det var just det att vi inte kunde komma överens om något. Men man måste ibland hålla fast även om det inte är precis. Så får man försöka rucka och ändra på det. Till exempel åkte ju linbanan bort fast den var med där. Men man måste faktiskt hålla fast vid vissa saker och då är det Koll2035 som är den. Inte hålla på och ta fram nya paket och nya hellösningar som bara tar en massa tid. När statliga pengar kommer, hoppas verkligen att det kommer fler sådana typ västsvenska paket, så måste man ju ha en plan för hur man ska använda de pengarna. och vara eniga om den planen och inte hålla på att hamna i det här tillståndet igen. Så vi behöver hålla fast vid det. I stadsmiljönämnden och Västtrafik har regelbundet samtal om varför det går så långsamt för kollektivtrafiken. Det beror på att det är för mycket bilar i vägen. Det är så enkelt. Jag brukar säga ibland klämkäckt att Göteborg har varit en byggarbetsplats de senaste 400 åren. Så är vi även idag och kommer förmodligen vara ett tag framåt. Då kan jag säga att om man vill. själv ta ganska lite plats och komma fram och dessutom må väldigt bra och ha ett billigt transportmedel, då ska man välja cykeln.

Margareta Andersson Broang (M)

Tack, Karin! Då är nästa talare, Martin Wannholt. Därefter är talarlistan tom. Varsågod!

Martin Wannholt (D)

Tack, herr ordförande, och tack för en sen och trevlig debatt ändå. Jag kan bara konstatera att ett antal människor på den här sidan och lite på den här tycker att det mesta är bra och att vi fortsätter och att vi ska lita på våra tjänstemän. De kan komma med vad som helst och vi behöver inte lägga oss i politiskt. Så tolkar jag det. Sen måste jag ju. Jag vill berömma Höstmad för din syn på hela staden och så vill jag tacka Darvik, även Toni och andra som har kommit med bra inlägg här. Men den här totala skillnaden mellan två liberaler som har framkommit idag, den ena liberalen är nere hos göteborgarna och den andra står här och tar till med ja, det är sovjetiska planer och så vidare, alltså en argumentation som jag trodde vi hade. Tack så hemskt mycket.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det två repliker begärda. Den första är Hans Arby. Varsågod.

Hans Arby (C)

Tack. Martin, jag har inte sagt att vi är nöjda med vad det är. Men vi ser och har en lösning för att det ska bli bättre. Men den behöver hända. Den behöver göras konsekvent. Det är väldigt stor skillnad. Vi ser problemen och tittar på en lösning. Det jag har sagt, det här med. Man ska jobba med scenarier och sådant, men sen är det en långsiktig trafiklösning, en långsiktig plan till 2050 som man ska sitta i. Det är jädrigt svårt. Det ser ni ju själva när det händer saker och man kommer på saker som är lite bättre. Det gör att man behöver skruva hela tiden. Det är ju det ni har som kritik mot Call of 2035, mot trafikstrategi och cykelprogram och sådant där också. Kan vi inte samlas kring sådant som vi en gång har samlat? Det vill säga, det är ju gammalt, det är ju tio år. Men det händer tyvärr inte så mycket på tio år. Kan vi inte samlas om det vi är överens om och titta på de lösningarna och se till att vi gör dem i stället för att börja om hela tiden? Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är replik begärd av Martin Wannholt.

Martin Wannholt (D)

Ja, det lät ju fint Hans, det du sa här nu på slutet och samlas och så vidare. Men du har ju inlett den här debatten med, alltså du är ju duktig i många debatter här i fullmäktige. Men just när det kommer till ditt område som du ändå förväntas behärska, nej men då blir det. Då är det så här är det. Så uppfattar jag att du har fört debatten. Jag tycker det är jättetråkigt, Hans, för jag vet att du är duktig. Dessutom Centerpartiet nu. Ni vill ju slöa ner lederna så ni kortsluter koll 20. Ni kortsluter det innan vi ens har kommit dit!

Yttrandeprotokoll 2025

Om vi recenserar debattekniker och så vidare, men ibland kanske vissa saker är fakta. Vi pratar om olika hastigheter. Har du olika körbanor så får du ha olika hastigheter och så vidare. Men det blir ju. Jag tror vi delar väldigt mycket och saker som behöver göras. Sen kanske ni är mindre fokuserade på cykelvägar. Men vad det gäller kollektivtrafiken så tror jag att vi är rätt ense. Då kan vi börja titta på dem och se till att det görs i stället. Så kommer det bli bra. Sen kan man göra simuleringar och se exakt i vilken ordning det ska göras. Jag tror Husargatan är jättebra. Den tänkte man inte på innan. Man insåg att den här är jättebra och så vidare. Så vissa skruvar på saker. Det tror jag definitivt.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är det replik begärd av Johan Zandin. Varsågod!

Johan Zandin (V)

Nej, Martin Wannholt. Jag tror inte att någon här är helt nöjd med hur trafiken fungerar i Göteborg. Framför allt så är det ju, som flera har lyft upp här, mycket stora projekt som pågår samtidigt. Och det krånglar naturligtvis till det. Och nej, du kan inte dra slutsatsen att tjänstemännen bara gör som de vill. De följer fattade politiska beslut. De följer bara inte de besluten. som du önskar hade tagits. De följer de beslut som majoriteten har tagit. Tack!

Margareta Andersson Broang (M)

Då är replik begärd av Martin Wannholt.

Martin Wannholt (D)

Johan, du har ju varit med nästan lika länge som jag. Du har ju sett. Det är inte alls så att man bara följer fattade beslut. Jag frågade hur många gånger som helst i stadsbyggnadsnämnden, när man höll på att prata om boulevarden på Dag Hammarskjöld. Vad finns det för politiskt beslut? Jag frågade direktören det. Det fanns inget politiskt beslut. Nu finns det. Men då fanns det inget beslut. Det fanns inget beslut någonsin om att stänga av hela Oscars leden inför bussarna. Ner till 30. Det finns inga sådana beslut. Det har ju kommit från tjänstemännen. Så det stämmer ju inte. Det har i alla fall inte varit uppe för politisk behandling. Men vill du göra det enkelt för dig, som du sa förut? Ja, de läser vår övergripande budget och så gör de den tolkningen utifrån professionen. Nej, så går det inte till i en demokrati.

Margareta Andersson Broang (M)

Och då är det begärd replik av Johan Zandin (V).

Johan Zandin (V)

Vi tar övergripande inriktningsbeslut. Sedan tar de utifrån dem fram konkreta förslag som kommer tillbaka till oss. Till exempel i det här rummet för beslut. Så du behöver inte oroa dig för att tjänstemännen själva kommer bestämma vad som ska hända med Oscars leden. Det kommer tas beslut om i det här rummet efter att det har diskuterats i bland annat stadsbyggnadsnämnden. Men en del av deras jobb är att ta fram förslag utifrån de politiska. inriktningarna, så det ska de göra. Tack! Tack.

Margareta Andersson Broang (M)

Då är talarlistan tom. Är vi redo att gå till beslut? Under överläggningen yrkar Martin Wannholt och Toni Orsulic att fullmäktige bifaller förslaget från D, M, L och KD i kommunstyrelsen om att bifalla motionen samt tilläggsyrkande från D, M, L och KD i kommunstyrelsen. Vi har Roshan Yigit, Hans Arby och Karin Pleijel som yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Jörgen Fogelklou yrkar att fullmäktige bifaller förslaget från SD i kommunstyrelsen om att bifalla motionen och tilläggsyrkandet från D, M, L och KD i kommunstyrelsen. Jag kommer först att ställa proposition på kommunstyrelsens förslag och yrkandet från Martin Wannholt med flera om att bifalla motionen. Beslutar fullmäktige att bifalla motionen kommer jag därefter ställa proposition. på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandet. Godkännes denna propositionsordning? Bifalles kommunstyrelsens förslag? Bifalles förslaget från Martin Wannholt med flera? Jag anser att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Kvällens sista votering. Votering har begärts och ska verkställas.

Yttrandeprotokoll 2025

Då tror jag att alla är på plats. Då är det ja för kommunstyrelsens förslag och nej för förslaget från Martin Wannholt med flera. Godkännes denna voteringsproposition? Då startar vi omröstningen.

Så omröstningen är avslutad. Fullmäktige har med 43 röster mot 38 bifallit kommunstyrelsens förslag.

Då faller tilläggsyrkandet. Nej, jag hörde inget mer. Tack.

Aslan Akbas (S)

Klockan är 21.52 och jag föreslår att vi avslutar dagens fullmäktigemöte, men det är inte avslutat än. Kan vi bordlägga ärende nummer 34? Nej, så långt har vi inte kommit. 25 till 35.

Kan vi bordlägga det? Kan interpellationen framställas? Kan vi anteckna anmälningsärenden? Då har vi ett tillägg till presterad föredragningslista vid kommunfullmäktiges sammanträden i dag. Det är ett beslutsärende avsågelse av Elisabet Lann, KD, från uppdrag som ledamot i fullmäktige. Kan vi besluta om det? Och innan vi avslutar så vill jag tacka alla som har följt den här fullmäktigedebatten. Jag vill även tacka kansliet och presidiet och alla ledamöter och alla närvarande här. Och önska er en fortsatt trevlig kväll. Men innan ni går så snälla ta med ert glas, skräp och sånt som finns på borden. Jag tänkte bara påminna er eftersom det har varit sommartider. Tack för ikväll.